

**Π.Μ.Σ.
«ΔΗΜΟΣΙΑ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ
ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΚΗ»**

**Α.Ε.Ι. ΠΕΙΡΑΙΑ Τ.Τ.
ΤΜΗΜΑ ΛΟΓΙΣΤΙΚΗΣ &
ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ**

**ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ
«ΔΗΜΟΣΙΑ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΚΗ»**

«ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΚΑΙ ΕΛΕΓΧΟΣ ΤΟΥ ΕΣΠΑ 2014-2020»

ΑΡΝΑΟΥΤΗΣ ΠΕΤΡΟΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ Α.Μ. 08213

Διπλωματική Εργασία υποβληθείσα στο Τμήμα Λογιστικής & Χρηματοοικονομικής
του Α.Ε.Ι. Πειραιά Τ.Τ. για την απόκτηση
Μεταπτυχιακού Διπλώματος Ειδίκευσης στη Δημόσια Οικονομική και Πολιτική.

Πειραιάς, 2017

**Π.Μ.Σ.
«ΔΗΜΟΣΙΑ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ
ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΚΗ»**

**Α.Ε.Ι. ΠΕΙΡΑΙΑ Τ.Τ.
ΤΜΗΜΑ ΛΟΓΙΣΤΙΚΗΣ &
ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ**

**ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ
«ΔΗΜΟΣΙΑ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΚΗ»**

«ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΚΑΙ ΕΛΕΓΧΟΣ ΤΟΥ ΕΣΠΑ 2014-2020»

ΑΡΝΑΟΥΤΗΣ ΠΕΤΡΟΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ Α.Μ. 08213

Επιβλέπων: Θεόδωρος Παπαηλίας, Καθηγητής, Α.Ε.Ι. Πειραιά Τ.Τ., Τμήμα Λογιστικής &
Χρηματοοικονομικής

Διπλωματική Εργασία υποβληθείσα στο Τμήμα Λογιστικής & Χρηματοοικονομικής
του Α.Ε.Ι. Πειραιά Τ.Τ. για την απόκτηση
Μεταπτυχιακού Διπλώματος Ειδίκευσης στη Δημόσια Οικονομική και Πολιτική.

Πειραιάς, 2017

**M.Sc. IN
«PUBLIC ECONOMICS
AND POLICY»**

**PIRAEUS UNIVERSITY OF
APPLIED SCIENCES
DEPARTMENT OF
ACCOUNTING & FINANCE**

M.Sc. in Public Economics and Policy

**“MANAGEMENT AND AUDIT CONTROL OF PARTNERSHIP
AGREEMENT 2014-2020”**

ARNAOUTIS PETROS KONSTANTINOS, R.N.: 08213

Supervisor: Theodoros Papailias, Professor, Piraeus
University of Applied Sciences (T.E.I. of Piraeus), Department of Accounting & Finance

Master Thesis submitted to the Department of Accounting & Finance of the Piraeus
University of Applied Sciences (T.E.I. of Piraeus) in partial fulfillment of the requirements
for the degree of M.Sc. in Public Economics and Policy

Piraeus, Greece, 2017

Στους γονείς μου

ΕΥΧΑΡΙΣΤΙΕΣ

Για την εκπόνηση της παρούσας διπλωματικής εργασίας συνέβαλαν πολλοί και θα ήθελα να τους ευχαριστήσω όλους από ψυχής.

Ιδιαιτέρες ευχαριστίες στον επιβλέποντα καθηγητή μου κο Θεόδωρο Παπαηλία, για την εμπιστοσύνη που μου έδειξε και τις πολύτιμες συμβουλές του.

Επίσης, θα ήθελα να ευχαριστήσω τους συναδέλφους μου στην Διεύθυνση Ελέγχου Διαχείρισης Συγχρηματοδοτούμενων Προγραμμάτων για την πολύτιμη βοήθεια και υποστήριξη που μου προσέφεραν καθ'όλη τη διάρκεια σύνταξης της διπλωματικής μου εργασίας και ιδιαίτερος την Ηρώ Βερβέρη της οποίας η υποστήριξη ήταν καθοριστική για την ολοκλήρωση της εργασίας αυτής.

ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΚΑΙ ΕΛΕΓΧΟΣ ΤΟΥ ΕΣΠΑ 2014-2020

ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή με την τελευταία μεταρρύθμιση των διαρθρωτικών Ταμείων, κατεύθυνε τα κράτη μέλη προκειμένου να θεσμοθετήσουν οργανωτικές δομές και διαδικασίες εξασφάλισης αποτελεσματικότητας για την ορθή χρησιμοποίηση των κοινοτικών κονδυλίων, αφήνοντας στη διακριτική ευχέρεια των κρατών μελών τον τρόπο και τη μορφή οργάνωσής τους.

Στο πλαίσιο αυτό, η χώρα μας κατέβαλε σημαντικές προσπάθειες προκειμένου να προσαρμοστεί στις απαιτήσεις του νέου θεσμικού κανονιστικού πλαισίου της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, μεταβάλλοντας το θεσμικό της πλαίσιο και αναπτύσσοντας ένα ικανό, να εγγυηθεί τη χρηστή δημοσιονομική διαχείριση των κοινοτικών κονδυλίων, σύστημα διαχείρισης και ελέγχου, που θεσμοθετήθηκε με το Ν. 4314/2014.

Αντικείμενο της παρούσας μελέτης, αποτελεί η παρουσίαση της διοικητικής οργάνωσης του ΕΣΠΑ 2014-2020 στη χώρα μας, προκειμένου η τελευταία να μπορέσει να ανταποκριθεί στις αυξημένες απαιτήσεις των κανονισμών που διέπουν την εφαρμογή του. Η ορθή και αποτελεσματική διαχείριση των κοινοτικών κεφαλαίων αποτελεί θέμα πρώτης προτεραιότητας και απαιτεί συντονισμένη δράση τόσο σε κοινοτικό όσο και σε εθνικό επίπεδο. Η δράση αυτή επικεντρώνεται στην ορθή υλοποίηση των κοινοτικών προγραμμάτων με την ανάπτυξη ικανών συστημάτων διαχείρισης και ελέγχου, την εφαρμογή της υφιστάμενης νομοθεσίας για την πρόληψη και καταστολή της απάτης σε βάρος του κοινοτικού προϋπολογισμού και την ενδυνάμωση της συνεργασίας της Ευρωπαϊκής Επιτροπής με τα κράτη μέλη, τη προσαρμογή των εθνικών διοικήσεων και του νομοθετικού πλαισίου και τη βελτίωση των συστημάτων διαχείρισης και ελέγχου.

Ιδιαίτερη έμφαση δίνεται στους ελεγκτικούς μηχανισμούς της Προγραμματικής Περιόδου αυτής, τόσο σε επίπεδο Ευρωπαϊκής Ένωσης όσο κυρίως σε εθνικό επίπεδο, καθώς η αυξανόμενη αποκέντρωση της διαχείρισης των προγραμμάτων συνεπάγεται τη βελτίωση των μηχανισμών ελέγχου, που υπάγονται στην αρμοδιότητα των κρατών μελών.

Σημαντικοί Όροι

Εταιρικό Σύμφωνο για το Πλαίσιο Ανάπτυξης

Ευρωπαϊκή Επιτροπή
Ευρωπαϊκά Ταμεία
Επιχειρησιακό Πρόγραμμα
Διαχειριστική Αρχή
Επιτροπή Δημοοασιονομικού Ελέγχου
Έλεγχος Συστήματος / Πράξης

MANAGEMENT AND AUDIT CONTROL OF PARTNERSHIP AGREEMENT 2014-2020

Abstract

In the recent reform of the Structural Funds, the European Commission directed Member States to institutionalize organizational structures and effectiveness assurance procedures for the proper use of Community funds, leaving to Member States the manner and form of organization.

In this context, Greece has made considerable efforts in order to adapt to the requirements of the new institutional regulatory framework of the European Commission, by changing the institutional framework and developing a competent management and control system, guaranteeing the proper financial management of EU funds, established by the Law no. 4314/2014.

This M.Sc Thesis was set out to outline the structure of the Partnership Agreement 2014-2020 in Greece, the principal means of achieving increased requirements set by the EU regulations. The proper and effective management of EU funds is a matter of top priority and requires coordinated actions at both Community and national level.

These actions are focused in the correct implementation of EU programs with the development of competent management and audit systems, the implementation of the existing anti-fraud legislation regarding the EU budget and the reinforcement of the cooperation between the European Commission and the Member States, adaptation of national administration and the legislative framework and the improvement of the management and audit systems.

Particular emphasis is given to the audit mechanisms of this period, both in the European Union and especially at national level, taking into account that the increasing decentralization of programs' management requires improving audit mechanisms, which are under the responsibility of the Member States

Keywords

Partnership Agreement

European Commission

European Funds
Operational Programme
Managing authority
Audit Committee

Συντομογραφίες

ΑΕΕ: Ακαθάριστο Εθνικό Εισόδημα

ΑΕΠ: Ακαθάριστο Εθνικό Προϊόν

ΑΜΕΑ: Άτομα με ειδικές Ανάγκες

ΑΟΕ: Ανώτατα Όργανα Ελέγχου

ΑΠ: Αρχή Πιστοποίησης

Αριθ.: Αριθμό

ΔΑ: Διαχειριστική Αρχή

ΔΕΔΣΠ: Διεύθυνση Ελέγχου Διαχείρισης Συγχρηματοδοτούμενων Προγραμμάτων

ΔΕΔ-Μ: Διευρωπαϊκά Δίκτυα Μεταφορών

ΔΟΔ: Διευρωπαϊκό Οδικό Δίκτυο

ΔΣΑΕ: Διεύθυνση Σχεδιασμού και Αξιολόγησης Ελέγχων

ΕΑΣ: Εθνική Αρχή Συντονισμού

ΕΓΤΑΑ: Ευρωπαϊκό Γεωργικό Ταμείο Αγροτικής Ανάπτυξης

ΕΔΕΛ: Επιτροπή Δημοσιονομικού Ελέγχου

ΕΔΕΤ: Ευρωπαϊκά Διαρθρωτικά και Επενδυτικά Ταμεία

ΕΕ: Ευρωπαϊκή Ένωση

(ΕΕ): Ευρωπαϊκή Επιτροπή

ΕΕΣ: Ευρωπαϊκή Εδαφική Συνεργασία

ΕΚ: Ευρωπαϊκός Κανονισμός

ΕΚΟ: Ευάλωτες Κοινωνικές Ομάδες

ΕΚΤ: Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΕΛΣΤΑΤ: Ελληνική Στατιστική Αρχή

ΕΟΧ: Ευρωπαϊκός Οικονομικός Χώρος

ΕΠ: Επιχειρησιακό Πρόγραμμα

ΕΠΑνΕΚ: Επιχειρησιακό Πρόγραμμα Ανταγωνιστικότητα, Επιχειρηματικότητα και Καινοτομία

ΕΠεΚ: Ευρωπαϊκό Περιβαλλοντικό Κεκτημένο

ΕΠ-ΕΠ: Επιχειρησιακό Πρόγραμμα Ενίσχυση της Προσπελασιμότητας

Επ.Πα.: Επιτροπή Παρακολούθησης

ΕΠ-ΥΜΕΠΕΡΑΑ: Επιχειρησιακό Πρόγραμμα Υποδομές Μεταφορών, Περιβάλλον και Αειφόρος Ανάπτυξη

ΕΣΕΤΑΚ: Εθνική Στρατηγική για την Έρευνα, Τεχνολογία και Καινοτομία
ΕΣΠΑ 2007-2013: Εθνικό Στρατηγικό Πλαίσιο Αναφοράς
ΕΣΠΑ 2014-2020: Εταιρικό Σύμφωνο για το Πλαίσιο Ανάπτυξης
ΕΤΘΑ: Ευρωπαϊκό Ταμείο Θάλασσας και Αλιείας
ΕΤΠΑ: Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης
ΕΥ: Ειδική Υπηρεσία
ΕΥΘΥ: Ειδική Υπηρεσία Θεσμικής Υποστήριξης
ΕΦΔ: Ενδιάμεσος Φορέας Διαχείρισης
Καν.: Κανονισμός
ΚΑΠ: Κοινή Αλιευτική Πολιτική
ΚΓΠ: Κοινή Γεωργική Πολιτική
ΚΠΣ: Κοινοτικό Πλαίσιο Στήριξης
ΜΜΕ: Μικρομεσαίες Επιχειρήσεις
ΜΟΔ ΑΕ: Μονάδα Οργάνωσης της Διαχείρισης αναπτυξιακών προγραμμάτων
Ανώνυμη Εταιρεία
Ν.: Νόμος
ΝΠΔΔ: Νομικό Πρόσωπο Δημοσίου Δικαίου
ΝΠΙΔ: Νομικό Πρόσωπο Ιδιωτικού Δικαίου
ΟΠΣ: Ολοκληρωμένο Πληροφοριακό Σύστημα
ΠΑΝ: Πρωτοβουλία για την Απασχόληση των Νέων
Πδ: Προεδρικό Διάταγμα
ΠΕΠ: Περιφερειακά Επιχειρησιακά Προγράμματα
ΣΔΕ: Σύστημα Διαχείρισης και Ελέγχου
ΣυνΕΕ: Συνθήκη για Ευρωπαϊκή Ένωση
ΤΠΕ: Τεχνολογίες Πληροφορικής και Επικοινωνιών
ΦΕΚ: Φύλλο Εφημερίδας της Κυβέρνησης
ΟΛΑΦ: Office européen de lutte antifraude

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΠΕΡΙΛΗΨΗ

ABSTRACT

ΣΥΝΤΟΜΟΓΡΑΦΙΕΣ

ΕΙΣΑΓΩΓΗ.....	1
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1 Η ΔΙΑΡΘΡΩΤΙΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΈΝΩΣΗΣ - ΣΥΣΤΗΜΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΚΑΙ ΕΛΕΓΧΟΥ	5
1.1 Η ευρωπαϊκή διαρθρωτική πολιτική.....	5
1.2 Χρηματοδοτικά μέσα	6
1.2.1 Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο	7
1.2.2 Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης.....	9
1.2.3 Ταμείο Συνοχής.....	12
1.2.4 Ευρωπαϊκό Γεωργικό Ταμείο Αγροτικής Ανάπτυξης (ΕΓΤΑΑ)	13
1.2.5 Ταμείο Θαλάσσιας και Αλιευτικής Πολιτικής (ΕΤΘΑ)	14
1.3 Ελεγκτικοί μηχανισμοί σε επίπεδο Ευρωπαϊκής Ένωσης.....	15
1.3.1 Ευρωπαϊκό Ελεγκτικό Συνέδριο	16
1.3.2 Ευρωπαϊκή Επιτροπή.....	18
1.3.3 Ευρωπαϊκή Υπηρεσία Καταπολέμησης της Απάτης (OLAF)	20
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2 ΕΤΑΙΡΙΚΟ ΣΥΜΦΩΝΟ ΓΙΑ ΤΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ, ΕΣΠΑ 2014-2020.....	23
2.1 Εταιρικό Σύμφωνο για το Πλαίσιο Ανάπτυξης (ΕΣΠΑ) 2014-2020.....	23
2.2 Τομεακά Επιχειρησιακά Προγράμματα	24
2.2.1 Επιχειρησιακό Πρόγραμμα Ανταγωνιστικότητα, Επιχειρηματικότητα και Καινοτομία	25
2.2.2 Επιχειρησιακό Πρόγραμμα Υποδομές Μεταφορών, Περιβάλλον και Αειφόρος Ανάπτυξη	27
2.2.3 Επιχειρησιακό Πρόγραμμα Ανάπτυξης Ανθρώπινου Δυναμικού, Εκπαίδευσης και Διά Βίου Μάθησης.....	29
2.2.4 Επιχειρησιακό Πρόγραμμα Μεταρρύθμισης Δημόσιου Τομέα	32
2.2.5 Επιχειρησιακό Πρόγραμμα Τεχνικής Βοήθειας	33
2.2.6 Επιχειρησιακό Πρόγραμμα Αγροτικής Ανάπτυξης	34
2.2.7 Επιχειρησιακό Πρόγραμμα Αλιείας και Θάλασσας.....	35
2.3 Περιφερειακά Επιχειρησιακά Προγράμματα	36
2.4 Προγράμματα Εδαφικής Συνεργασίας	37
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3 ΟΙ ΜΗΧΑΝΙΣΜΟΙ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΤΟΥ ΕΣΠΑ 2014-2020	39

3.1 Διαχειριστικές Αρχές.....	42
3.2 Ενδιάμεσοι φορείς Διαχείρισης	46
3.3 Αρχή Πιστοποίησης.....	48
3.4 Εθνική Αρχή Συντονισμού.....	49
3.4 Κεντρικό Πληροφοριακό Σύστημα ΟΠΣ	53
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4 Η ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΔΗΜΟΣΙΟΝΟΜΙΚΟΥ ΕΛΕΓΧΟΥ	57
4.1 Η Οργάνωση της ΕΔΕΛ	57
4.2 Ο Έλεγχος της ΕΔΕΛ	60
4.2.1 Στρατηγική και προγραμματισμός των Ελέγχων	61
4.2.2 Έλεγχος Συστήματος	64
4.2.3 Έλεγχοι Πράξης.....	65
4.2.4 Φάσεις του Ελέγχου.....	65
4.3 Κατάρτιση Ετήσιας έκθεσης και Γνωμοδότησης.....	79
ΕΠΙΜΕΤΡΟ	83
1. Διαπιστώσεις.....	83
2. Συμπεράσματα	86
ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ	91

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Τα κράτη μέλη μετέχουν στην Ευρωπαϊκή Ένωση ως φορείς αλλά και ως υποκείμενα της ενοποιητικής διαδικασίας, καλούμενα να λειτουργήσουν σ' ένα πολυεπίπεδο σύστημα διακυβέρνησης, οι δε διοικήσεις τους να ανταποκριθούν στις απαιτήσεις ενός σύνθετου κοινοτικού περιβάλλοντος. Η συμμετοχή αυτή εκδηλώνεται σε διάφορα επίπεδα των κοινοτικών οργάνων και αφορά ολόκληρη την πυραμίδα της διοίκησης, με αποτέλεσμα η ποιότητα της εκτέλεσης των κοινοτικών αποφάσεων να βρίσκεται σε συνάρτηση με την ποιότητα των εμπλεκόμενων δομών σε εθνικό επίπεδο. Επίσης, από την υιοθετούμενη, σύμφωνα με τις επιταγές των Κανονισμών για τα διαρθρωτικά Ταμεία, οργάνωση των διοικητικών δομών, το σχεδιασμό και την εφαρμογή των σχετικών διαδικασιών στα κράτη μέλη, διαφαίνεται έντονα η τάση σύγκλισης των διοικητικών τους συστημάτων, καθώς τα διαρθρωτικά Ταμεία έχουν ένα ρόλο «οικοδόμησης θεσμών» που ευνοεί μία τάση «περιορισμένης σύγκλισης» στα πολιτικοδιοικητικά συστήματα των κρατών μελών.

Στο πλαίσιο αυτό, κατά την εξέλιξη της διαδικασίας ευρωπαϊκής ενοποίησης, συντελείται ένας ουσιαστικός μετασχηματισμός της ελληνικής οικονομίας και κοινωνίας. Τα Κοινοτικά Πλαίσια Στήριξης (ΚΠΣ), που εφαρμόζονται στην Ελλάδα, από το τέλος της δεκαετίας του 1980, αποτελούν σημαντικά αναπτυξιακά εργαλεία, τα οποία συγχρηματοδοτούνται από τα ευρωπαϊκά διαρθρωτικά Ταμεία, με στόχο τη μέγιστη δυνατή αποτελεσματικότητα των παρεμβάσεων και τη συμβολή τους σε μια ισχυρή οικονομική ανάπτυξη. Στην πραγματικότητα αποτελούν μοναδική ευκαιρία για την αντιμετώπιση μειζόνων προβλημάτων της οικονομικής και κοινωνικής ζωής, καθώς η χώρα μας, μέσω αυτών, εξασφαλίζει σημαντικούς πόρους για βιώσιμη ανάπτυξη, οικονομική και κοινωνική συνοχή.

Η εμπειρία των τριών ΚΠΣ ενσωματώθηκε στο ΕΣΠΑ 2007-2013, όπου ενισχύθηκε η προσπάθεια για βελτίωση της ποιότητας και της αποτελεσματικότητας των κοινοτικών δράσεων, πέρα από το θέμα της απορρόφησης των πόρων. Ειδικότερα στο πλαίσιο του ΕΣΠΑ 2007-2013, παρά τα προβλήματα και τις αδυναμίες της κρατικής μηχανής σε θέματα αναπτυξιακού σχεδιασμού και εφαρμογής που παρατηρήθηκαν, ξεκίνησαν σημαντικές θεσμικές μεταρρυθμίσεις για την διασφάλιση της αποτελεσματικότητας των παρεμβάσεων και τη χρηστή και ορθολογική διαχείριση των εθνικών και κοινοτικών πόρων.

Το ΕΣΠΑ 2014-2020 αποτελεί ισχυρό εργαλείο για την ποιότητα της ανάπτυξης και τον εκσυγχρονισμό της χώρας. Η πρόκληση για αυτό, συνίσταται στην ενίσχυση και διεύρυνση των πολιτικών για την πραγματική σύγκλιση, την περιφερειακή ανάπτυξη και την κοινωνική συνοχή, συνεισφέροντας με τον τρόπο αυτό στην προώθηση και παγίωση της ενσωμάτωσης και της ουσιαστικής σύγκλισης της Ελλάδας με την υπόλοιπη Ευρωπαϊκή Ένωση και δημιουργώντας τις προϋποθέσεις για υψηλότερη μακροπρόθεσμη ανάπτυξη, καθώς είναι γεγονός ότι ο σχεδιασμός του Αναπτυξιακού Προγράμματος της προηγούμενης Προγραμματικής Περιόδου, πραγματοποιήθηκε σε ένα οικονομικό και κοινωνικό περιβάλλον πολύ διαφορετικό, όπου το μακροοικονομικό περιβάλλον είχε βελτιωθεί σημαντικά, η εφαρμογή του ΕΣΠΑ 2007-2013 είχε θέσει βάσεις για τον εκσυγχρονισμό των υποδομών, του παραγωγικού περιβάλλοντος και των δεξιοτήτων του εργατικού δυναμικού της χώρας, όπου η κοινή γνώμη, οι κοινωνικοί εταίροι, οι φορείς του δημοσίου και του ιδιωτικού τομέα απέβαλλαν σταδιακά νοοτροπίες εσωστρέφειας και αντιλαμβάνονταν σε όλο και μεγαλύτερο βαθμό τους νέους όρους που επέβαλλε η τεχνολογική εξέλιξη και η παγκοσμιοποίηση των οικονομιών.

Η ορθή και αποτελεσματική διαχείριση των κοινοτικών κεφαλαίων αποτελεί θέμα πρώτης προτεραιότητας και απαιτεί συντονισμένη δράση τόσο σε κοινοτικό όσο και σε εθνικό επίπεδο. Η δράση αυτή επικεντρώνεται στην ορθή υλοποίηση των κοινοτικών προγραμμάτων με την ανάπτυξη ικανών συστημάτων διαχείρισης και ελέγχου, την εφαρμογή της υφιστάμενης νομοθεσίας για την πρόληψη και καταστολή της απάτης σε βάρος του κοινοτικού προϋπολογισμού και την ενδυνάμωση της συνεργασίας της Ευρωπαϊκής Επιτροπής με τα κράτη μέλη, τη προσαρμογή των εθνικών διοικήσεων και του νομοθετικού πλαισίου και τη βελτίωση των συστημάτων διαχείρισης και ελέγχου.

Αντικείμενο της παρούσας μελέτης, αποτελεί η παρουσίαση της διοικητικής οργάνωσης του ΕΣΠΑ 2014-2020 στη χώρα μας και ο έλεγχος διαχείρισής του. Η ορθή και αποτελεσματική διαχείριση των ευρωπαϊκών κεφαλαίων αποτελεί θέμα πρώτης προτεραιότητας και απαιτεί συντονισμένη δράση τόσο σε κοινοτικό όσο και σε εθνικό επίπεδο. Η δράση αυτή επικεντρώνεται στην ορθή υλοποίηση των Ευρωπαϊκών προγραμμάτων με την ανάπτυξη ικανών συστημάτων διαχείρισης και ελέγχου, την εφαρμογή της υφιστάμενης νομοθεσίας για την πρόληψη και καταστολή της απάτης σε βάρος του ενωσιακού προϋπολογισμού, την ενδυνάμωση της συνεργασίας της Ευρωπαϊκής Επιτροπής με τα κράτη μέλη και τη βελτίωση των συστημάτων διαχείρισης και ελέγχου.

Ιδιαίτερη έμφαση δίνεται στους ελεγκτικούς μηχανισμούς, τόσο σε επίπεδο Ευρωπαϊκής Ένωσης όσο κυρίως σε εθνικό επίπεδο, καθώς η αυξανόμενη αποκέντρωση της διαχείρισης των προγραμμάτων συνεπάγεται τη βελτίωση των μηχανισμών ελέγχου, που υπάγονται στην αρμοδιότητα των κρατών μελών.

Η εργασία διαρθρώνεται σε τέσσερα μέρη.

Στο πρώτο μέρος, περιγράφεται η διαρθρωτική πολιτική της Ευρωπαϊκής Ένωσης και γίνεται αναφορά στα χρηματοδοτικά μέσα της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Παρατίθενται γενικά στοιχεία για τα διαρθρωτικά Ταμεία (ΕΤΠΑ, ΕΚΤ, ΕΓΤΑΑ, ΕΤΘΑ) και το Ταμείο Συνοχής, για την προγραμματική περίοδο 2014-2020. Τέλος, περιγράφονται οι ελεγκτικοί μηχανισμοί συγχρηματοδοτούμενων πράξεων στην Ευρωπαϊκή Ένωση και ο συντονισμός των δραστηριοτήτων ελέγχου.

Στο δεύτερο μέρος, περιέχονται στοιχεία για το Εταιρικό Σύμφωνο για το Πλαίσιο Ανάπτυξης ΕΣΠΑ 2014-2020. Συγκεκριμένα, δίνονται συνοπτικά στοιχεία αναφορικά με τη διάρθρωση-δομή και τη χρηματοδότηση.

Στο τρίτο μέρος, γίνεται εκτενής αναφορά στο Σύστημα Διαχείρισης και Ελέγχου, που υιοθετήθηκε από τη χώρα μας με το Ν. 4314/2014, προκειμένου να ανταποκριθεί στις απαιτήσεις της νέας προγραμματικής περιόδου.

Στο τέταρτο μέρος, περιγράφεται η μεθοδολογία και οι τεχνικές ελέγχου της Επιτροπής Δημοσιονομικού Ελέγχου (ΕΔΕΛ), η οποία ασκεί τον έλεγχο τρίτου βαθμού, επί της Εθνικής Αρχής Συντονισμού, της Αρχής Πληρωμής, των Ειδικών Υπηρεσιών Διαχείρισης, των Ενδιάμεσων Φορέων Διαχείρισης και των Τελικών Δικαιούχων και των Πράξεων. Ο συγκεκριμένος έλεγχος είναι ιδιαίτερα σημαντικός, καθώς αφορά τόσο το συνολικό συντονισμό των συστημάτων ελέγχου όσο και εξειδικευμένες επιθεωρήσεις-στόχους. Για το λόγο αυτό, γίνεται εκτενής αναφορά στη στρατηγική των ελέγχων της, τη μεθοδολογία προσδιορισμού και επιλογής δείγματος, το προγραμματισμό των ελέγχων, τη διαδρομή και τη διεξαγωγή των ελέγχων, τα εργαλεία που χρησιμοποιεί, την παρακολούθηση των αποτελεσμάτων τους και το σύστημα δημοσιονομικών διορθώσεων.

Στο επίμετρο διατυπώνονται κάποιες διαπιστώσεις σχετικά με την τον τρόπο λειτουργίας της Ελεγκτικής Αρχής αλλά και προτάσεις βελτίωσης του Συστήματος Διαχείρισης και Ελέγχου.

Η συμβολή της παρούσας μελέτης συνίσταται στο ότι ο αναγνώστης μπορεί με σύντομο, απλό και κατανοητό τρόπο να αποκτήσει μια συνολική σχηματική άποψη για τη διοικητική οργάνωση του ΕΣΠΑ 2014-2020 στην Ελλάδα και ιδιαίτερα για τους

μηχανισμούς, κοινοτικούς και εθνικούς, που ελέγχουν τα συγχρηματοδοτούμενα από την Ευρωπαϊκή Ένωση έργα.

Η μεθοδολογία της έρευνας στηρίχθηκε κυρίως στην εξέταση και ανάλυση πρωτογενούς υλικού των οργάνων της Ευρωπαϊκής Ένωσης και της Εθνικής Νομοθεσίας.

Η σχετική, με το θέμα, βιβλιογραφία είναι περιορισμένη και αποσπασματική και η πρωτοτυπία της παρούσας μελέτης έγκειται στο ότι συγκεντρώνει όλα τα βασικά στοιχεία, που σχετίζονται με το παραπάνω θέμα, αποδίδοντάς τα με τρόπο σφαιρικό και περιεκτικό.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1

Η διαρθρωτική πολιτική της Ευρωπαϊκής Ένωσης - Σύστημα διαχείρισης και ελέγχου

1.1 Η ευρωπαϊκή διαρθρωτική πολιτική

Η «Ευρώπη 2020»¹ είναι η στρατηγική της Ευρωπαϊκής Ένωσης που υιοθετήθηκε το 2010 για την ανάπτυξη και την απασχόληση, με ορίζοντα το 2020. Ο βασικός της στόχος είναι μια έξυπνη, βιώσιμη και χωρίς αποκλεισμούς οικονομία. Αυτές οι τρεις αλληλοσυμπληρούμενες προτεραιότητες θα βοηθήσουν την ΕΕ και τα κράτη-μέλη της να επιτύχουν υψηλά επίπεδα απασχόλησης, παραγωγικότητας και κοινωνικής συνοχής.

Πιο συγκεκριμένα, η στρατηγική της Ένωσης επικεντρώνεται σε πέντε φιλόδοξους στόχους στους τομείς της απασχόλησης, της καινοτομίας, της εκπαίδευσης, του κλίματος/της ενέργειας και της μείωσης της φτώχειας. Κάθε κράτος-μέλος έχει υιοθετήσει τους δικούς του εθνικούς στόχους σε κάθε έναν από αυτούς τους τομείς. Συγκεκριμένες δράσεις τόσο σε επίπεδο ΕΕ όσο και σε εθνικό επίπεδο στηρίζουν τη στρατηγική αυτή.

Οι πέντε στόχοι της ΕΕ για το 2020 είναι:

1. Απασχόληση: Απασχόληση του 75% της ηλικιακής κατηγορίας 20-64 ετών
2. Έρευνα και Ανάπτυξη: Το 3% του ΑΕΠ της ΕΕ πρέπει να επενδύεται στην Έρευνα και την Ανάπτυξη
3. Κλιματική αλλαγή και ενεργειακή βιωσιμότητα: Μείωση των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου κατά 20% (ή και 30%, εφόσον οι συνθήκες το επιτρέπουν) σε σχέση με το 1990
Εξασφάλιση του 20% της ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές
Αύξηση κατά 20% της ενεργειακής απόδοσης
4. Εκπαίδευση: Μείωση των ποσοστών πρόωρης εγκατάλειψης του σχολείου κάτω από 10%
Ολοκλήρωση τριτοβάθμιων σπουδών τουλάχιστον για το 40% της ηλικιακής κατηγορίας 30-34 ετών

---

¹ http://ec.europa.eu/europe2020/index_el.htm (29.01.2016)

5. Καταπολέμηση της φτώχειας και του κοινωνικού αποκλεισμού: Μείωση τουλάχιστον κατά 20 εκατομμύρια των ατόμων που βρίσκονται ή κινδυνεύουν να βρεθούν σε κατάσταση φτώχειας και κοινωνικού αποκλεισμού.²

Για την προγραμματική περίοδο 2014-2020, ο Κανονισμός Κοινών Διατάξεων (Κανονισμός (ΕΕ) Αριθ. 1303/2013) καθορίζει 11 Θεματικούς Στόχους:

- 1) Ενίσχυση της Έρευνας, της Τεχνολογικής Ανάπτυξης και της Καινοτομίας.
- 2) Βελτίωση της πρόσβασης, της χρήσης και της ποιότητας των Τεχνολογιών Πληροφοριών και Επικοινωνιών.
- 3) Βελτίωση της ανταγωνιστικότητας των μικρομεσαίων επιχειρήσεων και του γεωργικού τομέα (για το ΕΓΤΑΑ) και του τομέα της αλιείας και της υδατοκαλλιέργειας (για το ΕΤΘΑ).
- 4) Υποστήριξη της μετάβασης προς μια οικονομία χαμηλών εκπομπών διοξειδίου του άνθρακα σε όλους τους τομείς.
- 5) Προώθηση της προσαρμογής στην κλιματική αλλαγή, της πρόληψης και της διαχείρισης κινδύνων.
- 6) Διατήρηση και προστασία του περιβάλλοντος και προώθηση της αποδοτικότητας των πόρων.
- 7) Προώθηση των βιώσιμων μεταφορών και άρση των εμποδίων σε βασικές υποδομές δικτύων.
- 8) Προώθηση της βιώσιμης και ποιοτικής απασχόλησης και υποστήριξη της κινητικότητας των εργαζομένων.
- 9) Προώθηση της κοινωνικής ένταξης και της καταπολέμησης της φτώχειας και των διακρίσεων.
- 10) Επένδυση στην εκπαίδευση, την κατάρτιση και την επαγγελματική κατάρτιση για την απόκτηση δεξιοτήτων και τη δια βίου μάθηση.
- 11) Ενίσχυση της θεσμικής ικανότητας των δημόσιων αρχών και των ενδιαφερόμενων φορέων και της αποτελεσματικής δημόσιας διοίκησης.

1.2 Χρηματοδοτικά μέσα

Κατά την προγραμματική περίοδο 2014-2020, ο συντονισμός και η συνεκτικότητα μεταξύ της Πολιτικής Συνοχής και των άλλων πολιτικών της ΕΕ που συμβάλλουν στην

---

² <https://www.espa.gr/el/Pages/staticEurope2020.aspx> (29.01.2016)

περιφερειακή ανάπτυξη όπως η Αγροτική Ανάπτυξη και η Αλιευτική και Θαλάσσια Πολιτική, έχουν ενισχυθεί με τον καθορισμό κοινών διατάξεων για το ΕΤΠΑ, το ΕΚΤ, το Ταμείο Συνοχής, το Ευρωπαϊκό Γεωργικό Ταμείο Αγροτικής Ανάπτυξης (ΕΓΤΑΑ) και το Ευρωπαϊκό Ταμείο Θάλασσας και Αλιείας (ΕΤΘΑ). Τα πέντε αυτά ταμεία είναι γνωστά ως τα Ευρωπαϊκά Διαρθρωτικά και Επενδυτικά Ταμεία (ΕΔΕΤ).³

Τα Διαρθρωτικά Ταμεία και το Ταμείο Συνοχής είναι χρηματοδοτικοί πόροι που διατίθενται από την Ευρωπαϊκή Ένωση για δύο σχετιζόμενους μεταξύ τους σκοπούς: την υποστήριξη για τις φτωχότερες περιφέρειες της Ευρώπης και την υποστήριξη για την ενοποίηση των ευρωπαϊκών υποδομών.

Τα Διαρθρωτικά Ταμεία της ΕΕ, τα οποία είναι αφιερωμένα στη βελτίωση της κοινωνικής συνοχής και της οικονομικής ευημερίας σε όλες τις περιφέρειες της Ευρωπαϊκής Ένωσης είναι το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο (ΕΚΤ) και το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης (ΕΤΠΑ). Τα Διαρθρωτικά Ταμεία είναι αναδιανεμητικά χρηματοοικονομικά μέσα που υποστηρίζουν τη συνοχή στην Ευρώπη, επικεντρώνοντας τις δαπάνες στις λιγότερο ανεπτυγμένες περιφέρειες.

Αξιοσημείωτο είναι ότι για την προγραμματική περίοδο 2014-2020 τα επιχειρησιακά προγράμματα μπορούν να χρηματοδοτούνται από ένα ή περισσότερα Διαρθρωτικά Ταμεία. Μπορούν επίσης να καλύπτουν ολόκληρα κράτη μέλη ή/και ορισμένες περιφέρειες. Τα ΕΠ παρέχουν τη δυνατότητα επιλογής, υλοποίησης, παρακολούθησης και αξιολόγησης επί μέρους έργων σύμφωνα με τις προτεραιότητες και τους στόχους που έχουν συμφωνηθεί μεταξύ της Επιτροπής και των εθνικών ή περιφερειακών διαχειριστικών αρχών.

1.2.1 Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

Το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο δημιουργήθηκε από την ιδρυτική Συνθήκη της Ρώμης το 1957. Είναι το αρχαιότερο από τα Διαρθρωτικά Ταμεία. Παρότι το ΕΚΤ πάντοτε είχε την ενίσχυση της απασχόλησης ως στόχο, έχει προσαρμόσει το όραμά του ώστε να ανταποκρίνεται στις προκλήσεις των καιρών. Κατά την τρέχουσα χρηματοδοτική περίοδο 2014-2020, το ΕΚΤ αποσκοπεί να συμβάλει στην ενίσχυση της οικονομικής και κοινωνικής συνοχής βελτιώνοντας την απασχόληση και τις δυνατότητες απασχόλησης.⁴

³ <https://www.espa.gr/el/Pages/staticCohesionPolicy.aspx> (29.01.2016)

⁴ <http://ec.europa.eu/esf/home.jsp> (29.01.2016)

Στο πλαίσιο του ΕΚΤ εκτός από δράσεις που υλοποιούνται από τα Περιφερειακά Επιχειρησιακά Προγράμματα χρηματοδοτούνται και δράσεις στα ΕΠ:

- Ανάπτυξης Ανθρώπινου Δυναμικού, Εκπαίδευσης και Δια Βίου Μάθησης
- Μεταρρύθμισης του Δημόσιου Τομέα
- Ανταγωνιστικότητας, Επιχειρηματικότητας και Καινοτομίας
- Τεχνικής Βοήθειας

Για τη διαχείριση των πόρων που προέρχονται από το εν λόγω ταμείο έχει συσταθεί η Ειδική Υπηρεσία Εφαρμογής Δράσεων ΕΚΤ η οποία υπάγεται στη Γενική Γραμματεία Διαχείρισης Κοινοτικών και Άλλων Πόρων του Υπουργείου Εργασίας και Κοινωνικής Ασφάλισης.

Ο ρόλος του ΕΚΤ ενισχύεται από το 2014 και επικεντρώνεται στο ανθρώπινο κεφάλαιο, με στόχο να επενδυθούν πάνω από 80 δις € για τους ανθρώπους της Ευρώπης κατά την προσεχή επταετία. Τουλάχιστον το 20% των πόρων του Ταμείου θα κατανεμηθεί στην κοινωνική ένταξη έτσι ώστε τα άτομα που αντιμετωπίζουν δυσκολίες και όσοι ανήκουν σε μειονεκτούσες ομάδες να λάβουν περισσότερη στήριξη, ώστε να έχουν τις ίδιες ευκαιρίες ένταξης στην κοινωνία. Η προώθηση της ισότητας των δύο φύλων και οι ίσες ευκαιρίες για όλους, χωρίς καμία διάκριση, θα ενσωματωθούν σε όλες τις δράσεις αλλά και θα στηριχθούν από ειδικές πρωτοβουλίες. Με την Πρωτοβουλία για την Απασχόληση των Νέων δίνεται μεγαλύτερη έμφαση στην καταπολέμηση της ανεργίας των νέων που βρίσκονται εκτός απασχόλησης, εκπαίδευσης ή κατάρτισης, σε περιφέρειες με ποσοστά ανεργίας των νέων που υπερβαίνουν το 25%.

Συνοπτικά οι στόχοι του ΕΚΤ για την περίοδο 2014-2020 είναι:

1. Ένταξη στην απασχόληση: το ΕΚΤ θα στηρίζει οργανισμούς σε όλη την ΕΕ, για την υλοποίηση έργων με στόχο την κατάρτιση και την εύρεση απασχόλησης. Επίσης, θα χρηματοδοτηθούν πρωτοβουλίες που στηρίζουν επιχειρηματίες με αρχικό κεφάλαιο, και εταιρίες που πρέπει να αντιμετωπίσουν την αναδιάρθρωση ή την έλλειψη καταρτισμένων εργαζόμενων. Η συμβολή στην είσοδο των νέων στην αγορά εργασίας θα αποτελέσει κορυφαία προτεραιότητα για το ΕΚΤ σε όλες τις χώρες της ΕΕ.

2. Κοινωνική ένταξη: η απασχόληση είναι ο πιο αποτελεσματικός τρόπος για να δώσεις στους ανθρώπους ανεξαρτησία, οικονομική ασφάλεια και την αίσθηση ότι ανήκουν σε ένα σύνολο. Το ΕΚΤ θα συνεχίσει να χρηματοδοτεί πολλές χιλιάδες έργα που βοηθούν όσους αντιμετωπίζουν δυσκολίες ή προέρχονται από μειονεκτούσες

ομάδες, να αποκτήσουν δεξιότητες, να βρουν εργασία και να έχουν τις ίδιες ευκαιρίες με όλους τους άλλους.

3. Καλύτερη εκπαίδευση: Σε ολόκληρη την ΕΕ το ΕΚΤ χρηματοδοτεί πρωτοβουλίες για τη βελτίωση της εκπαίδευσης και κατάρτισης, με στόχο να διασφαλίσει ότι οι νέοι θα ολοκληρώνουν την εκπαίδευσή τους και θα αποκτούν τις δεξιότητες που τους καθιστούν πιο ανταγωνιστικούς στην αγορά εργασίας. Η μείωση του ποσοστού ατόμων που εγκαταλείπουν πρόωρα την εκπαίδευση είναι προτεραιότητα, όπως είναι και η βελτίωση των ευκαιριών επαγγελματικής και τριτοβάθμιας εκπαίδευσης.

4. Ισχυρότερη δημόσια διοίκηση: Το ΕΚΤ θα συνδράμει τις προσπάθειες των κρατών μελών για τη βελτίωση της ποιότητας της δημόσιας διοίκησης και διακυβέρνησης, και συνεπώς τις διαρθρωτικές μεταρρυθμίσεις τους, παρέχοντας τις απαιτούμενες διοικητικές και θεσμικές ικανότητες.⁵

Οι δράσεις που συγχρηματοδοτούνται από το ΕΚΤ στην Ελλάδα, καλύπτουν ένα ευρύτατο πεδίο παρεμβάσεων και απευθύνονται σε ένα μεγάλο αριθμό ωφελουμένων.

Το ΕΚΤ εστιάζει στην ενίσχυση ομάδων πληθυσμού που κινδυνεύουν περισσότερο να βρεθούν εκτός αγοράς εργασίας ή και να περιθωριοποιηθούν κοινωνικά, όπως είναι οι νέοι που εισέρχονται για πρώτη φορά στην αγορά εργασίας, άτομα με ειδικές ανάγκες, μετανάστες, μειονότητες, μακροχρόνια άνεργοι, εργαζόμενοι μεγάλης ηλικίας, γυναίκες που δυσκολεύονται να ενταχθούν στην αγορά εργασίας λόγω της φύλαξης εξαρτημένων ατόμων (όπως παιδιά και ηλικιωμένοι). Τέτοιες δράσεις ενδεικτικά είναι προγράμματα αρχικής και συνεχιζόμενης επαγγελματικής εκπαίδευσης και κατάρτισης, δομές φύλαξης και κοινωνικής φροντίδας παιδιών και ηλικιωμένων, προγράμματα επιδότησης της απασχόλησης ανέργων, δράσεις στήριξης επιχειρηματιών, αναμόρφωση των προγραμμάτων σπουδών όλων των βαθμίδων της εκπαίδευσης, εμπλουτισμός εκπαιδευτικού υλικού, ερευνητικά προγράμματα, δράσεις στον τομέα της υγείας, δράσεις εκσυγχρονισμού των δημοσίων υπηρεσιών κλπ.

1.2.2 Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης

Το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης είναι το μεγαλύτερο από πλευράς πόρων, διαρθρωτικό όργανο της ΕΕ. Η παρέμβαση του ΕΤΠΑ επικεντρώνεται σε

---

⁵ <http://ec.europa.eu/esf/main.jsp?catId=62&langId=el> (21.07.2016)

ορισμένες θεματικές προτεραιότητες που αντικατοπτρίζουν τη φύση των στόχων «Σύγκλιση», «Περιφερειακή ανταγωνιστικότητα και απασχόληση» και «Ευρωπαϊκή εδαφική συνεργασία».

Ιδρύθηκε το 1975 με κύρια αποστολή τη μείωση των περιφερειακών ανισοτήτων. Αποτελεί το βασικό χρηματοδοτικό μέσο της Ευρωπαϊκής Ένωσης για την ενίσχυση της οικονομικής και της κοινωνικής συνοχής μειώνοντας τις περιφερειακές διαφορές. Η συμβολή αυτή πραγματοποιείται μέσω της στήριξης της ανάπτυξης και των διαρθρωτικών προσαρμογών των περιφερειακών οικονομιών, συμπεριλαμβανομένης και της ανασυγκρότησης βιομηχανικών περιοχών που παρακμάζουν.⁶

Το ΕΤΠΑ επικεντρώνει τις επενδύσεις του σε αρκετούς βασικούς τομείς προτεραιότητας, αλλά κυρίως εστιάζεται στην Έρευνα και καινοτομία, στο ψηφιακό θεματολόγιο, στη στήριξη των μικρομεσαίων επιχειρήσεων (ΜΜΕ) και στην οικονομία με μειωμένη χρήση άνθρακα. Οι πόροι του ΕΤΠΑ που κατανέμονται σε αυτές τις προτεραιότητες θα είναι ανάλογα με την κατηγορία της περιφέρειας. Στις πιο ανεπτυγμένες περιφέρειες, τουλάχιστον το 80% της χρηματοδότησης πρέπει να εστιάζει σε δυο, το λιγότερο, από αυτές τις προτεραιότητες. Στις περιφέρειες μετάβασης, αυτό ισχύει για 60% της χρηματοδότησης. Σε λιγότερο ανεπτυγμένες περιφέρειες, το ποσοστό είναι 50%.⁷

Στο Άρθρο 3 του Κανονισμού (ΕΕ) ορίζεται το πεδίο εφαρμογής της συνδρομής του ΕΤΠΑ ως εξής: «Το ΕΤΠΑ στηρίζει τις ακόλουθες δραστηριότητες ώστε να συμβάλλει στις επενδυτικές προτεραιότητες που ορίζονται στο άρθρο 5:

α) παραγωγικές επενδύσεις που συμβάλλουν στη δημιουργία και τη διατήρηση βιώσιμων θέσεων απασχόλησης μέσω άμεσης ενίσχυσης επενδύσεων σε ΜΜΕ,

β) παραγωγικές επενδύσεις, ανεξαρτήτως του μεγέθους της επιχείρησης, που συμβάλλουν στις επενδυτικές προτεραιότητες που προβλέπονται στο άρθρο 5 σημεία 1 και 4, και, του εάν αυτές περιλαμβάνουν συνεργασία μεταξύ μεγάλων επιχειρήσεων και ΜΜΕ, στο άρθρο 5 σημείο 2,

γ) επενδύσεις σε υποδομές που παρέχουν βασικές υπηρεσίες σε πολίτες στους τομείς της ενέργειας, του περιβάλλοντος, των μεταφορών και των ΤΠΕ,

δ) επενδύσεις στις κοινωνικές υποδομές, τις υποδομές υγείας, έρευνας και καινοτομίας, τις επιχειρηματικές και τις εκπαιδευτικές υποδομές,

⁶ http://ec.europa.eu/regional_policy/el/funding/erdf/ (29.01.2016)

⁷ http://ec.europa.eu/regional_policy/el/funding/erdf/ (21.07.2016)

ε) επενδύσεις στην ανάπτυξη ενδογενούς δυναμικού μέσω επενδύσεων πάγιου κεφαλαίου σε εξοπλισμό και υποδομές μικρής κλίμακας, συμπεριλαμβανομένων των υποδομών πολιτιστικού και βιώσιμου τουρισμού μικρής κλίμακας, αλλά και των υπηρεσιών που παρέχονται σε επιχειρήσεις, τη στήριξη σε οργανισμούς έρευνας και καινοτομίας και τις επενδύσεις σε τεχνολογία και στην εφαρμοσμένη έρευνα σε επιχειρήσεις,

στ) δικτύωση, συνεργασία και ανταλλαγή εμπειριών μεταξύ αρμόδιων περιφερειακών, τοπικών, αστικών και άλλων δημόσιων αρχών, οικονομικών και κοινωνικών εταίρων και σχετικών φορέων που εκπροσωπούν την κοινωνία των πολιτών όπως αναφέρονται στο άρθρο 5 σημείο 1 του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1303/2013, μελέτες, προπαρασκευαστικές ενέργειες και ανάπτυξη ικανοτήτων».⁸

Πιο συγκεκριμένα το ΕΤΠΑ στηρίζει τις ακόλουθες επενδυτικές προτεραιότητες:

1. ενίσχυση έρευνας, τεχνολογικής ανάπτυξης και καινοτομίας,
2. ενίσχυση της πρόσβασης σε ΤΠΕ και της χρήσης και ποιότητάς τους,
3. ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας των ΜΜΕ,
4. στήριξη της μετάβασης προς μια οικονομία χαμηλών εκπομπών διοξειδίου του άνθρακα σε όλους τους τομείς,
5. προαγωγή της προσαρμογής στην κλιματική αλλαγή, της πρόληψης και διαχείρισης κινδύνων,
6. διατήρηση και προστασία του περιβάλλοντος και προαγωγή της αποδοτικής χρήσης των πόρων,
7. προαγωγή των βιώσιμων μεταφορών και εξάλειψη των σημείων συμφόρησης σε υποδομές βασικών δικτύων,
8. προαγωγή βιώσιμης και ποιοτικής απασχόλησης και στήριξη της κινητικότητας του εργατικού δυναμικού,
9. προώθηση της κοινωνικής ένταξης και καταπολέμηση της φτώχειας και οποιωνδήποτε διακρίσεων,
10. επενδύσεις στην εκπαίδευση την κατάρτιση, και την επαγγελματική κατάρτιση για την απόκτηση δεξιοτήτων και διά βίου μάθηση με την ανάπτυξη υποδομών, κατάρτισης και εκπαίδευσης,
11. ενίσχυση της θεσμικής ικανότητας των δημόσιων αρχών και όλων των ενδιαφερομένων και αποδοτική δημόσια διοίκηση μέσω δράσεων ενίσχυσης της

---

⁸ Κανονισμός (ΕΕ) 1301/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 17ης Δεκεμβρίου 2013

θεσμικής ικανότητας και της αποδοτικότητας των δημόσιων διοικήσεων και των δημόσιων υπηρεσιών που συνδέονται με την υλοποίηση του ΕΤΠΑ και για τη στήριξη δράσεων που στηρίζονται από το ΕΚΤ για την ενίσχυση της θεσμικής ικανότητας και για την αποδοτικότητα της δημόσιας διοίκησης που στηρίζονται από το ΕΚΤ.⁹

Στην Ελλάδα οι χρηματοδοτήσεις του Ταμείου αφορούν κυρίως:

- επενδύσεις που συμβάλλουν στη δημιουργία βιώσιμων θέσεων απασχόλησης,
- επενδύσεις σε υποδομές,
- μέτρα στήριξης της περιφερειακής και τοπικής ανάπτυξης, που περιλαμβάνουν την παροχή βοήθειας και υπηρεσιών στις επιχειρήσεις, ιδίως στις μικρές και μεσαίες επιχειρήσεις (ΜΜΕ),
- την τεχνική υποστήριξη της εφαρμογής.

1.2.3 Ταμείο Συνοχής

Το Ταμείο Συνοχής στοχεύει Κράτη Μέλη των οποίων το Ακαθάριστο Εθνικό Εισόδημα (ΑΕΕ) ανά κάτοικο είναι λιγότερο από 90% του ευρωπαϊκού μέσου όρου και έχει σκοπό να μειώσει τις οικονομικές και κοινωνικές ανισότητες και να προωθήσει τη βιώσιμη ανάπτυξη.¹⁰ Κατά συνέπεια, για την περίοδο 2014-2020, το ταμείο συνοχής δεν απευθύνεται σε όλα τα κράτη μέλη της ΕΕ αλλά χρηματοδοτεί δράσεις στην Ελλάδα, Βουλγαρία, Κροατία, Κύπρο, Τσεχική Δημοκρατία, Εσθονία, Ουγγαρία, Λετονία, Λιθουανία, Μάλτα, Πολωνία, Πορτογαλία, Ρουμανία, Σλοβακία και Σλοβενία.

Στον ιδρυτικό κανονισμό του Ταμείου αριθ. 1300/2013 Κανονισμός (ΕΕ) του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου (17 Δεκεμβρίου 2013) προσδιορίζονται οι τα είδη των επενδύσεων στις οποίες θα δοθεί προτεραιότητα για χρηματοδότηση. Μέσω του εν λόγω Ταμείου επιδιώκεται η στήριξη της μετάβασης προς μια οικονομία χαμηλών εκπομπών διοξειδίου του άνθρακα σε όλους τους τομείς. Στοχεύεται επίσης, η προαγωγή της προσαρμογής στην κλιματική αλλαγή και η πρόληψη και η διαχείριση των περιβαλλοντικών κινδύνων, καθώς και η διατήρηση και η προστασία του περιβάλλοντος και η προαγωγή της αποδοτικής χρήσης των φυσικών πόρων. Ένας επιπλέον στόχος του ταμείου για τη νέα προγραμματική περίοδο είναι η προαγωγή των βιώσιμων μεταφορών και η εξάλειψη των σημείων συμφόρησης στις υποδομές των

⁹ Κανονισμός (ΕΕ) 1301/ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 17ης Δεκεμβρίου 2013 άρθρο 5

¹⁰ http://ec.europa.eu/regional_policy/index.cfm/el/funding/cohesion-fund/ (29.01.2016)

βασικών δικτύων. Τέλος, χρηματοδοτείται η ενίσχυση της θεσμικής ικανότητας των δημόσιων αρχών και των εμπλεκόμενων μερών και της αποτελεσματικής δημόσιας διοίκησης, μέσω δράσεων ενίσχυσης της θεσμικής ικανότητας και της αποδοτικότητας της δημόσιας διοίκησης και των δημόσιων υπηρεσιών που έχουν σχέση με την εφαρμογή του Ταμείου Συνοχής.¹¹

Αξιοσημείωτο είναι ότι η οικονομική βοήθεια του ταμείου συνοχής μπορεί να ανασταλεί με απόφαση του Συμβουλίου (λαμβάνομένης με ειδική πλειοψηφία) εάν το Κράτος Μέλος παρουσιάσει υπερβολικό δημοσιονομικό έλλειμμα και δεν έχει επιλύσει την κατάσταση ή δεν έχει λάβει την κατάλληλη ενέργεια να το κάνει.

1.2.4 Ευρωπαϊκό Γεωργικό Ταμείο Αγροτικής Ανάπτυξης (ΕΓΤΑΑ)

Η μεταρρύθμιση της κοινής γεωργικής πολιτικής (ΚΓΠ) του Ιουνίου 2003 και του Απριλίου 2004 εστιάζει κυρίως στην αγροτική ανάπτυξη, ενσωματώνοντας ένα ενιαίο μέσο χρηματοδότησης και προγραμματισμού: το Ευρωπαϊκό Γεωργικό Ταμείο Αγροτικής Ανάπτυξης (ΕΓΤΑΑ). Το μέσο αυτό που θεσπίζεται από τον κανονισμό (ΕΚ) 1290/2005 στοχεύει στην ενίσχυση της πολιτικής της Ένωσης για την αγροτική ανάπτυξη καθώς και στην απλούστευση της εφαρμογής της.¹²

Οι δραστηριότητες του Ευρωπαϊκού Γεωργικού Ταμείου Αγροτικής Ανάπτυξης («ΕΓΤΑΑ»), καθώς και οι πράξεις στις οποίες συνεισφέρει, θα πρέπει να είναι σύμφωνες και συμβατές με τη στήριξη από άλλα εργαλεία της ΚΓΠ.

Η εθνική στρατηγική που θα χρηματοδοτηθεί από το ΕΓΤΑΑ, διαρθρώνεται γύρω από τρεις αλληλένδετους και συμπληρωματικούς στόχους, οι οποίοι προσβλέπουν εκτός από την επίτευξη των δεσμεύσεων της χώρας για βιώσιμη ανάπτυξη και στην αντιμετώπιση της μακροχρόνιας ύφεσης, λόγω της οικονομικής κρίσης και των επακόλουθων συνεπειών.

Ο πρώτος στόχος αφορά στη δημιουργία ενός ισχυρού, ανταγωνιστικού και βιώσιμου αγρο-διατροφικού συστήματος, μέσω της επιχειρηματικότητας, της καινοτομίας, της δημιουργίας ή/και διατήρησης βιώσιμων θέσεων εργασίας στο αγρο-διατροφικό σύστημα και της άμβλυνσης ορισμένων διαρθρωτικών προβλημάτων του. Ο δεύτερος είναι η προαγωγή της αειφορίας του αγρο-διατροφικού συστήματος και των

---

¹¹ Κανονισμός (ΕΕ) 1300/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 17^{ης} Δεκεμβρίου 2013 Άρθρο 4

¹² <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EL/TXT/?uri=URISERV%3A160032> (29.01.2016)

αγροτικών περιοχών, δηλαδή η ολοκληρωμένη διαχείριση των φυσικών πόρων, του περιβάλλοντος και του κλίματος στην ύπαιθρο, συμπεριλαμβανόμενης και της αειφόρου ανάπτυξης και διαχείρισης των δασικών συστημάτων. Τέλος, μεγάλη βαρύτητα δίνεται στη δημιουργία Βιώσιμων και Πολυ-λειτουργικών αγροτικών περιοχών. Στόχος είναι η αντιμετώπιση των χωρικών και κοινωνικών ανισοτήτων στις αγροτικές περιοχές (π.χ. πρόσβαση σε πόρους και πληροφορίες, αντιμετώπιση φτώχειας και κοινωνικού αποκλεισμού), έτσι ώστε να αυξηθούν η ελκυστικότητα και η λειτουργικότητα των αγροτικών περιοχών και οι κάτοικοι της υπαίθρου να αποτελέσουν ένα «δυναμικό κομμάτι» της ελληνικής κοινωνίας και οικονομίας, συνεισφέροντας στην ευρύτερη οικονομική ανάπτυξη.

1.2.5 Ταμείο Θαλάσσιας και Αλιευτικής Πολιτικής (ΕΤΘΑ)

Το Ταμείο Θαλάσσιας και Αλιευτικής Πολιτικής (ΕΤΘΑ) είναι το χρηματοδοτικό μέσο της ΕΕ για την περίοδο 2014-2020 για τη διαχείριση της Κοινής Αλιευτικής Πολιτικής η οποία έχει σχεδιαστεί για τη διαχείριση κοινών πόρων και παρέχει σε όλους τους ευρωπαϊκούς αλιευτικούς στόλους ίση πρόσβαση στα ύδατα και τις αλιευτικές ζώνες της ΕΕ, διασφαλίζοντας έτσι τον υγιή ανταγωνισμό μεταξύ αλιέων. Η ΚΑΠ καθιερώθηκε για πρώτη φορά τη δεκαετία του 70 και έκτοτε υπέστη πολλές μεταρρυθμίσεις, η τελευταία από τις οποίες τέθηκε σε ισχύ την 1η Ιανουαρίου 2014.¹³

Το ΕΤΘΑ σύμφωνα με τον Κανονισμό (ΕΕ) αριθ. 508/2014 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 15ης Μαΐου 2014 έχει ως βασική προτεραιότητα να συμβάλλει στην επίτευξη των ακόλουθων στόχων:

- α) προώθηση ανταγωνιστικής, περιβαλλοντικά βιώσιμης, οικονομικά βιώσιμης και κοινωνικά υπεύθυνης αλιείας και υδατοκαλλιέργειας,
- β) ενίσχυση της εφαρμογής της Κοινής Αλιευτικής Πολιτικής και
- γ) προώθηση της ισορροπημένης και χωρίς αποκλεισμούς εδαφικής ανάπτυξης των περιοχών αλιείας και υδατοκαλλιέργειας.¹⁴

Κάθε χώρα λαμβάνει μερίδιο από τον συνολικό προϋπολογισμό του Ταμείου, ανάλογα με το μέγεθος του αλιευτικού της τομέα. Για την Ελλάδα έχει προϋπολογιστεί σχεδόν το ποσό των 390 εκατομμυρίων ευρώ για την χρηματοδότηση δράσεων σχετικές με την ομαλή μετάβαση των αλιέων προς μια βιώσιμη αλιεία, την στήριξη των

¹³ http://ec.europa.eu/fisheries/index_el.htm (29.01.2016)

¹⁴ Κανονισμός (ΕΕ) 508/2014 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 15ης Μαΐου 2014

παράκτιων κοινοτήτων έτσι ώστε να διαφοροποιήσουν την οικονομία τους, στη δημιουργία νέων θέσεων εργασίας και τη βελτίωση της ποιότητας ζωής στις παράκτιες περιοχές και τέλος στη διευκόλυνση της πρόσβασης των αιτούντων της χρηματοδότησης.

1.3 Ελεγκτικοί μηχανισμοί σε επίπεδο Ευρωπαϊκής Ένωσης

Ο έλεγχος της ορθής εκτέλεσης του κοινοτικού προϋπολογισμού διακρίνεται στον εσωτερικό και στον εξωτερικό. Εσωτερικός είναι αυτός, που διενεργείται σε πρώτο στάδιο από τα επί μέρους κοινοτικά όργανα, που προβλέπονται από τους εσωτερικούς τους κανονισμούς και εξωτερικός είναι εκείνος, που διενεργείται σε δεύτερο στάδιο από το Ευρωπαϊκό Ελεγκτικό Συνέδριο και σε τρίτο στάδιο από το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο.¹⁵ Στόχος του εξωτερικού ελέγχου είναι αφενός να δοθεί η διαβεβαίωση ότι οι δημόσιοι λογαριασμοί είναι διαφανείς και αξιόπιστοι και ότι οι πράξεις είναι νόμιμες, και αφετέρου να εκτιμηθεί εάν οι πράξεις διαχείρισης έδωσαν τη δυνατότητα να επιτευχθούν οι καθορισθέντες στόχοι κατά τρόπο οικονομικό και αποδοτικό.

Το θέμα του συντονισμού των δράσεων είναι σημαντικό, τόσο στο εσωτερικό των κρατών μελών όσο και μεταξύ εθνικών και κοινοτικών υπηρεσιών ελέγχου, λόγω του πλήθους των οργάνων ελέγχου που συμμετέχουν στην όλη διαδικασία.

Από το 1994, οι διμερείς διοικητικές ρυθμίσεις μεταξύ των φορέων ελέγχου της Επιτροπής και των κρατών μελών παρέχουν μια βάση για τη συνεργασία και τον συντονισμό του σχεδιασμού, των μεθόδων και της υλοποίησης των ελέγχων, καθώς και για την διαβίβαση των αποτελεσμάτων αυτών, με σκοπό τη μεγιστοποίηση των ωφέλιμων αποτελεσμάτων των διενεργούμενων ελέγχων.

Σημειώνεται, ότι οι εθνικοί έλεγχοι, που πραγματοποιούνται με βάση κοινή μεθοδολογία, και οι εκθέσεις με τα αποτελέσματα των ελέγχων, αναγνωρίζεται ότι είναι ίσης αξίας και έχουν την ίδια αποδεικτική αξία και θεωρούνται ίσης τυπικής ισχύος με τους ελέγχους και τις εκθέσεις της Επιτροπής.

Ιδιαίτερη αναφορά, θα πρέπει να γίνει και στη συνεργασία μεταξύ των Ανώτατων Οργάνων Ελέγχου των κρατών μελών της ΕΕ και του Ευρωπαϊκού Ελεγκτικού Συνεδρίου. Το άρθρο 248, παράγραφος 3, της συνθήκης για την ίδρυση της Ευρωπαϊκής Κοινότητας ορίζει ότι:

---

¹⁵ Δ. Παπαγιάννης, *Εισαγωγή στο Ευρωπαϊκό Δίκαιο*, 2^η έκδοση, εκδ. Αντ. Ν. Σάκκουλα, 1999, σελ.318-319

«Ο έλεγχος στα κράτη μέλη ασκείται σε συνεργασία με τα εθνικά ελεγκτικά όργανα, ή, εάν αυτά δεν έχουν τις αναγκαίες αρμοδιότητες, με τις αρμόδιες εθνικές υπηρεσίες. Το Ελεγκτικό Συνέδριο και τα εθνικά ελεγκτικά όργανα των κρατών μελών συνεργάζονται με πνεύμα εμπιστοσύνης, διατηρώντας παράλληλα την ανεξαρτησία τους».

Εξάλλου, η συνθήκη της Νίκαιας συνοδεύεται από την εξής δήλωση:

«Η Διάσκεψη καλεί το Ελεγκτικό Συνέδριο και τα εθνικά όργανα ελέγχου να βελτιώσουν το πλαίσιο και τις συνθήκες της συνεργασίας τους, διατηρώντας ταυτόχρονα την αντίστοιχη αυτονομία τους. Προς το σκοπό αυτό, ο Πρόεδρος του Ελεγκτικού Συνεδρίου είναι δυνατόν να συστήσει επιτροπή επαφών με τους προέδρους των εθνικών οργάνων ελέγχου».

Λόγω της ευρείας κλίμακας αποκέντρωσης της διαχείρισης του κοινοτικού προϋπολογισμού προς τις εθνικές διοικητικές αρχές των κρατών μελών και των δικαιούχων κρατών, έχει σημειωθεί μετατόπιση του κέντρου βάρους των ελέγχων του Συνεδρίου προς τα εν λόγω κράτη. Συνεπώς, η συνεργασία μεταξύ του Ευρωπαϊκού Ελεγκτικού Συνεδρίου και των εθνικών οργάνων ελέγχου έχει εξελιχθεί από απλή νομική υποχρέωση σε πρακτική αναγκαιότητα, η οποία υπαγορεύεται από την ολοένα στενότερη σχέση μεταξύ των κοινοτικών και εθνικών διοικητικών αρχών.

1.3.1 Ευρωπαϊκό Ελεγκτικό Συνέδριο¹⁶

Η συνθήκη για την ίδρυση της Ευρωπαϊκής Κοινότητας αναθέτει στο Ευρωπαϊκό Ελεγκτικό Συνέδριο (άρθρα 246 έως 248) το κύριο καθήκον του ελέγχου της ορθής εκτέλεσης του προϋπολογισμού της Ευρωπαϊκής Ένωσης, υπό το διττό πρίσμα της βελτίωσης των αποτελεσμάτων και της λογοδοσίας στους ευρωπαίους πολίτες για τη χρησιμοποίηση του δημοσίου χρήματος από τις υπεύθυνες αρχές διαχείρισης.

Έτσι, σύμφωνα με τη συνθήκη, το Ελεγκτικό Συνέδριο ελέγχει τους λογαριασμούς του συνόλου των εσόδων και των εξόδων της Κοινότητας. Ελέγχει επίσης τους λογαριασμούς του συνόλου των εσόδων και εξόδων κάθε οργανισμού ιδρυομένου από την Κοινότητα, στο βαθμό που η ιδρυτική πράξη δεν αποκλείει τον έλεγχο αυτό.

---

¹⁶ Το Ελεγκτικό Συνέδριο ιδρύθηκε με τη Συνθήκη των Βρυξελλών της 22ας Ιουλίου 1975 και άρχισε να λειτουργεί τον Οκτώβριο του 1977 με έδρα το Λουξεμβούργο

Το Ευρωπαϊκό Ελεγκτικό Συνέδριο, στο πλαίσιο των αρμοδιοτήτων του, ασκεί δύο διαφορετικά είδη ελέγχου, δημοσιονομικό έλεγχο και έλεγχο χρηστής δημοσιονομικής διαχείρισης, που έχουν τα ακόλουθα χαρακτηριστικά:

- Αφορούν τις ήδη πραγματοποιηθείσες πράξεις σχετικά με τα έσοδα και τις δαπάνες. Για τα έσοδα κριτήριο είναι η βεβαίωση και η καταβολή αυτών και για τα έξοδα οι αναλήψεις υποχρεώσεων και οι πληρωμές.
- Αφορούν το σύνολο των εσόδων και των εξόδων της Ευρωπαϊκής Ένωσης.
- Διενεργούνται επί εγγράφων και αν είναι αναγκαίο επιτόπου στα κοινοτικά όργανα και στα κράτη μέλη

Ο δημοσιονομικός έλεγχος συνίσταται στον έλεγχο της αξιοπιστίας των λογαριασμών, στο κατά πόσο δηλαδή οι οικονομικές καταστάσεις είναι πλήρεις και ακριβείς, και στον έλεγχο της νομιμότητας και κανονικότητας, στο κατά πόσο δηλαδή τα έσοδα και οι δαπάνες έχουν εισπραχθεί και πραγματοποιηθεί σύμφωνα με όλους τους σχετικούς κανόνες και κανονισμούς.

Ο έλεγχος της χρηστής δημοσιονομικής διαχείρισης συνίσταται στο κατά πόσο η διαχείριση των κεφαλαίων έχει επιτελεστεί με τρόπο οικονομικό, αποδοτικό και αποτελεσματικό. Ο παραπάνω έλεγχος έχει δύο προσεγγίσεις, αφενός της αξιολόγησης της διαχείρισης των δαπανών και αφετέρου της εκτίμησης σχετικά με το αν το δεδομένο πρόγραμμα ή σχέδιο εκπλήρωσε τους στόχους του και πέτυχε αποδοτικότητα της δαπάνης.

Το Συνέδριο αναλαμβάνει το σχεδιασμό του προγράμματος εργασίας του σε πολυετή και ετήσια βάση. Το ετήσιο πρόγραμμα εργασίας του Συνεδρίου διαβιβάζεται στα Ανώτατα Όργανα Ελέγχου (ΑΟΕ) των κρατών μελών καθώς και στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή, το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο. Κάθε έλεγχος πραγματοποιείται σε τρία κύρια στάδια: σχεδιασμό, διενέργεια ελέγχου και υποβολή εκθέσεων. Τη διενέργεια των ελέγχων αναλαμβάνουν ελεγκτικές ομάδες με δύο ή τρία άτομα προσωπικό. Επιδίωξη των ελεγκτών αποτελεί η άντληση επαρκών, συναφών και αξιόπιστων τεκμηρίων ελέγχου, που να τους επιτρέπουν να συναγάγουν συμπεράσματα για τους στόχους του ελέγχου. Μετά την ολοκλήρωση του ελεγκτικού έργου, η ελεγκτική ομάδα συντάσσει μία επίσημη επιστολή που εκθέτει λεπτομερώς τα ευρήματα. Ακολουθεί ένα σχέδιο έκθεσης ελέγχου, το οποίο περιέχει τις παρατηρήσεις και τα ευρήματα του ελέγχου, τα συμπεράσματα για τους στόχους του ελέγχου και πιθανές συστάσεις για βελτίωση. Το σχέδιο της έκθεσης ελέγχου αποστέλλεται στην ελεγχόμενη μονάδα στο πλαίσιο μίας διαδικασίας διμερών συζητήσεων, κατά τη

διάρκεια της οποίας η ελεγχόμενη μονάδα ελέγχει τα στοιχεία που παρουσιάστηκαν και προβαίνει σε επίσημη απάντηση στις παρατηρήσεις του Συνεδρίου. Ανάλογα με την απάντηση, το Συνέδριο είτε διατηρεί τις αρχικές παρατηρήσεις του ή τις τροποποιεί για να διορθώσει οποιαδήποτε λάθη ή παρανοήσεις. Κατά τη λήξη της διαδικασίας διμερών συζητήσεων το Συνέδριο εγκρίνει επίσημα την οριστική έκθεση ελέγχου.

Το αποτέλεσμα των ελέγχων αποτυπώνεται σε ετήσια έκθεση, που καταρτίζει μετά το κλείσιμο κάθε οικονομικού έτους, την οποία το Συνέδριο υποβάλλει στα άλλα κοινοτικά όργανα, ενώ παράλληλα δημοσιεύει στην Επίσημη Εφημερίδα των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων.

1.3.2 Ευρωπαϊκή Επιτροπή

Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή, στο πλαίσιο της άσκησης της αρμοδιότητάς της ως θεματοφύλακας για την ορθή εκτέλεση του γενικού προϋπολογισμού των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, διασφαλίζει την ύπαρξη και την ομαλή λειτουργία του συστήματος διαχείρισης και ελέγχου, ώστε οι κοινοτικοί πόροι να χρησιμοποιούνται με τρόπο ορθό και αποτελεσματικό. Για το σκοπό αυτό, και με την επιφύλαξη των ελέγχων από πλευράς των εθνικών ελεγκτικών αρχών, οι μονάδες ελέγχων, που κάθε Γενική Διεύθυνση της Επιτροπής αρμόδια για τη διαχείριση των διαρθρωτικών Ταμείων διαθέτει, μπορούν να διεξάγουν προγραμματισμένους επιτόπιους ελέγχους, ιδίως δειγματοληπτικούς, για όλες τις πράξεις οι οποίες χρηματοδοτούνται από τα ταμεία, καθώς και των συστημάτων διαχείρισης και ελέγχου.¹⁷

Γενικούς στόχους αυτών των ελέγχων αποτελεί ο προσδιορισμός:

- του βαθμού που τα κράτη μέλη έχουν θεσπίσει επαρκή συστήματα διαχείρισης και ελέγχου, καθώς και σε ποιο βαθμό τα συστήματα αυτά εγγυώνται σε ικανοποιητικό βαθμό τη νομιμότητα και την κανονικότητα των ενεργειών που περιλαμβάνονται,
- της ακρίβειας των δαπανών που δηλώνονται στην Επιτροπή για συγχρηματοδότηση,
- του επιπέδου μη επιλέξιμων δαπανών στο οποίο τα συστήματα διαχείρισης και ελέγχου των κρατών μελών αποδεικνύονται ανεπαρκή.

Ακολουθεί η επιτόπια εξέταση και επαλήθευση των συστημάτων διαχείρισης και ελέγχου. Η εξέταση περιλαμβάνει την τεκμηρίωση των σχετικών συστημάτων, δηλαδή

---

¹⁷ Άρθρο 75 Καν. 1303/2013

τη συμπλήρωση των διαθέσιμων πληροφοριών στην περιγραφή που υποβάλλεται στην Επιτροπή, από κοινού με την απαιτούμενη επαλήθευση, μέσω εξέτασης επαρκούς δείγματος συναλλαγών, προκειμένου να διαπιστωθεί κατά πόσο τα συστήματα λειτουργούν πράγματι όπως περιγράφονται και είναι αποτελεσματικά.

Μετά την ολοκλήρωση της έκθεσης ελέγχου, τα πορίσματα, τα συμπεράσματα και οι συστάσεις γνωστοποιούνται στο κράτος μέλος, στο Ευρωπαϊκό Ελεγκτικό συνέδριο, στην OLAF και στις μονάδες ελέγχου των υπόλοιπων υπηρεσιών των διαρθρωτικών Ταμείων και παρακολουθούνται.

Μετά την ολοκλήρωση της τελικής έκθεσης, τα πορίσματα του ελέγχου γνωστοποιούνται στο κράτος μέλος, προκειμένου να απαντήσει σε αυτά. Αν η απάντηση είναι ικανοποιητική το αρχείο ελέγχου κλείνει και ενημερώνεται το κράτος μέλος. Εάν όμως οι υπηρεσίες της Επιτροπής κρίνουν ότι το κράτος μέλος δεν έχει συμμορφωθεί ή το σύνολο ή μέρος μιας πράξης δεν δικαιολογεί ούτε μέρος ούτε το σύνολο της συμμετοχής των Ταμείων ή υφίστανται σοβαρές ελλείψεις, στα συστήματα διαχείρισης και ελέγχου, ικανές να προκαλέσουν ανωμαλίες συστηματικής φύσης, μπορούν να προτείνουν την αναστολή των ενδιάμεσων πληρωμών, η οποία θα αποφασιστεί από την Επιτροπή. Στη συνέχεια αποστέλλεται σχετική επιστολή προς το κράτος μέλος προκειμένου να υποβάλλει τις παρατηρήσεις του και, αν απαιτείται, να προβεί σε διορθώσεις, μέσα σε χρονικό διάστημα δύο μηνών από την έκδοση της επιστολής στην επίσημη γλώσσα. Εάν δεν καταλήξουν σε συμφωνία σχετικά με τις διορθώσεις, που πρέπει να λάβουν χώρα, και το κράτος μέλος δεν έχει προβεί στις διορθώσεις, το κράτος μέλος καλείται σε ακρόαση. Εάν η ακρόαση δεν καταλήξει σε συμφωνία η Επιτροπή προβαίνει στις απαραίτητες ενέργειες για την εφαρμογή δημοσιονομικής διόρθωσης, με τη μορφή μείωσης της πληρωμής έναντι ή ακύρωση μέρους ή του συνόλου της συμμετοχής των Ταμείων στην υπό έλεγχο παρέμβαση. Αφού αποφασιστεί η δημοσιονομική διόρθωση, συντάσσεται σχετικό σχέδιο απόφασης, το οποίο εγκρίνεται από την Επιτροπή. Το κράτος μέλος έχει δικαίωμα προσβολής της απόφασης, ενώπιον του Δικαστηρίου των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων. Στην περίπτωση που, η δημοσιονομική διόρθωση, προβλέπεται να υλοποιηθεί με ανάκτηση, οι όροι της επιστροφής ορίζονται σε μια εντολή ανάκτησης, που περιλαμβάνει και την ημερομηνία καταβολής. Αν η καταβολή δεν γίνει από το κράτος μέλος έως την τασσόμενη ημερομηνία, η Επιτροπή πραγματοποιεί την ανάκτηση αφαιρώντας το αντίστοιχο ποσό από τις επόμενες πληρωμές προς το κράτος μέλος.

1.3.3 Ευρωπαϊκή Υπηρεσία Καταπολέμησης της Απάτης (OLAF)

Τα δημόσια οικονομικά της Κοινότητας, όπως εξάλλου και των κρατών, είναι εκτεθειμένα στην απάτη. Η Ευρωπαϊκή Υπηρεσία Καταπολέμησης της Απάτης (OLAF) διερευνά τη διαφθορά και σοβαρά παραπτώματα στα θεσμικά όργανα της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΕΕ) καθώς επίσης και την απάτη σε βάρος του προϋπολογισμού της ΕΕ. Επίσης, βοηθά στην ανάπτυξη της πολιτικής της ΕΕ για την καταπολέμηση της απάτης.¹⁸

Το νομικό θεμέλιο της υποχρέωσης των κρατών μελών και της Κοινότητας να καταπολεμούν την απάτη και να προστατεύουν τα οικονομικά συμφέροντα της κοινότητας βρίσκεται στο άρθρο 280 ΣυνEE. Σύμφωνα με αυτό:

- Προβλέπεται ρητή υποχρέωση καταπολέμησης της απάτης με τη λήψη ανάλογων μέτρων, τόσο για τα κράτη μέλη όσο και για την Κοινότητα.
- Καθιερώνεται υποχρέωση των κρατών μελών να εφαρμόζουν, για την προστασία των οικονομικών συμφερόντων της Κοινότητας, τα ίδια μέτρα που εφαρμόζουν για την προστασία των εθνικών οικονομικών συμφερόντων.
- Προβλέπεται υποχρέωση συντονισμού και συνεργασίας τόσο των κρατών μελών μεταξύ τους, όσο και της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, αναθέτοντας ευρύτερο συντονιστικό ρόλο στις υπηρεσίες της Επιτροπής.

Προκειμένου να ενισχυθεί η καταπολέμηση της απάτης, η Επιτροπή συνέστησε την Ευρωπαϊκή Υπηρεσία Καταπολέμησης της Απάτης (OLAF) με την απόφαση 1999/352/ΕΚ, ΕΚΑΧ της 28ης Απριλίου 1999. Η Υπηρεσία αυτή, που επιφορτίστηκε με το καθήκον να πραγματοποιεί διοικητικές έρευνες κατά της απάτης, υπάγεται διοικητικά και δημοσιονομικά στην Επιτροπή αλλά απολαύει ειδικού καθεστώτος ανεξαρτησίας. Η Υπηρεσία άρχισε να λειτουργεί την 1η Ιουνίου 1999, ημερομηνία έναρξης ισχύος του Καν. (ΕΚ) αριθ. 1073/1999 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 25ης Μαΐου 1999, και του Καν. (Ευρατόμ) αριθ. 1074/1999 του Συμβουλίου της 25ης Μαΐου 1999, σχετικά με τις έρευνες που πραγματοποιούνται από την OLAF.

Στην OLAF έχει ανατεθεί η διενέργεια «εσωτερικών και εξωτερικών ερευνών» για λογαριασμό της Επιτροπής. Με τον όρο «εσωτερικές έρευνες» νοείται ο εντοπισμός των περιπτώσεων διαφθοράς και απάτης στους κόλπους της Επιτροπής καθώς και των

---

¹⁸ Απόφαση 1999/352/ΕΚ, ΕΚΑΧ, Ευρατόμ της Επιτροπής, της 28ης Απριλίου 1999

λοιπών κοινοτικών οργάνων και οργανισμών, ενώ με τον όρο «εξωτερικές έρευνες» νοούνται οι επιτόπιοι έλεγχοι και εξακριβώσεις, που προβλέπονται στον Καν. 2185/96 αλλά και στους τομεακούς κανονισμούς ελέγχων, που αναφέρονται στον οριζόντιο Καν. 2988/95 του Συμβουλίου.

Η επιχειρησιακή ανεξαρτησία της OLAF, διασφαλίζεται στα άρθρα 5 και 6 του Καν. 1073/99, όπου προβλέπεται ότι κινεί και διευθύνει τις έρευνες ίδια πρωτοβουλία. Επίσης, οι υπάλληλοί της δεν μπορούν να ζητήσουν ή να λάβουν εντολές από κυβερνήσεις ή όργανα.

Ρόλο κλειδί στην καταπολέμηση της απάτης έχουν τα κράτη μέλη, καθώς είναι αρμόδια για τη συλλογή των παραδοσιακών ιδίων πόρων και την εξασφάλιση της πληρωμής, μέσω των διαρθρωτικών Ταμείων, του μεγαλύτερου μέρους των πιστώσεων του προϋπολογισμού. Στην πράξη, οι απάτες και άλλες παρατυπίες εξακριβώνονται σχεδόν πάντα σε στενή συνεργασία μεταξύ της OLAF και των εθνικών υπηρεσιών διεξαγωγής ερευνών, καθώς μόνο τα κράτη μέλη έχουν την εξουσία έναρξης δικαστικών ερευνών. Για το λόγο αυτό, η OLAF διαβιβάζει στο ενδιαφερόμενο κράτος όλα εκείνα τα στοιχεία και τις πληροφορίες που έχει συγκεντρώσει και που συνεπάγονται ποινική δίωξη.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2

Εταιρικό Σύμφωνο για το Πλαίσιο Ανάπτυξης, ΕΣΠΑ 2014-2020

2.1 Εταιρικό Σύμφωνο για το Πλαίσιο Ανάπτυξης (ΕΣΠΑ) 2014-2020

Το Εταιρικό Σύμφωνο για το Πλαίσιο Ανάπτυξης (ΕΣΠΑ) 2014-2020, αποτελεί προϊόν της συμφωνίας για την ενίσχυση Αναπτυξιακών Παρεμβάσεων, στην οποία κατέληξαν η Ελληνική Κυβέρνηση και η Ευρωπαϊκή Επιτροπή. Παρουσιάζει δε την αναπτυξιακή στρατηγική και τις προτεραιότητες των δράσεων, οι οποίες θα συγχρηματοδοτηθούν από τα Διαρθρωτικά Ταμεία της ΕΕ, κατά την συγκεκριμένη προγραμματική περίοδο. Εγκρίθηκε με την αριθ. C(2014) 3542/23-05-2014 απόφαση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής.

Το ΕΣΠΑ αποτελεί ουσιαστικά το μεγαλύτερο αναπτυξιακό πρόγραμμα της χώρας, ισχυρό εργαλείο και καθοριστικό μοχλό για την ανάπτυξη, την κοινωνική συνοχή και τον εκσυγχρονισμό της. Αποτελεί δε ένα ολοκληρωμένο πλαίσιο πολιτικών, θεσμών και χρηματοδοτικών μέσων, συνδυάζει με τους στόχους και τις προτεραιότητες και εφαρμόζεται μέσω ενός εξειδικευμένου επιχειρησιακού σχεδιασμού. Καθορίστηκε μετά από συμφωνία μεταξύ της Ευρωπαϊκής Επιτροπής και των Ελληνικών Αρχών, με στόχο την εμβάθυνση της ενσωμάτωσης της χώρας μας στην ΕΕ καθώς και στην παγκόσμια οικονομία της γνώσης, ενισχύοντας τις διαρθρωτικές αλλαγές και αξιοποιώντας το δυναμικό για βελτιωμένη παραγωγικότητα και περισσότερη απασχόληση, δημιουργώντας τις προϋποθέσεις για υψηλότερη μακροπρόθεσμη ανάπτυξη και πραγματική σύγκλιση με την υπόλοιπη ΕΕ.

Το ΕΣΠΑ 2014-2020 αποτελεί το βασικό στρατηγικό σχέδιο για την ανάπτυξη της χώρας με τη συνδρομή σημαντικών πόρων που προέρχονται από τα Ευρωπαϊκά Διαρθρωτικά και Επενδυτικά Ταμεία (ΕΔΕΤ) της Ευρωπαϊκής Ένωσης και καταγράφεται στο Νόμο 4314/2014. Μέσω της υλοποίησης του ΕΣΠΑ επιδιώκεται η αντιμετώπιση των διαρθρωτικών αδυναμιών της χώρας που συνετέλεσαν στην εμφάνιση της οικονομικής κρίσης αλλά και των προβλημάτων, οικονομικών και κοινωνικών, που αυτή δημιούργησε.

Για τον σχεδιασμό του Συστήματος Διαχείρισης και Ελέγχου του ΕΣΠΑ, λήφθηκε υπόψη η αρχιτεκτονική του νέου αναπτυξιακού σχεδιασμού, οι νέες απαιτήσεις του

Κανονισμού (ΕΕ) 1303/2013 για την Προγραμματική Περίοδο 2014-2020, καθώς και η εμπειρία της εφαρμογής του Συστήματος Διαχείρισης και Ελέγχου (ΣΔΕ) του ΕΣΠΑ 2007-2013, συμπεριλαμβανομένων των βελτιώσεων που διενεργήθηκαν ή και κρίθηκαν ως αναγκαίες στο πλαίσιο αυτού.

Το ΕΣΠΑ 2014-2020 αποτελείται από 33 Προγράμματα, από τα οποία τα 7 είναι Τομεακά, 13 Περιφερειακά και 13 Διασυνοριακά. Τα Τομεακά Προγράμματα αφορούν ένα ή περισσότερους τομείς και έχουν ως γεωγραφικό πεδίο εφαρμογής όλη τη χώρα. Τα 13 Περιφερειακά Επιχειρησιακά Προγράμματα (ΠΕΠ), ένα για κάθε μία από τις ελληνικές Περιφέρειες, περιλαμβάνουν δράσεις περιφερειακής εμβέλειας. Τα προγράμματα Ευρωπαϊκής Εδαφικής Συνεργασίας (ΕΕΣ) που προβλέπονται είναι 13 και αποτελούν βασικό εργαλείο για την ενδυνάμωση των χωρικών συνεργασιών στο ευρωπαϊκό πλαίσιο, αλλά και με τρίτες χώρες και συνιστούν μια από τις κύριες επιλογές για την προγραμματική περίοδο 2014-2020.

Τα Τομεακά Επιχειρησιακά Προγράμματα του ΕΣΠΑ 2014-2020 (συμπεριλαμβανομένων των προγραμμάτων για την Αγροτική Ανάπτυξη και την Αλιεία) που αφορούν ένα ή περισσότερους τομείς και έχουν ως γεωγραφικό πεδίο εφαρμογής όλη τη χώρα, είναι επτά σε αριθμό.

2.2 Τομεακά Επιχειρησιακά Προγράμματα

Τα Τομεακά Επιχειρησιακά Προγράμματα (ΕΠ) αφορούν ένα ή περισσότερους τομείς της οικονομικής και κοινωνικής ζωής και έχουν ως γεωγραφικό πεδίο εφαρμογής όλη τη χώρα.

Συγκεκριμένα:

1. Ανταγωνιστικότητα, Επιχειρηματικότητα και Καινοτομία
2. Υποδομές Μεταφορών, Περιβάλλον και Αειφόρος Ανάπτυξη
3. Ανάπτυξη Ανθρώπινου Δυναμικού, Εκπαίδευση και Διά Βίου Μάθηση
4. Μεταρρύθμιση Δημόσιου Τομέα
5. ΕΠ Τεχνική Βοήθεια
6. Πρόγραμμα Αγροτικής Ανάπτυξης
7. Αλιείας και Θάλασσας.

2.2.1 Επιχειρησιακό Πρόγραμμα Ανταγωνιστικότητα, Επιχειρηματικότητα και Καινοτομία

Το Επιχειρησιακό Πρόγραμμα αναδεικνύει τις εθνικές προτεραιότητες για ανάκαμψη της οικονομίας και ανάπτυξη της παραγωγικής βάσης της χώρας, υλοποιώντας την εθνική στρατηγική της έξυπνης εξειδίκευσης, ενώ λαμβάνει υπόψη τις δεσμεύσεις της χώρας και το Εθνικό Πρόγραμμα Μεταρρυθμίσεων. Συνδέεται και λειτουργεί συμπληρωματικά με τα υπόλοιπα τομεακά και περιφερειακά επιχειρησιακά προγράμματα του ΕΣΠΑ 2014-2020, και υποστηρίζει την Εθνική Στρατηγική για την Έρευνα, Τεχνολογία και Καινοτομία (ΕΣΕΤΑΚ) και την Εθνική Στρατηγική Ψηφιακής Ανάπτυξης.

Κεντρικός στρατηγικός στόχος του ΕΠΑνΕΚ είναι η ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας και της εξωστρέφειας των επιχειρήσεων, η μετάβαση στην ποιοτική επιχειρηματικότητα, με αιχμή την καινοτομία και την αύξηση της εγχώριας προστιθέμενης αξίας. Κατέχει κεντρική θέση στην προσπάθεια της Ελλάδας για τη δημιουργία και τη στήριξη ενός νέου παραγωγικού μοντέλου που θα οδηγήσει στην ανάπτυξη και στην ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας της ελληνικής οικονομίας, με τη μόχλευση ιδιωτικών πόρων.

Το νέο μοντέλο αναδεικνύει σε κεντρικό ρόλο παραγωγικούς, ανταγωνιστικούς και εξωστρεφείς τομείς της οικονομίας όπως ο τουρισμός, η ενέργεια, η αγροδιατροφή, το περιβάλλον, η εφοδιαστική αλυσίδα, οι τεχνολογίες πληροφορικής & επικοινωνιών, η υγεία και η φαρμακευτική βιομηχανία, οι δημιουργικές και πολιτιστικές βιομηχανίες, τα υλικά – οι κατασκευές.

Ενδεικτικές Δράσεις Προγράμματος είναι:

- Η ενίσχυση νέων επιχειρηματικών πρωτοβουλιών για την εκμετάλλευση της γνώσης που προκύπτει από την επιστημονική έρευνα.
- Οι συνεργατικές δράσεις δημόσιου και ιδιωτικού τομέα έρευνας και καινοτομίας, με εστίαση στους τομείς που ανιχνεύεται δυναμικό επιχειρηματικότητας και ερευνητικής αριστείας.
- Οι στοχευμένες ενισχύσεις Μικρών και Μεσαίων Επιχειρήσεων με την αξιοποίηση χρηματοδοτικών εργαλείων και με έμφαση στην εξωστρέφεια, την καινοτομία και την εγχώρια προστιθέμενη αξία.

- Η προώθηση συνεργασίας επιχειρήσεων για την ανάπτυξη οικονομιών κλίμακας (συνεργατικές ενέργειες διεθνοποίησης των προϊόντων, μείωσης του κόστους παραγωγής και διακίνησης, ανάπτυξης και αξιοποίησης καινοτομιών).

- Η ενίσχυση επιχειρηματικότητας σε νέες αναπτυσσόμενες θεματικές αγορές Τεχνολογιών Πληροφορικής και Επικοινωνιών (ΤΠΕ) και αναβάθμιση πληροφοριακών υποδομών δημόσιας διοίκησης για υποστήριξη εξωστρέφειας & επιχειρηματικότητας.

- Η ενίσχυση ειδικών μορφών τουρισμού.

- Η ενίσχυση επιχειρήσεων για παραγωγή ηλεκτρικής ενέργειας και θερμότητας.

- Η υποστήριξη σχεδίων προσαρμογής & αναδιάρθρωσης επιχειρήσεων και βελτίωσης των γνώσεων και δεξιοτήτων του ανθρώπινου δυναμικού τους.

- Η ενίσχυση νέων επιχειρηματικών δραστηριοτήτων, με δημιουργία θέσεων απασχόλησης.

- Η αποτελεσματική σύνδεση εκπαιδευτικού συστήματος με τις ανάγκες της αγοράς.

- Η ενίσχυση ικανότητας της δημόσιας διοίκησης και των μηχανισμών της, που θα εξασφαλίσουν ένα περιβάλλον φιλικότερο για την επιχειρηματική δραστηριότητα.

- Η ενίσχυση υποδομών έρευνας & καινοτομίας, και προαγωγή κέντρων ικανότητας.

- Η επέκταση υποδομών ευρυζωνικών υπηρεσιών, δικτύων υψηλών ταχυτήτων και ψηφιακών υπηρεσιών ΤΠΕ (ευρυζωνικές υποδομές νέας γενιάς, ενίσχυση υποδομών νέφους).

- Ο εκσυγχρονισμός και ενίσχυση συστήματος μεταφοράς και διανομής ηλεκτρικής ενέργειας και φυσικού αερίου.

- Η ενεργειακή αναβάθμιση οικιών, δημοσίων κτιρίων και εγκατάσταση ευφών μετρητών.

Ο συνολικός προϋπολογισμός της Δημόσιας Δαπάνης ανέρχεται σε 4.665.144.578€, εκ των οποίων το ποσό των 3.646.378.272€ είναι η συμμετοχή της Ευρωπαϊκής Ένωσης και 1.018.766.306€ είναι η Εθνική συμμετοχή. Οι πόροι του Προγράμματος προέρχονται από δύο διαρθρωτικά ταμεία: το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης (ΕΤΠΑ) και το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο (ΕΚΤ). Το ΕΤΠΑ συνδράμει το ΕΠΑνΕΚ με €2.970,9 εκ. ενώ το ΕΚΤ με €675,5 εκ., καλύπτοντας και τις 13 Περιφέρειες.

2.2.2 Επιχειρησιακό Πρόγραμμα Υποδομές Μεταφορών, Περιβάλλον και Αειφόρος Ανάπτυξη¹⁹

Το Επιχειρησιακό Πρόγραμμα αποτελεί το κύριο μέσο για την επίτευξη των εθνικών στόχων του ΕΣΠΑ 2014-2020 για τους δύο τομείς Μεταφορών και Περιβάλλοντος. Σε ότι αφορά στον Τομέα Μεταφορών, δίνεται προτεραιότητα στις παρεμβάσεις που αφορούν στα Διευρωπαϊκά Δίκτυα Μεταφορών ΔΕΔ-Μ με βάση το Στρατηγικό Πρόγραμμα Επενδύσεων Μεταφορών της χώρας, την σχετική από όλες τις προηγούμενες προγραμματικές περιόδους εμπειρία στον τομέα αυτό, σε συνδυασμό με τα αποτελέσματα της υλοποίησης του ΕΠ «Ενίσχυση της Προσπελασιμότητας» (ΕΠ-ΕΠ) της περιόδου 2007-2013. Οι σχετικές παρεμβάσεις αφορούν κυρίως στο βασικό σιδηροδρομικό άξονα της χώρας ΠΑΘΕ/Π και στο βασικό και αναλυτικό διευρωπαϊκό οδικό δίκτυο (ΔΟΔ), ενώ επιλεγμένες παρεμβάσεις του ΕΠ για τη δημιουργία νέων ή/και τη βελτίωση υφιστάμενων υποδομών αφορούν σε λιμάνια και αεροδρόμια του ΔΕΔ-Μ και σε συνδέσεις τους με το οδικό και σιδηροδρομικό δίκτυο. Επιπλέον, το Πρόγραμμα στοχεύει στην προώθηση των καθαρών αστικών και προαστιακών μεταφορών στην Αθήνα και Θεσσαλονίκη μέσω της επέκτασης των γραμμών ΜΕΤΡΟ και του Προαστιακού. Επιπλέον, περιλαμβάνονται και παρεμβάσεις που ενισχύουν την περιφερειακή κινητικότητα και βελτιώνουν τη συνδεσιμότητα απομακρυσμένων/νησιωτικών περιοχών, καθώς και παρεμβάσεις βελτίωσης των επιπέδων οδικής ασφάλειας και της ασφάλειας της ναυσιπλοΐας και της αεροναυτιλίας.

Οι στρατηγικοί στόχοι και οι βασικές προτεραιότητες του τομέα μεταφορών του Προγράμματος, είναι:

Α) Η προώθηση της ολοκλήρωσης μέρους των υποδομών του βασικού ΔΕΔ-Μ (οδικών και σιδηροδρομικών) και περαιτέρω ανάπτυξη / αναβάθμιση του αναλυτικού ΔΕΔ-Μ (με έμφαση στο οδικό και σιδηροδρομικό, αλλά και επιλεγμένες παρεμβάσεις λιμένων και αεροδρομίων).

Β) Η προώθηση των συνδυασμένων μεταφορών και εκσυγχρονισμό του συστήματος μεταφορών.

Γ) Η βελτίωση της ασφάλειας μεταφορών.

Δ) Ανάπτυξη και επέκταση βιώσιμων και οικολογικών αστικών μεταφορών (αστικών μέσων σταθερής τροχιάς και λοιπών καθαρών επιφανειακών μέσων).

¹⁹ https://www.espa.gr/elibrary/Metafores_Perivallon_2014GR16M1OP001_1_5_el.pdf (07.07.2016)

Η στρατηγική για το Περιβάλλον υλοποιείται με βασική προτεραιότητα τη συμμόρφωση με το Ευρωπαϊκό Περιβαλλοντικό Κεκτημένο (ΕΠεΚ). Οι βασικές περιοχές δράσης του ΕΠ καλύπτουν την ενεργειακή αποδοτικότητα και ορθολογική χρήση ενέργειας, τη σύνδεση της βιώσιμης και πολυτροπικής αστικής κινητικότητας με ευρύτερες παρεμβάσεις αστικής αναζωογόνησης, την αντιμετώπιση των αρνητικών επιπτώσεων της κλιματικής αλλαγής, τη διαχείριση αποβλήτων, τη διαχείριση υδάτων, τη βιοποικιλότητα, την ενημέρωση και ευαισθητοποίηση πολιτών και κοινωνικών εταίρων για τα περιβαλλοντικά ζητήματα, την υποστήριξη της παραγωγής, εφαρμογής και αξιολόγησης περιβαλλοντικών πολιτικών και την ανάπτυξη ικανοτήτων στους εμπλεκόμενους φορείς για στήριξη της αντιμετώπισης των παραπάνω αναγκών και της χρηστής διαχείρισης των περιβαλλοντικών πόρων και υποδομών.

Για τον τομέα του Περιβάλλοντος, οι στρατηγικοί στόχοι και οι βασικές προτεραιότητες του τομέα Περιβάλλοντος του Προγράμματος, είναι:

Ε) Η εκπλήρωση των απαιτήσεων του περιβαλλοντικού κεκτημένου της ΕΕ στους τομείς των Αποβλήτων και των Υδάτων.

Ζ) Η προσαρμογή στην Κλιματική Αλλαγή - Πρόληψη και Διαχείριση Κινδύνων.

Η) Η διατήρηση του φυσικού περιβάλλοντος και της βιοποικιλότητας.

Θ) Η Αστική Αναζωογόνηση - Βιώσιμη Αστική Κινητικότητα.

Το ΕΠ-ΥΜΕΠΕΡΑΑ είναι το μεγαλύτερο από άποψη διαθέσιμων κοινοτικών πόρων Επιχειρησιακό Πρόγραμμα (ΕΠ) του ΕΣΠΑ 2014-2020. Συγχρηματοδοτείται από δύο Ταμεία, το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης (ΕΤΠΑ) και το Ταμείο Συνοχής (ΤΣ). Συγκεκριμένα αξιοποιεί τα 4.334 εκατ. € (ΕΤΠΑ και ΤΣ) από τους συνολικά διαθέσιμους 19.499 εκατ. € κοινοτικούς πόρους στην Ελλάδα, δηλαδή το 22,22% αυτών.²⁰

Ο τομέας Μεταφορών του Προγράμματος αξιοποιεί το 52,50% των κοινοτικών πόρων του ΕΠ (δηλαδή 52,50% = 2.275 εκατ. € / 4.334 εκατ. €). Ο τομέας Περιβάλλοντος του Προγράμματος αξιοποιεί το 45,66% των κοινοτικών πόρων του ΕΠ (δηλαδή 45,66% = 1.979 εκατ. € / 4.334 εκατ. €). Για την Τεχνική Υποστήριξη της Εφαρμογής του ΕΠ αξιοποιείται το 1,84% των κοινοτικών πόρων του (δηλαδή 1,84% = 80 εκατ. € / 4.334 εκατ. €).

---

²⁰ https://www.espa.gr/elibrary/Summary_OP_YpodomesMetaforwn_Perivallon_AeiforosAnaptyxh.pdf (07.07.2016)

2.2.3 Επιχειρησιακό Πρόγραμμα Ανάπτυξης Ανθρώπινου Δυναμικού, Εκπαίδευσης και Διά Βίου Μάθησης²¹

Σκοπός του ΕΠ είναι να συμβάλλει με άμεσο ή έμμεσο τρόπο στους εθνικούς στόχους που έχουν τεθεί για την απασχόληση, την καταπολέμηση της φτώχειας και την εκπαίδευση, στο πλαίσιο της δεκαετούς αναπτυξιακής στρατηγικής της Ευρωπαϊκής Ένωσης «Ευρώπη 2020».

Με τα εργαλεία του ΕΠ επιδιώκεται η αντιμετώπιση της ανεργίας, με τη δημιουργία ποιοτικών δυνατοτήτων εκπαίδευσης, αναβάθμισης δεξιοτήτων και βιώσιμης απασχόλησης. Οι παράλληλες παρεμβάσεις στους τομείς εκπαίδευσης, απασχόλησης, κατάρτισης και δια βίου μάθησης αναμένεται να συμβάλλουν τα μέγιστα στην επίτευξη των στόχων που έχουν τεθεί για την ανάπτυξη του ανθρώπινου δυναμικού κατά την προγραμματική περίοδο 2014-2020. Συγκεκριμένα, σύμφωνα με το εγκεκριμένο ΕΠ στόχος είναι η αύξηση του ποσοστού της απασχόλησης στο 70%, η μείωση του αριθμού των ατόμων που βρίσκονται σε κατάσταση ή κίνδυνο φτώχειας/ή και κοινωνικού αποκλεισμού κατά 450.000 άτομα (έμμεση συμβολή), η μείωση του ποσοστού της πρόωρης εγκατάλειψης σχολείου στο 9,7% και η αύξηση του ποσοστού ολοκλήρωσης της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης στο 32%.

Ενδεικτικά οι δράσεις που έχουν προγραμματιστεί είναι:

Συστημικές παρεμβάσεις των θεσμών της εργασίας και της πρόνοιας

- Σύστημα διάγνωσης των αναγκών της αγοράς εργασίας.
- Θεσμική και επιχειρησιακή ενδυνάμωση των κοινωνικών εταίρων.
- Ενδυνάμωση του Εθνικού Αναπηρικού Κινήματος.

Βελτίωση προοπτικών απασχόλησης και ανάπτυξης δεξιοτήτων ανθρώπινου δυναμικού

- Προώθηση απασχόλησης μέσω προγραμμάτων κοινωφελούς χαρακτήρα.
- Προγράμματα δημιουργίας νέων θέσεων εργασίας στον ιδιωτικό τομέα για ανέργους και ειδικές ομάδες ανέργων.
  - Απασχόληση ανέργων σε κλάδους αιχμής.
  - Προγράμματα κατάρτισης ανέργων ναυτικών και παροχή επαγγελματικής πιστοποίησης.

---

²¹ Έκδοση 1.4 του επιχειρησιακού προγράμματος 2014GR05M9OP001, που εστάλη μέσω του συστήματος SFC2014

- Κατάρτιση, πρακτική άσκηση και πιστοποίηση ανέργων σε κλάδους αιχμής.
- Προγράμματα για την εναρμόνιση της οικογενειακής και επαγγελματικής ζωής.
- Λειτουργία περιφερειακών μηχανισμών της ανάπτυξης & προώθησης των κοινωνικών συνεταιριστικών επιχειρήσεων.

- Υποστήριξη της απασχόλησης σε Κοινωνικές Συνεταιριστικές Επιχειρήσεις.
- Υποστήριξη της απασχόλησης ΑΜΕΑ σε Κοινωνικές Συνεταιριστικές Επιχειρήσεις.

Πρωτοβουλία για την Απασχόληση των Νέων: Διευκόλυνση της Πρόσβασης στην Απασχόληση των Νέων έως 29 ετών (ΠΑΝ)

- Επιταγή εισόδου για νέους από 18-24 ετών σε ιδιωτικές επιχειρήσεις για απόκτηση εργασιακής εμπειρίας.

- Δράσεις Ολοκληρωμένης Παρέμβασης για νέους έως 24 ετών.
- Προώθηση των νέων έως 24 ετών από την ανεργία στην αυτοαπασχόληση, με επιδότηση των εισφορών κοινωνικής ασφάλισης έως 12 μήνες.

- Προώθηση της νεανικής επιχειρηματικότητας (18-24) μέσω της προώθησης της καινοτομίας και παροχής συμβουλευτικής για τη δημιουργία start ups με στόχο την ενίσχυση της νεανικής καινοτομικής επιχειρηματικότητας.

- Απόκτηση εργασιακής εμπειρίας και ένταξης στην απασχόληση για νέους 18-24 ετών.

- Ευκαιρίες κατάρτισης και πιστοποίησης για άνεργους νέους 18-24 ετών σε ειδικότητες που αφορούν σε τομείς αιχμής της ελληνικής οικονομίας.

- Προγράμματα μαθητείας για νέους 15-24 ετών.
- Επιταγή εισόδου για νέους από 25-29 ετών σε ιδιωτικές επιχειρήσεις για απόκτηση εργασιακής εμπειρίας.

- Επιταγή εισόδου για νέους έως 29 ετών σε ιδιωτικές επιχειρήσεις στον κλάδο του τουρισμού, για απόκτηση εργασιακής εμπειρίας.

- Πρόγραμμα απόκτησης εργασιακής εμπειρίας και ένταξης στην απασχόληση για νέους 25-29 ετών.

- Προώθηση νέων 25-29 ετών στην αυτοαπασχόληση

Βελτίωση της ποιότητας και αποτελεσματικότητας του εκπαιδευτικού συστήματος

- Ένταξη Ευάλωτων Κοινωνικών Ομάδων (ΕΚΟ) στα Δημοτικά σχολεία - Τάξεις υποδοχής.

- Παροχή εξειδικευμένων υπηρεσιών από διαμεσολαβητές Ρομά για την αρμονική ένταξη στο σχολείο μαθητών/τριών με πολιτισμικές και θρησκευτικές ιδιαιτερότητες.

- Στήριξη των σχολείων με Ενιαίο Αναμορφωμένο Εκπαιδευτικό Πρόγραμμα (ΕΑΕΠ).

- Ενισχυτική διδασκαλία στη β' βαθμια εκπαίδευση.
- Ολοήμερα Δημοτικά σχολεία.
- Ανάπτυξη πληροφοριακού συστήματος συλλογής και επεξεργασίας δεδομένων που αφορούν στην αντιμετώπιση του φαινομένου της πρόωρης σχολικής εγκατάλειψης.

- Πρόγραμμα εξειδικευμένης εκπαιδευτικής υποστήριξης για ένταξη μαθητών με αναπηρία ή/και ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες.

- Ανάπτυξη υποστηρικτών δομών για την ένταξη και συμπερίληψη στην εκπαίδευση μαθητών με αναπηρία ή και ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες.

- Πρόγραμμα μέτρων εξατομικευμένης υποστήριξης μαθητών με αναπηρίες ή/και ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες.

- Επιμόρφωση εκπαιδευτικών εξειδικευμένης εκπαιδευτικής υποστήριξης για την ένταξη μαθητών με αναπηρία ή/και ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες.

- Επιμόρφωση εκπαιδευτικών για την αξιοποίηση και εφαρμογή των ψηφιακών τεχνολογιών στη διδακτική πράξη (επιμόρφωση β' επιπέδου στις τεχνολογίες πληροφορικής & επικοινωνιών - ΤΠΕ).

- Ολοήμερο Νηπιαγωγείο.

- Ενίσχυση του ανθρώπινου ερευνητικού δυναμικού μέσω της υλοποίησης διδακτορικής έρευνας.

- Υποστήριξη των νέων ερευνητών με έμφαση στους κατόχους μεταπτυχιακού διπλώματος.

- Ανάπτυξη της διά βίου μάθησης και βελτίωση της συνάφειας της εκπαίδευσης με την αγορά εργασίας.

- Σχολεία Δεύτερης Ευκαιρίας.

- Κέντρα Διά Βίου Μάθησης (ΚΔΒΜ).

- Πρακτική Άσκηση σπουδαστών Ακαδημιών Εμπορικού Ναυτικού (ΑΕΝ) επί πλοίου.

- Πρακτική άσκηση των ΕΠΑΣ μαθητείας του ΟΑΕΔ.

- Αναδιάρθρωση ναυτικής εκπαίδευσης των Ακαδημιών Εμπορικού Ναυτικού (ΑΕΝ) σύμφωνα με τα διεθνή πρότυπα.

- Πρακτική άσκηση στην γ' βαθμια εκπαίδευση.

Για το ανωτέρω Επιχειρησιακό Πρόγραμμα η Δημόσια Δαπάνη προϋπολογίζεται στα 2.667.494.908€, εκ των οποίων 2.104.926.538 ευρώ είναι η συμμετοχή της Ευρωπαϊκής

Ένωσης και 562.568.370 ευρώ είναι η Εθνική συμμετοχή. Η συμβολή του Προγράμματος μέσω του σχεδιασμού και της υλοποίησης παρεμβάσεων απασχόλησης, κατάρτισης, εκπαίδευσης και διά βίου μάθησης προσδιορίζεται στην επίτευξη των εθνικών στόχων για την απασχόληση, την καταπολέμηση της φτώχειας και την εκπαίδευση.

2.2.4 Επιχειρησιακό Πρόγραμμα Μεταρρύθμισης Δημόσιου Τομέα²²

Στόχος για την προγραμματική περίοδο είναι η ελληνική Δημόσια Διοίκηση να καταστεί συνεκτική, καλά συντονισμένη, ευέλικτη, εξωστρεφής και αποτελεσματική αποκαθιστώντας τη σχέση εμπιστοσύνης του κράτους με τους πολίτες και τις επιχειρήσεις, παρέχοντας πολιτοκεντρικές και συνεχώς αναβαθμιζόμενες υπηρεσίες αποτελώντας έτσι έναν από τους βασικούς πυλώνες για την ανάκαμψη της χώρας. Το επιχειρησιακό στηρίζεται σε 3 Θεματικούς Άξονες Προτεραιότητας, αυτόν της Διοικητικής και Οργανωτικής Μεταρρύθμιση του Δημόσιου Τομέα, της Ενίσχυσης της Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης και της Βελτίωσης της Διαχείρισης και της Ανάπτυξης του Ανθρώπινου Δυναμικού του Δημόσιου Τομέα.

Με τις δράσεις του ΕΠ για την περίοδο 2014-2020, επιδιώκεται η ενίσχυση της οργανωτικής, θεσμικής και επιχειρησιακής ικανότητας της δημοσίας διοίκησης και της τοπικής αυτοδιοίκησης μέσα από παρεμβάσεις που θα αλλάξουν τη δομή την οργάνωση και τη λειτουργία των υπηρεσιών προς όφελος των πολιτών και των επιχειρήσεων. Επιπλέον, δίνεται βάση στην προώθηση της ηλεκτρονικής διακυβέρνησης στο Δημόσιο Τομέα η οποία σε συνδυασμό με συστημικές δράσεις και πολιτικές, θα αποτελέσουν τα κύρια εργαλεία μετασχηματισμού των υφιστάμενων διαδικασιών βελτιώνοντας τις παρεχόμενες υπηρεσίες και καθιστώντας τη Διοίκηση πιο αποτελεσματική και αποδοτική. Τέλος, μέσω του ΕΠ προωθείται η ανάπτυξη του ανθρώπινου δυναμικού του δημόσιου τομέα, μέσω της ορθολογικής κατανομής των ανθρώπινων πόρων, της καλύτερης αξιοποίησης των στελεχών της διοίκησης καθώς και της παροχής αναβαθμισμένων υπηρεσιών κατάρτισης/εκπαίδευσης, με στόχο την ατομική ανάπτυξη των υπαλλήλων και την ανταπόκρισή τους στις αυξημένες ανάγκες.

Οι δράσεις που αναμένεται να χρηματοδοτηθούν αφορούν κυρίως στην αναβάθμιση των διαδικασιών σχεδιασμού, εφαρμογή και παρακολούθηση δημοσίων πολιτικών,

---

²² Έκδοση 1.2 του επιχειρησιακού προγράμματος 2014GR05M2OP001, που εστάλη μέσω του συστήματος SFC2014

στην αναδιοργάνωση φορέων της Δημόσιας Διοίκησης, στην ανάπτυξη και εφαρμογή συστημάτων στοχοθεσίας και αξιολόγησης, στον ανασχεδιασμό εσωτερικών και εξωστρεφών διεργασιών και απλούστευση διοικητικών διαδικασιών. Επίσης, προβλέπεται η ενίσχυση ελεγκτικών μηχανισμών, η προώθηση αρχών διαφάνειας και καταπολέμησης της διαφθοράς και η εκπαίδευση – κατάρτιση δημοσίων υπαλλήλων. Τέλος, βασικό ρόλο διαδραματίζουν δράσεις σχετικές με τις εφαρμογές ηλεκτρονικής διακυβέρνησης όπως:

- δημιουργία ή αναβάθμιση συστημάτων ΤΠΕ για την υποστήριξη της καλύτερης οργάνωσης και λειτουργίας του Δημοσίου Τομέα.
- ανάπτυξη ηλεκτρονικών υπηρεσιών για την εξυπηρέτηση των πολιτών και των επιχειρήσεων.
- ενίσχυση της διαλειτουργικότητας μεταξύ δημοσίων υπηρεσιών.

Ο προϋπολογισμός για τις πράξεις σχετικές με τη Μεταρρύθμιση του Δημοσίου Τομέα είναι 486.913.882€ εκ των οποίων 377.228.416 € είναι η συμμετοχή της Ευρωπαϊκής Ένωσης και 109.685.466€ είναι η Εθνική συμμετοχή.

2.2.5 Επιχειρησιακό Πρόγραμμα Τεχνικής Βοήθειας²³

Το ΕΠ «Τεχνική Βοήθεια 2014-2020» στοχεύει στη διαμόρφωση και συνεχή εξασφάλιση των κατάλληλων οργανωτικών συνθηκών για την επίτευξη των στρατηγικών στόχων του ΕΣΠΑ 2014-2020. Σκοπός της Τεχνικής Βοήθειας δηλαδή είναι η μεγιστοποίηση της αποτελεσματικότητας και αποδοτικότητας των δομών και διαδικασιών του ΕΣΠΑ 2014-2020 και των επιμέρους Επιχειρησιακών Προγραμμάτων.

Το ΕΠ έχει οριζόντιο χαρακτήρα, απευθύνεται δηλαδή σε όλους τους φορείς και τις δομές διοίκησης, συντονισμού και εφαρμογής του ΕΣΠΑ 2014-2020. Συμπληρώνει τις δράσεις Τεχνικής Βοήθειας των Τομεακών και Περιφερειακών ΕΠ και περιλαμβάνει τις αναγκαίες οριζόντιες δράσεις για την ενίσχυση και τη διασφάλιση της λειτουργίας των επιτελικών δομών των Υπουργείων και του συστήματος και των δομών διοίκησης, συντονισμού και εφαρμογής του συνόλου των ΕΠ που συγχρηματοδοτούνται από το ΕΤΠΑ, το ΕΚΤ και το Ταμείο Συνοχής και καλύπτουν το σύνολο της χώρας. Για τον λόγο αυτό, το ΕΠ διακρίνεται από τους επιμέρους Άξονες τεχνικής βοήθειας που περιλαμβάνονται στα Τομεακά και τα Περιφερειακά ΕΠ της περιόδου 2014-2020, που

---

²³ Έκδοση 1.3 του επιχειρησιακού προγράμματος 2014GR16M3TA001, που εστάλη μέσω του συστήματος SFC2014

περιλαμβάνουν δράσεις Τεχνικής Βοήθειας οι οποίες αφορούν είτε σε έναν συγκεκριμένο τομέα παρέμβασης, είτε σε μία συγκεκριμένη διοικητική Περιφέρεια.

Οι επιδιωκόμενοι στόχοι του Επιχειρησιακού Προγράμματος της Τεχνικής Βοήθειας είναι η ενίσχυση των συστημάτων και των διαδικασιών διοίκησης και συντονισμού της εφαρμογής των υπολοίπων Προγραμμάτων, η ενίσχυση της στελέχωσης και της λειτουργίας των υποστηρικτικών δομών του συστήματος διαχείρισης του ΕΣΠΑ και των επιτελικών δομών των Υπουργείων.

Οι δράσεις που έχουν προγραμματιστεί να συγχρηματοδοτηθούν σχετίζονται με εκπόνηση μελετών, παροχή υπηρεσιών τεχνικών συμβούλων, δημοσιότητα και πληροφόρηση, αξιολογήσεις στρατηγικών για χρηματοδότηση, υποστήριξη των δικαιούχων, καθώς και δαπάνες μετακινήσεων, οργάνωσης εκδηλώσεων και εκπαίδευσης προσωπικού. Επίσης, μέσω της Τεχνικής Βοήθειας θα καλυφθεί η μισθοδοσία των στελεχών της ΜΟΔ ΑΕ που απασχολούνται στις Ειδικές Υπηρεσίες Διαχείρισης των Επιχειρησιακών Προγραμμάτων, στις Επιτελικές Δομές, στην Κεντρική Υπηρεσία της ΜΟΔ, καθώς και υποστηρικτικών δομών. Τέλος, μέσω του Προγράμματος αυτού θα καλυφτούν οι δαπάνες προσαρμογής του Ολοκληρωμένου Πληροφοριακού Συστήματος (ΟΠΣ) σύμφωνα με τις απαιτήσεις της προγραμματικής περιόδου 2014-2020.

Εκ της φύσεώς του, ως οριζόντιο και υποστηρικτικό πρόγραμμα, το ΕΠ «Τεχνική Βοήθεια 2014-2020» καλύπτει και τους έντεκα (11) Θεματικούς Στόχους της Στρατηγικής «Ευρώπη 2020» και για το λόγο αυτό χρηματοδοτείται από το ΕΤΠΑ το ΕΚΤ και το Ταμείο Συνοχής. Ο προϋπολογισμός του ΕΠ ανέρχεται στο ποσό των 401.870.434€, εκ των οποίων τα 317.612.097€ είναι η συμμετοχή της Ευρωπαϊκής Ένωσης και τα 84.258.337€ είναι η Εθνική συμμετοχή.

2.2.6 Επιχειρησιακό Πρόγραμμα Αγροτικής Ανάπτυξης²⁴

Το συγκεκριμένο ΕΠ προσβλέπει στην επίτευξη ολοκληρωμένης ανάπτυξης και βιώσιμης ανταγωνιστικότητας του αγροτικού χώρου μέσω της μετάβασης σε ένα ισχυρό, αιεφόρο αγρο-διατροφικό σύστημα και της αύξησης της προστιθέμενης αξίας των αγροτικών περιοχών. Έχει σχεδιαστεί με στόχο την ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας και της εξωστρέφειας των επιχειρήσεων και η μετάβαση στην

---

²⁴ www.espa.gr (06.12.2016)

ποιοτική επιχειρηματικότητα, με αιχμή την καινοτομία και αύξηση της εγχώριας προστιθέμενης αξίας. Μεγάλη σημασία δίνεται επίσης, στην προστασία του περιβάλλοντος και στη μετάβαση σε μία οικονομία φιλική στο περιβάλλον.

Οι Βασικοί στόχοι του Προγράμματος είναι 1) η δημιουργία ενός ισχυρού, ανταγωνιστικού και βιώσιμου αγροδιατροφικού συστήματος, 2) η προαγωγή της αειφορίας του αγροδιατροφικού συστήματος και των αγροτικών περιοχών και 3) η δημιουργία βιώσιμων και πολυλειτουργικών αγροτικών περιοχών. Η επιτυχία του Προγράμματος συνδέεται κυρίως με την ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας και της παραγωγικότητας του αγροδιατροφικού συστήματος, καθώς και της αλυσίδας αξίας των εγχώριων αγροτικών προϊόντων, την αναβάθμιση του ανθρώπινου κεφαλαίου και την ενίσχυση της επιχειρηματικής κουλτούρας, την προστασία και διαχείριση των φυσικών πόρων και της βιοποικιλότητας, καθώς και το μετριασμό και προσαρμογή στην κλιματική αλλαγή, την παροχή βασικών υπηρεσιών και τη βελτίωση της ποιότητας ζωής στην ύπαιθρο και τη διαφοροποίηση της οικονομικής βάσης και την ενίσχυση του κοινωνικού ιστού στις αγροτικές περιοχές.

Στη νέα αυτή προγραμματική περίοδο εισάγονται δράσεις συνεργασίας με διευρυμένο πεδίο δυνατότητας μεταξύ διαφορετικών φορέων του χώρου της αγροτικής ανάπτυξης. Προβλέπεται, μεταξύ άλλων, η σύσταση Επιχειρησιακών Ομάδων, στο πλαίσιο της Ευρωπαϊκής Σύμπραξης Καινοτομίας για την Παραγωγικότητα και Βιωσιμότητα της Γεωργίας, με σκοπό τη σύνδεση γεωργικής έρευνας και πράξης. Προτείνονται επίσης, μια σειρά μέτρων, μεταξύ των οποίων η Ανάπτυξη μικρών εκμεταλλεύσεων, οι Ενισχύσεις εκκίνησης επιχειρήσεων εκτός γεωργικού τομέα στις αγροτικές περιοχές, οι Επενδύσεις στην ανάπτυξη δασικών περιοχών και στη βελτίωση της βιωσιμότητας των δασών, η Σύσταση ομάδων και οργανώσεων παραγωγών.

Ο συνολικός προϋπολογισμός Δημόσιας Δαπάνης του ΕΠ ανέρχεται στα 4.718.291.793€, εκ των οποίων 4.223.960.793€ είναι η Συμμετοχή της Ευρωπαϊκής Ένωσης και 1.161.900.453€ η Εθνική Συμμετοχή.

2.2.7 Επιχειρησιακό Πρόγραμμα Αλιείας και Θάλασσας²⁵

Το Επιχειρησιακό Πρόγραμμα στοχεύει στην ενίσχυση της περιβαλλοντικά βιώσιμης, αποδοτικής ως προς τους πόρους, καινοτόμου και ανταγωνιστικής αλιείας και

---

²⁵ www.espa.gr (12.07.2016)

υδατοκαλλιέργειας, καθώς και της προώθηση της γαλάζιας ανάπτυξης και των θαλάσσιων δεξιοτήτων στην Ελλάδα. Οι σκοποί του ΕΠ θα εκπληρωθούν μέσω της βελτίωσης της ανταγωνιστικότητας των κλάδων της υδατοκαλλιέργειας και της μεταποίησης, της βιωσιμότητας της θαλάσσιας αλιείας και της βιώσιμης ανάπτυξης των περιοχών που εξαρτώνται παραδοσιακά από την αλιεία και τέλος μέσω της προστασίας και αποκατάστασης του θαλάσσιου περιβάλλοντος και των έμβιων πόρων, τον έλεγχο των αλιευτικών δραστηριοτήτων, τη συλλογή αλιευτικών δεδομένων και τη βελτίωση των γνώσεων σχετικά με την κατάσταση του θαλάσσιου περιβάλλοντος.

Για την επίτευξη των στόχων αυτών έχει προϋπολογιστεί Δημόσια Δαπάνη 523.406.309€, εκ των οποίων 388.777.914€ είναι η συμμετοχή της Ευρωπαϊκής Ένωσης και 134.628.395€ είναι η Εθνική συμμετοχή.

2.3 Περιφερειακά Επιχειρησιακά Προγράμματα

Το ΕΣΠΑ, εκτός από τα τομεακά προγράμματα, περιλαμβάνει 13 πολυτομεακά και πολυταμειακά Περιφερειακά Επιχειρησιακά Προγράμματα (ΠΕΠ). Κάθε μία από τις ελληνικές Περιφέρειες αποτελεί αντικείμενο ενός περιφερειακού προγράμματος που περιλαμβάνει έργα και δράσεις περιφερειακής κλίμακας, αξιοποιεί τα τοπικά πλεονεκτήματα και χρηματοδοτείται από το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης (ΕΤΠΑ) και το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο (ΕΚΤ). Τα 13 Περιφερειακά Επιχειρησιακά Προγράμματα είναι:

1. Ανατολικής Μακεδονίας – Θράκης
2. Κεντρικής Μακεδονίας
3. Δυτικής Μακεδονίας
4. Ιονίων Νήσων
5. Ηπείρου
6. Θεσσαλίας
7. Στερεάς Ελλάδας
8. Αττικής
9. Δυτικής Ελλάδας
10. Πελοποννήσου
11. Βορείου Αιγαίου
12. Κρήτης
13. Νοτίου Αιγαίου.

Το κοινό τους σημείο είναι η ενίσχυση της δυνατότητας των περιφερειακών και τοπικών αρχών να εφαρμόσουν ένα πλήρες φάσμα δράσεων που στοχεύουν να εξυπηρετήσουν τις κύριες προτεραιότητες του ΕΣΠΑ.

Επιπλέον, στις Περιφέρειες θα εκχωρηθεί η διαχείριση σημαντικών πόρων του Ταμείου Συνοχής για το Περιβάλλον και κυρίως πόρων που θα κατευθυνθούν στην κάλυψη των υποχρεώσεων της χώρας και των Περιφερειών που αφορούν στα υγρά απόβλητα, ενώ στις 13 Περιφέρειες εκχωρείται επίσης από το Τομεακό Πρόγραμμα της Αγροτικής Ανάπτυξης η διαχείριση περίπου 30% των πόρων του Προγράμματος Αγροτικής Ανάπτυξης.

2.4 Προγράμματα Εδαφικής Συνεργασίας²⁶

Τα προγράμματα Ευρωπαϊκής Εδαφικής Συνεργασίας (ΕΕΣ) αποτελούν βασικό εργαλείο για την ενδυνάμωση των χωρικών συνεργασιών στο ευρωπαϊκό πλαίσιο, αλλά και με τρίτες χώρες και συνιστούν μια από τις κύριες επιλογές για την προγραμματική περίοδο 2014-2020. Η ευρωπαϊκή εδαφική συνεργασία σε επίπεδο κρατών-μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης υλοποιείται μέσω προγραμμάτων διασυνοριακής, διακρατικής και διαπεριφερειακής συνεργασίας. Τα εν λόγω προγράμματα διακρίνονται σε διμερή και πολυμερή. Τα διμερή προγράμματα διασυνοριακής συνεργασίας στοχεύουν στο να αντιμετωπίσουν κοινές προκλήσεις που αντιμετωπίζουν οι διασυνοριακές περιοχές, να αξιοποιήσουν τις προοπτικές ανάπτυξης και φυσικά να ενδυναμώσουν τη συνεργασία προς όφελος της αρμονικής πορείας της Ένωσης.

Τα διμερή προγράμματα διασυνοριακής συνεργασίας της Ελλάδας με γειτνιάζουσες χώρες είναι:

1. Ελλάδα-Βουλγαρία 2. Ελλάδα-Ιταλία 3. Ελλάδα-Κύπρος 4. Ελλάδα-Αλβανία 5. Ελλάδα-ΠΓΔΜ

Τα πολυμερή Προγράμματα Εδαφικής Συνεργασίας, στα οποία συμμετέχουν Περιφέρειες της χώρας μας, είναι τα εξής:

1. Αδριατικής - Ιονίου 2. MED 3. MED ENI CBC 4. Black Sea basin ENI CBC 5. Balkan Mediterranean 6. INERREG EUROPE

---

²⁶ www.espa.gr (12.07.2016)

Στα προγράμματα Εδαφικής Συνεργασίας περιλαμβάνονται τα δίκτυα συνεργασιών URBACT & ESPON, καθώς και το INTERACT, το οποίο παρέχει τεχνική υποστήριξη σε όλα τα προγράμματα ΕΕΣ στον ευρωπαϊκό χώρο.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3

Οι Μηχανισμοί διαχείρισης του ΕΣΠΑ 2014-2020

Η δομή του ΕΣΠΑ 2014-2020 και ο τρόπος διαχείρισης των κονδυλίων που προέρχονται από την ΕΕ, περιγράφονται αναλυτικά στο Νόμο 4314/2014. Οι Εθνικοί κανόνες επιλεξιμότητας δαπανών για τα προγράμματα του ΕΣΠΑ 2014-2020, οι έλεγχοι νομιμότητας δημοσίων συμβάσεων συγχρηματοδοτούμενων πράξεων ΕΣΠΑ 2014-2020 από Αρχές Διαχείρισης και Ενδιάμεσους Φορείς και η Διαδικασία ενστάσεων επί των αποτελεσμάτων αξιολόγησης πράξεων προσδιορίζονται στην Υπουργική Απόφαση Συστήματος Διαχείρισης με αριθ. 81986/ΕΥΘΥ712/31.07.2015 (ΦΕΚ 1822/Β/24.08.2015) του Υπουργού Οικονομίας, Υποδομών, Ναυτιλίας και Τουρισμού.

Ο νόμος περιλαμβάνει εκτός από ένα σύνολο στοιχείων για τα Επιχειρησιακά Προγράμματα και για τις Διαχειριστικές Αρχές των ΕΠ, τους Ενδιάμεσους Φορείς Διαχείρισης του ΕΠ, την Αρχή Πιστοποίησης και την Αρχή Ελέγχου (ΕΔΕΛ). Περιγράφεται ο τρόπος υλοποίησης των Πράξεων από τους Δικαιούχους και η διαδικασία επιλογής τους και επαλήθευσής του από τις Διαχειριστικές Αρχές. Επίσης, καταγράφεται αναλυτικά ο τρόπος λειτουργίας των Διαχειριστικών Αρχών και των Ενδιάμεσων Φορέων Διαχείρισης (ΕΦΔ). Ακόμα, προβλέπεται το θεσμικό πλαίσιο και ο ρόλος της Αρχής Πιστοποίησης. Ο ευρύτερος συντονισμός σύμφωνα με το ΣΔΕ διενεργείται από την Αρχή Συντονισμού. Τέλος, ορίζεται ως Αρχή Ελέγχου η Επιτροπή Δημοσιονομικού Ελέγχου του Γενικού Λογιστηρίου του Κράτους. Επίσης περιλαμβάνει την ανάλυση των διαδικασιών που εφαρμόζουν οι ανωτέρω φορείς, την παρουσίαση του πληροφοριακού συστήματος που υποστηρίζει τις διαδικασίες, την αναγκαία τεκμηρίωση των παραπάνω στοιχείων (κανονιστικές αποφάσεις, εγχειρίδια, έντυπα και λίστες ελέγχου κλπ).

Το Σύστημα Διαχείρισης και Ελέγχου (ΣΔΕ) είναι κοινό για όλα τα ΕΠ του ΕΣΠΑ 2014-2020 τα οποία χρηματοδοτούνται από το ΕΤΠΑ, το ΕΚΤ και το Ταμείο Συνοχής, στο πλαίσιο του Στόχου «Επενδύσεις στην Ανάπτυξη και την Απασχόληση».

Η Δομή του Συστήματος είναι:

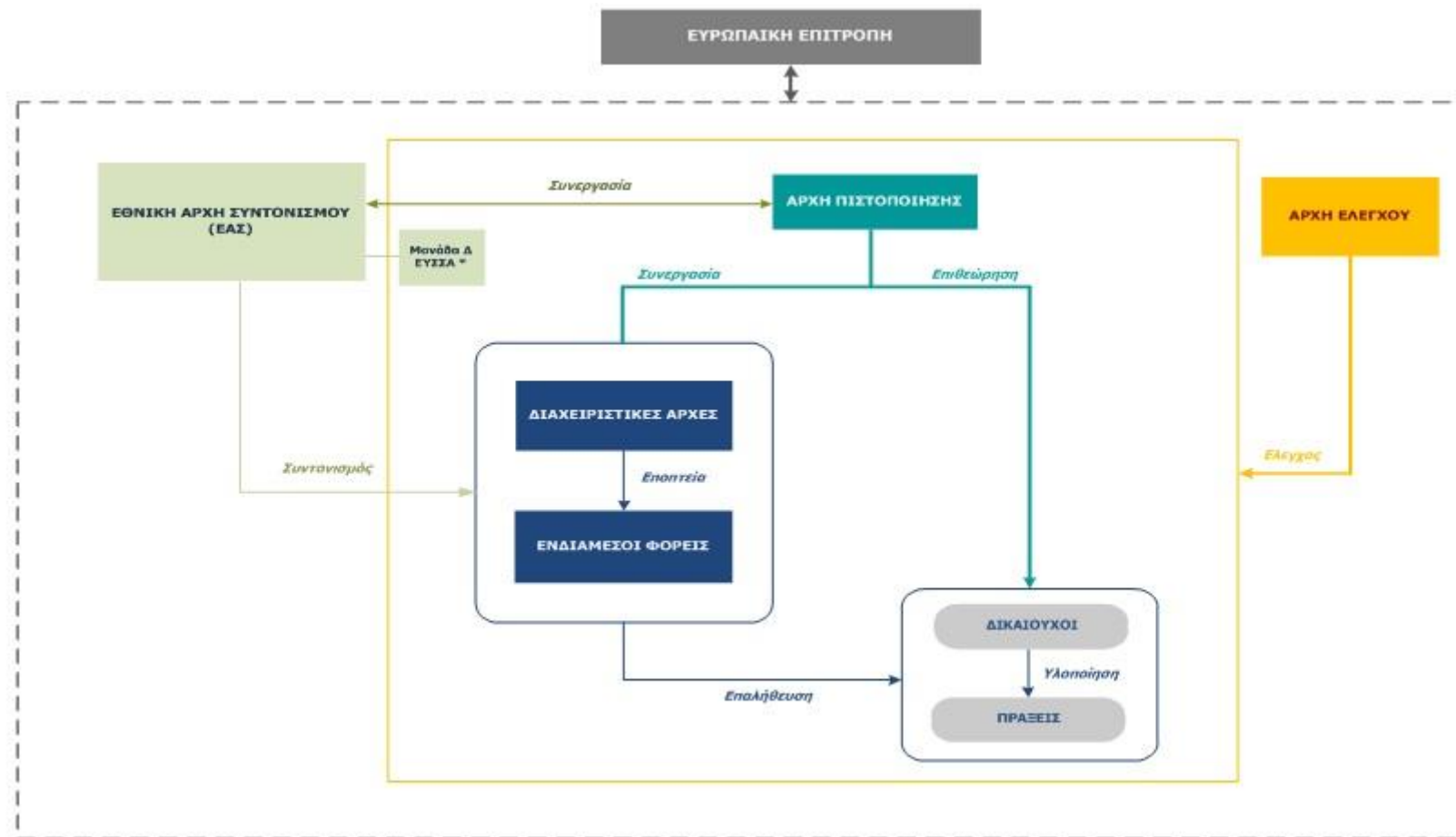
- Η Διαχειριστική Αρχή (ΔΑ), η οποία ορίζεται για κάθε ΕΠ (Τομεακό και Περιφερειακό)

- Η Αρχή Πιστοποίησης (ΑΠ), η οποία ορίζεται για το σύνολο των ΕΠ
- Η Αρχή Ελέγχου (ΑΕ), η οποία ορίζεται για το σύνολο των ΕΠ
- Οι Ενδιάμεσοι Φορείς (ΕΦ), στους οποίους ανατίθενται η διαχείριση μέρους ενός ΕΠ ή συγκεκριμένα καθήκοντα της Διαχειριστικής Αρχής, υπό την ευθύνη της.

Επιπρόσθετα, σε εφαρμογή του άρθρου 123 παράγραφος 8 του Κανονισμού (ΕΕ) 1303/2013, ορίζεται η Εθνική Αρχή Συντονισμού (ΕΑΣ) ως η Αρχή που ασκεί καθήκοντα συνδέσμου και παρέχει πληροφορίες στην Επιτροπή. Η ΕΑΣ εκπροσωπεί τη χώρα συνολικά για το ΕΣΠΑ 2014-2020, το μηχανισμό «Διευκόλυνση Συνδέοντας την Ευρώπη (ΔΣΕ/CEF), το Ταμείο Αλληλεγγύης και τα Λοιπά Αναπτυξιακά Προγράμματα και Ταμεία, συντονίζει τις δραστηριότητες των άλλων σχετικών ορισθεισών Αρχών και δομών και προωθεί την εφαρμογή του ενωσιακού και του εναρμονισμένου εθνικού δικαίου.

Αναλυτικές πληροφορίες για το ΣΔΕ και το διάγραμμα της οργανωτικής σχέσης μεταξύ των Αρχών/ φορέων που συμμετέχουν στο Σύστημα περιλαμβάνονται στον Διάγραμμα 1 «Δομή Συστήματος Διαχείρισης και Ελέγχου».

Διάγραμμα 1 «Δομή Συστήματος Διαχείρισης και Ελέγχου».

Διάγραμμα 1 «Δομή Συστήματος Διαχείρισης και Ελέγχου».

3.1 Διαχειριστικές Αρχές

Οι Διαχειριστικές Αρχές (ΔΑ), υπεύθυνες για τη διαχείριση των ΕΠ. Έχουν οριστεί δεκαοκτώ (18) ΔΑ, μία για κάθε Επιχειρησιακό Πρόγραμμα (13) και μία για Τομεακό Επιχειρησιακό Πρόγραμμα (5). Οι τελευταίες είναι Ειδικές Υπηρεσίες που υπάγονται στο Υπουργείο Οικονομίας, Ανάπτυξης & Τουρισμού ενώ οι ΔΑ των ΕΠ των Περιφερειών είναι Ειδικές Υπηρεσίες που υπάγονται διοικητικά στον οικείο Περιφερειάρχη.

Οι Διαχειριστικές Αρχές των Τομεακών και Περιφερειακών Επιχειρησιακών Προγραμμάτων (ΕΠ) είναι υπεύθυνες για τη διαχείριση του οικείου ΕΠ, σύμφωνα με την αρχή της χρηστής δημοσιονομικής διαχείρισης και το παρόν Σύστημα Διαχείρισης και Ελέγχου.

Τα καθήκοντα και οι αρμοδιότητες που εκτελεί κάθε Διαχειριστική Αρχή στο πλαίσιο της Προγραμματικής Περιόδου 2014-2020 καθορίζονται στο άρθρο 8 του Νόμου 4314/2014 και καλύπτουν όλες τις σχετικές απαιτήσεις του Κανονισμού (ΕΕ) 1303/2013.

Συγκεκριμένα, σύμφωνα με το άρθρο 8 του Νόμου, η Διαχειριστική Αρχή (ΔΑ) ΕΠ του ΕΣΠΑ 2014-2020:

α. Υποστηρίζει το έργο της Επιτροπής Παρακολούθησης (Επ.Πα.) και της παρέχει τα απαιτούμενα στοιχεία για την εκτέλεση των καθηκόντων της, και ιδίως δεδομένα που αφορούν την πρόοδο του ΕΠ ως προς την επίτευξη των στόχων του, δημοσιονομικά δεδομένα και δεδομένα που αφορούν τους δείκτες και τα ορόσημα, ενώ μεριμνά για την εφαρμογή των αποφάσεων της Επιτροπής.

β. Συντάσσει και, μετά από την έγκριση της Επιτροπής Παρακολούθησης, υποβάλλει στην Επιτροπή ετήσιες και τελικές εκθέσεις υλοποίησης.

γ. Θέτει στη διάθεση των Ενδιάμεσων Φορέων και των Δικαιούχων, πληροφορίες σχετικά με την εκτέλεση των καθηκόντων τους και την υλοποίηση Πράξεων αντίστοιχα.

δ. Διασφαλίζει τη συλλογή και καταχώρηση στο ΟΠΣ δεδομένων για κάθε Πράξη, τα οποία είναι αναγκαία για την παρακολούθηση, την αξιολόγηση, τη δημοσιονομική διαχείριση, την επαλήθευση και τον έλεγχο, συμπεριλαμβανομένων των δεδομένων για μεμονωμένους συμμετέχοντες σε πράξεις κατά περίπτωση.

ε. Εξασφαλίζει ότι τα αναφερόμενα στο στοιχείο δ' δεδομένα συλλέγονται, καταχωρίζονται και αποθηκεύονται στο σύστημα και ότι τα δεδομένα σχετικά με τους

δείκτες αναλύονται ανά φύλο, όταν αυτό επιβάλλεται από το Παράρτημα Ι του Κανονισμού του ΕΚΤ.

στ. Πραγματοποιεί τις αξιολογήσεις του ΕΠ που διενεργούνται, σύμφωνα με τα άρθρα 54 και 56 του Κανονισμού, βάσει του εγκεκριμένου σχεδίου αξιολόγησης από την Επ.Πα. και λαμβάνει τα κατάλληλα μέτρα για την αξιοποίηση των συμπερασμάτων τους.

ζ. Προβαίνει στην εξειδίκευση του ΕΠ, σύμφωνα με το άρθρο 19 του Ν. 4314/2014, παρακολουθεί την πορεία εφαρμογής του και συντάσσει προτάσεις τροποποίησής του, τις οποίες υποβάλλει στην Επ.Πα. για έγκριση.

η. Διασφαλίζει τη συμμόρφωση προς τις απαιτήσεις πληροφόρησης και επικοινωνίας που ορίζονται στο άρθρο 115 του Κανονισμού.

θ. Υποβάλλει στην Επιτροπή τις απαιτούμενες για τα μεγάλα έργα πληροφορίες, σύμφωνα με το άρθρο 101 του Κανονισμού.

ι. Για την επιλογή των Πράξεων, η ΔΑ:

- συντάσσει και, μετά από την έγκρισή τους, εφαρμόζει τις κατάλληλες διαδικασίες και κριτήρια επιλογής, τα οποία:
  - διασφαλίζουν τη συμβολή των Πράξεων στην επίτευξη των ειδικών στόχων και των αποτελεσμάτων της σχετικής προτεραιότητας,
  - δεν συνιστούν διακριτική μεταχείριση και είναι διαφανή,
  - τηρούν τις γενικές αρχές που ορίζονται στα άρθρα 7 και 8 του Κανονισμού
- διασφαλίζει ώστε μία επιλεγείσα Πράξη να εμπίπτει στο πεδίο του αρμόδιου Ταμείου ή Ταμείων και σε κατηγορία παρέμβασης στο πλαίσιο της προτεραιότητας ή των προτεραιοτήτων,
- παρέχει στο Δικαιούχο, έγγραφο που καθορίζει τους όρους για τη υποστήριξη της κάθε Πράξης, συμπεριλαμβανομένων των ειδικών απαιτήσεων που αφορούν τα προϊόντα ή τις υπηρεσίες που πρέπει να παρασχεθούν στο πλαίσιο της Πράξης, το σχέδιο χρηματοδότησης και την προθεσμία εκτέλεσης,
- εξασφαλίζει ότι ο Δικαιούχος διαθέτει τη διοικητική, χρηματοοικονομική και επιχειρησιακή ικανότητα να τηρήσει τους όρους που καθορίζονται στο προηγούμενο στοιχείο, πριν από την έγκριση της Πράξης,
- προβαίνει σε εξέταση των σταδίων εξέλιξης δημοσίων συμβάσεων και ιδίως κατά τη διαδικασία διακήρυξης, ανάθεσης και τροποποίησης σύμβασης,

- εξασφαλίζει ότι, σε περίπτωση που η υλοποίηση της Πράξης έχει αρχίσει πριν από την υποβολή της αίτησης για χρηματοδότηση στη ΔΑ, τηρούνται οι ενωσιακοί και εθνικοί κανόνες σχετικά με την εν λόγω Πράξη,
- διασφαλίζει ότι οι Πράξεις που επιλέγονται για στήριξη από τα Ταμεία δεν περιλαμβάνουν δραστηριότητες που αποτελούν τμήμα Πράξης, η οποία έχει υποβληθεί ή θα έπρεπε να υποβληθεί σε διαδικασία ανάκτησης, σύμφωνα με το άρθρο 71 του Κανονισμού, μετά τη μετεγκατάσταση μίας παραγωγικής δραστηριότητας εκτός της περιοχής του προγράμματος,
- καθορίζει της κατηγορίες παρέμβασης στις οποίες αποδίδονται οι δαπάνες της Πράξης.

ια. Παρέχει στους δυνητικούς Δικαιούχους σαφείς και λεπτομερείς πληροφορίες τουλάχιστον σχετικά με:

- τους όρους επιλεξιμότητας των δαπανών που πρέπει να ικανοποιούνται για να υπάρξει υποστήριξη από ένα ΕΠ,
- την περιγραφή των διαδικασιών εξέτασης των αιτήσεων χρηματοδότησης και τις σχετικές προθεσμίες,
- τα κριτήρια επιλογής των Πράξεων που θα χρηματοδοτηθούν,
- τους αρμόδιους επικοινωνίας που μπορούν να δώσουν πληροφορίες σχετικά με τα ΕΠ, σε εθνικό, περιφερειακό ή τοπικό επίπεδο,
- ότι οι αιτήσεις πρέπει να προτείνουν δραστηριότητες επικοινωνίας, ανάλογες με το μέγεθος της Πράξης για την ενημέρωση του κοινού σχετικά με τους στόχους της Πράξης και την υποστήριξη της ΕΕ στην Πράξη,
- ενημερώνει τους Δικαιούχους ότι η αποδοχή χρηματοδότησης συνιστά αποδοχή της εγγραφής τους στον κατάλογο των Πράξεων που δημοσιοποιούνται, σύμφωνα με το άρθρο 115, παράγραφος 2 και ότι ο κατάλογος των Πράξεων ανά ΕΠ και ανά Ταμείο θα είναι προσβάσιμος μέσω ενιαίου διαδικτυακού τόπου ή ενιαίας διαδικτυακής πύλης.

ιβ. Διενεργεί επαληθεύσεις κατά τα οριζόμενα στο άρθρο 21 του Ν. 4314/2014 και, σύμφωνα με τις παραγράφους 4 και 5 του άρθρου 125 του Κανονισμού.

ιγ. Διασφαλίζει ότι οι Δικαιούχοι που εμπλέκονται στην υλοποίηση Πράξεων χρηματοδοτούμενων βάσει επιλέξιμων δαπανών που όντως έχουν γίνει, τηρούν είτε χωριστό λογιστικό σύστημα είτε επαρκή λογιστική κωδικοποίηση για όλες τις συναλλαγές που αφορούν μία Πράξη.

ιδ. Θέτει σε εφαρμογή αποτελεσματικά και αναλογικά μέτρα καταπολέμησης της απάτης, λαμβάνοντας υπόψη τους εντοπισθέντες κινδύνους.

ιε. Ορίζει διαδικασίες που διασφαλίζουν την τήρηση όλων των εγγράφων σχετικά με τις δαπάνες και τους ελέγχους που απαιτούνται για τη διασφάλιση επαρκούς διαδρομής του ελέγχου.

ιστ. Συντάσσει για κάθε λογιστική χρήση, τη δήλωση διαχείρισης για τη λειτουργία του ΣΔΕ, τη νομιμότητα και κανονικότητα των σχετικών Πράξεων και την τήρηση της αρχής της χρηστής δημοσιονομικής διαχείρισης, μαζί με έκθεση που παρουσιάζει τα αποτελέσματα των διενεργηθέντων ελέγχων, ενδεχόμενων αδυναμιών που εντοπίστηκαν στο ΣΔΕ και των διορθωτικών μέτρων που έχουν ληφθεί.

ιζ. Παρέχει στην Αρχή Πιστοποίησης όλες τις αναγκαίες πληροφορίες σχετικά με τις διαδικασίες και τις επαληθεύσεις που πραγματοποιούνται σε σχέση με κάθε δαπάνη, για σκοπούς πιστοποίησης.

ιη. Προβαίνει στην ακύρωση μέρους ή του συνόλου της ενωσιακής συνεισφοράς σε μία Πράξη, η οποία επιβάλλεται βάσει των αποτελεσμάτων επαλήθευσης ή ελέγχου και εισηγείται στον Ειδικό Γραμματέα ή αιρετό Περιφερειάρχη που την εποπτεύει, την έκδοση απόφασης ανάκτησης αχρεωστήτως καταβληθέντων ποσών.

ιθ. Συνεργάζεται με την Εθνική Αρχή Συντονισμού (ΕΑΣ), την καθ' ύλην αρμόδια Υπηρεσία συντονισμού και την Επιτροπή και παρέχει σε αυτές κάθε πληροφορία που ζητείται.

Στην περίπτωση που η ΔΑ είναι και Δικαιούχος στο πλαίσιο του ΕΠ, οι ρυθμίσεις για τις επαληθεύσεις που αναφέρονται στο άρθρο 21 του Ν. 4314/2014 διασφαλίζουν επαρκή διάκριση αρμοδιοτήτων στο εσωτερικό της.

Στην περίπτωση ανάθεσης αρμοδιοτήτων διαχείρισης μέρους του ΕΠ ή συγκεκριμένων καθηκόντων της ΔΑ σε Ενδιάμεσους Φορείς, η ΔΑ διατηρεί την ευθύνη της διαχείρισης για το σύνολο του Προγράμματος. Στο πλαίσιο του εποπτικού της ρόλου, παρακολουθεί συστηματικά την εκτέλεση των καθηκόντων ή αρμοδιοτήτων διαχείρισης από τον ΕΦΔ και, εφόσον απαιτείται, λαμβάνει κατάλληλα διορθωτικά μέτρα.

Η δομή των Ειδικών Υπηρεσιών που έχουν οριστεί ως ΔΑ των ΕΠ, οι αναλυτικές αρμοδιότητες και η κατανομή τους σε Μονάδες προσδιορίζονται στις αντίστοιχες Υπουργικές Αποφάσεις. Στις Αποφάσεις αυτές καθορίζονται επίσης ο αριθμός και η σύνθεση του προσωπικού κατά κατηγορία εκπαίδευσης.

Για τη νέα Προγραμματική Περίοδο 2014-2020, η κατανομή των αρμοδιοτήτων σε Μονάδες στο εσωτερικό των Ειδικών Υπηρεσιών, ακολουθεί κοινή τυπολογία. Συγκεκριμένα, οι τύποι Μονάδων (ανεξαρτήτως του αριθμού τους, ο οποίος μπορεί να διαφοροποιείται ανά ΕΥ) εξασφαλίζουν τη διάκριση των βασικών λειτουργιών μίας ΔΑ:

- Προγραμματισμού και Αξιολόγησης
- Διαχείρισης Πράξεων. Στο πλαίσιο της νέας προγραμματικής περιόδου 2014-2020, στη λειτουργία αυτή εντάσσονται και οι αρμοδιότητες προληπτικών ελέγχων δημοσίων συμβάσεων και επιτόπιων επαληθεύσεων.
- Οργάνωσης και Υποστήριξης. Στη λειτουργία αυτή, περιλαμβάνονται και οι αρμοδιότητες της ΕΥ ως Δικαιούχου για Πράξεις Τεχνικής Βοήθειας, εξασφαλίζοντας την απαιτούμενη διακριτότητα από τις αρμοδιότητες διαχειριστικών επαληθεύσεων.

Επιπρόσθετα, σε όλες τις ΕΥ, τη διαχείριση κινδύνων και την αξιολόγηση κινδύνων απάτης αναλαμβάνουν ομάδες στελεχών που συγκροτεί ο Προϊστάμενος της κάθε ΕΥ.

Με στόχο την ομαλή μετάβαση από την προηγούμενη προγραμματική περίοδο στη νέα, στις Υπουργικές Αποφάσεις έχει προβλεφθεί και η κατανομή των αρμοδιοτήτων της προγραμματικής περιόδου 2007-2013.

3.2 Ενδιάμεσοι φορείς Διαχείρισης

Οι Ενδιάμεσοι Φορείς (ΕΦ), στους οποίους ανατίθενται η διαχείριση μέρους ενός ΕΠ ή συγκεκριμένα καθήκοντα της Διαχειριστικής Αρχής, υπό την ευθύνη της.

Στο άρθρο 13 του Νόμου 4314/2014 περιγράφονται οι περιπτώσεις στις οποίες Ενδιάμεσοι Φορείς (ΕΦ) αναλαμβάνουν ή δύναται να αναλάβουν τη διαχείριση μέρους ενός ΕΠ ή συγκεκριμένα καθήκοντα της ΔΑ, και προσδιορίζεται η μορφή των σχετικών αναθέσεων. Συγκεκριμένα, στο πλαίσιο του παρόντος ΣΔΕ (που εφαρμόζεται στα ΕΠ του ΕΤΠΑ, ΕΚΤ και ΤΣ):

- Προβλέπεται ο ορισμός των Ειδικών Υπηρεσιών Διαχείρισης των Περιφερειακών ΕΠ ως ΕΦ για Πράξεις του τομέα περιβάλλοντος χρηματοδοτούμενων από το Ταμείο Συνοχής. Οι ΕΥΔ των ΠΕΠ αναλαμβάνουν την άσκηση των αρμοδιοτήτων της Διαχειριστικής Αρχής του ΕΠ «Υποδομές Μεταφορών, Περιβάλλον και Αειφόρος Ανάπτυξη» για τις ανωτέρω Πράξεις, με την έκδοση αντίστοιχης Απόφασης του Υπουργού Οικονομίας, Υποδομών, Ναυτιλίας & Τουρισμού.

• Προβλέπεται η δυνατότητα ορισμού ΕΦ τομεακών και περιφερειακών ΕΠ για δράσεις κρατικών ενισχύσεων. Ως ΕΦ για Πράξεις κρατικών ενισχύσεων δύναται να οριστούν:

- δημόσια Υπηρεσία ή ΝΠΔΔ ή ΝΠΙΔ μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα εποπτευόμενα από το κράτος, τα οποία ασκούν αρμοδιότητες διαχείρισης βάσει ισχύουσας νομοθετικής πρόβλεψης

- νομικά πρόσωπα ιδιωτικού δικαίου μη κερδοσκοπικού και μη επιχειρηματικού σκοπού, στα οποία ανατίθεται κατόπιν διαγωνιστικής διαδικασίας του π.δ. 98/1996, έναντι κάλυψης λειτουργικών και μόνο δαπανών, η άσκηση καθηκόντων ΔΑ υπό την άμεση εποπτεία και έλεγχο της,

- χρηματοπιστωτικά ιδρύματα ή άλλα νομικά πρόσωπα ιδιωτικού δικαίου με την τήρηση των όρων, των προϋποθέσεων και των διαδικασιών που προβλέπονται στο π.δ. 60/2007 (Α'64).

Ο ορισμός ΕΦ, που θα αναλάβουν τη διαχείριση μέρους ΕΠ ή συγκεκριμένων καθηκόντων της ΔΑ του εν λόγω ΕΠ για Πράξεις κρατικών ενισχύσεων, γίνεται μετά από σύμφωνη γνώμη του Γενικού Γραμματέα Δημοσίων Επενδύσεων-ΕΣΠΑ και την έκδοση Απόφασης:

• για τα Τομεακά ΕΠ, Απόφαση του Υπουργού Οικονομίας, Ανάπτυξης & Τουρισμού

• για τα Περιφερειακά ΕΠ, Απόφαση του οικείου Περιφερειάρχη.

• Προβλέπεται η δυνατότητα ορισμού ΕΦ, μέρους ΕΠ για δράσεις ολοκληρωμένων χωρικών επενδύσεων ή βιώσιμης αστικής ανάπτυξης ή προγραμμάτων τοπικής ανάπτυξης με πρωτοβουλία των τοπικών κοινοτήτων.

Ο ορισμός ΕΦ για την ανάληψη της διαχείρισης μέρους ΕΠ ή συγκεκριμένων καθηκόντων της ΔΑ του εν λόγω ΕΠ για δράσεις ολοκληρωμένων χωρικών επενδύσεων ή βιώσιμης αστικής ανάπτυξης προϋποθέτει εισήγηση του οικείου Περιφερειάρχη και έκδοση Απόφασης του Υπουργού Οικονομίας, Ανάπτυξης & Τουρισμού και όπου απαιτείται του Υπουργού Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων.

Για τα προγράμματα τοπικής ανάπτυξης με πρωτοβουλία των τοπικών κοινοτήτων, τα οποία είναι υπό τη διαχειριστική ευθύνη των ΠΕΠ, οι διαδικασίες συντονισμού και διαχείρισης των ΕΔΕΤ, καθώς και τα κριτήρια επιλογής των ΕΦ σύμφωνα με το άρθρο 34 Κανονισμού (ΕΕ) 1303/2013 και το άρθρο 42 παρ. 1 του Κανονισμού (ΕΕ) 1305/2013, καθορίζονται με Απόφαση του Υπουργού Οικονομίας, Ανάπτυξης & Τουρισμού και, όπου απαιτείται, των Υπουργών Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και

Κοινωνικής Αλληλεγγύης και Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων, μετά από εισήγηση του οικείου Περιφερειάρχη.

Όσον αφορά τους Ενδιάμεσους Φορείς Διαχείρισης Πράξεων κρατικών ενισχύσεων που είχαν οριστεί δυνάμει των διατάξεων του Ν. 3614/2007, εξακολουθούν να ασκούν τα καθήκοντά τους για τις Πράξεις των ΕΠ της περιόδου 2007-2013 που μεταφέρονται σε ΕΠ της περιόδου 2014-2020, υπό τους ίδιους όρους που διαλαμβάνονται στις σχετικές πράξεις ορισμού τους. Στην περίπτωση αυτή, οι σχετικές ρυθμίσεις μεταξύ της ΔΑ και του Ενδιάμεσου Φορέα Διαχείρισης καθορίζονται σε πράξεις εκχώρησης αρμοδιοτήτων που εκδίδονται με Απόφαση του Υπουργού Οικονομίας, Ανάπτυξης & Τουρισμού.

Οι αρμοδιότητες/καθήκοντα που αναλαμβάνει ένας Ενδιάμεσος Φορέας προσδιορίζονται και εξειδικεύονται σε Απόφαση ορισμού/ ανάθεσης.

3.3 Αρχή Πιστοποίησης

Η Αρχή Πιστοποίησης (ΑΠ), υπεύθυνη για την άσκηση των αρμοδιοτήτων πιστοποίησης. Ως ΑΠ έχει οριστεί η «Ειδική Υπηρεσία Αρχή Πιστοποίησης και Εξακρίβωσης Συγχρηματοδοτούμενων Προγραμμάτων» που υπάγεται στο Υπουργείο Οικονομίας, Ανάπτυξης & Τουρισμού. Στο πλαίσιο του παρόντος ΣΔΕ, η ΑΠ είναι κοινή για τα 18 ΕΠ.

Τα βασικά καθήκοντα/ αρμοδιότητες που αναλαμβάνει η Αρχή Πιστοποίησης προσδιορίζονται στο άρθρο 10 του Νόμου 4314/2014, καλύπτοντας και τις σχετικές απαιτήσεις του Κανονισμού (ΕΕ) 1303/2013. Συγκεκριμένα:

- Καταρτίζει και υποβάλλει τις πιστοποιήσεις, τις αιτήσεις πληρωμής στις αρμόδιες Υπηρεσίες, σύμφωνα με τους όρους και τις διαδικασίες των Κανονισμών που ισχύουν κατά περίπτωση, λαμβάνοντας υπόψη τα αποτελέσματα των ελέγχων που έχουν διενεργηθεί από τις αρμόδιες Αρχές.
- Δύναται να εξαιρεί προσωρινά πληρωμές από τις δηλώσεις δαπανών που παρουσιάζουν προβλήματα, σύμφωνα με τους ισχύοντες κανόνες.
- Ενημερώνει το Γενικό Λογιστήριο του Κράτους και τη Διεύθυνση Δημοσίων Επενδύσεων, για τη διάθεση των πιστώσεων που εισπράχθηκαν ανά πηγή.
- Τηρεί, σε ηλεκτρονική μορφή, λογιστικά μητρώα για τις δαπάνες που υποβάλλονται στην Επιτροπή, καθώς και των ποσών που μπορούν να ανακτηθούν και των ποσών που αποσύρονται μετά από ακύρωση του συνόλου ή μέρους της

συνεισφοράς για μία Πράξη και αποστέλλει τις σχετικές εκθέσεις, σύμφωνα με τον Κανονισμό.

- Καταρτίζει και υποβάλλει τους λογαριασμούς για κάθε λογιστική χρήση, σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στον Κανονισμό.
- Καταρτίζει και υποβάλλει τις προβλέψεις για τις επόμενες λογιστικές χρήσεις.
- Συνεργάζεται με τους αρμόδιους φορείς και υπηρεσίες για τον καθορισμό των κανόνων λειτουργίας του ΟΠΣ ως προς τις πληροφορίες που χρησιμοποιεί κατά την άσκηση των αρμοδιοτήτων της, καθώς και την επεξεργασία τους.
- Διενεργεί επιθεωρήσεις στους φορείς που ασκούν διαχείριση και στους Δικαιούχους συγχρηματοδοτούμενων Πράξεων και στις Πράξεις τους και τη σύνταξη εκθέσεων για τη λήψη τυχόν απαιτούμενων ενεργειών.
- Αναθέτει τη διενέργεια ελέγχου ποιότητας των Δημόσιων Τεχνικών έργων και την πρόταση των κατάλληλων μέτρων με βάση τα αποτελέσματά τους και την ισχύουσα νομοθεσία.
- Διενεργεί εξακριβώσεις των δαπανών των φορέων που είναι εγκατεστημένοι στην Ελλάδα και συμμετέχουν σε Προγράμματα Ευρωπαϊκής Εδαφικής Συνεργασίας τη διαχείριση των οποίων ασκούν άλλα κράτη -μέλη με το προσωπικό της ή/και αναθέτοντας σε ελεγκτική εταιρεία.

Η δομή της Αρχής Πιστοποίησης, οι αναλυτικές αρμοδιότητες και η κατανομή τους σε Μονάδες προσδιορίζονται στην Υπουργική Απόφαση 69131/ΕΥΘΥ 624/22.06.15 (ΦΕΚ 1451/Β/10.07.15), η οποία εκδόθηκε σύμφωνα με την εξουσιοδοτική διάταξη του άρθρου 58 (παρ. 1) του Ν. 4314/2014. Στην Απόφαση αυτή καθορίζονται επίσης ο αριθμός και η σύνθεση του προσωπικού κατά κατηγορία εκπαίδευσης.

3.4 Εθνική Αρχή Συντονισμού

Η Εθνική Αρχή Συντονισμού (ΕΑΣ) ορίζεται, σύμφωνα με το άρθρο 123 παράγραφος 8 του Κανονισμού (ΕΕ) 1303/2013, ως η Αρχή που ασκεί καθήκοντα συνδέσμου και παρέχει πληροφορίες στην Επιτροπή. Η ΕΑΣ εκπροσωπεί τη χώρα συνολικά για το ΕΣΠΑ 2014-2020, το μηχανισμό «Διευκόλυνση Συνδέοντας την Ευρώπη (ΔΣΕ/CEF), το Ταμείο Αλληλεγγύης και τα Λοιπά Αναπτυξιακά Προγράμματα και Ταμεία, συντονίζει τις δραστηριότητες των άλλων σχετικών ορισθεισών Αρχών και δομών και προωθεί την εφαρμογή του ενωσιακού και του εναρμονισμένου εθνικού δικαίου.

Ο επίσημος ορισμός της ΕΑΣ γίνεται με το άρθρο 14 του Ν. 4314/2014 - Μέρος Ι (ΦΕΚ 265/Α/23-12-2014). Αποτελεί Επιτελική Υπηρεσία επιπέδου Γενικής Διεύθυνσης Υπουργείου, η οποία δεν εντάσσεται στον οργανισμό του Υπουργείου Οικονομίας, Ανάπτυξης & Τουρισμού και υπάγεται στο Γενικό Γραμματέα Δημοσίων Επενδύσεων-ΕΣΠΑ.

Αποτελείται από 6 Ειδικές Υπηρεσίες:

1. Η Ειδική Υπηρεσία Στρατηγικής, Σχεδιασμού και Αξιολόγησης (ΕΥΣΣΑ)
2. Η Ειδική Υπηρεσία Συντονισμού της Εφαρμογής (ΕΥΣΕ)
3. Η Ειδική Υπηρεσία Θεσμικής Υποστήριξης (ΕΥΘΥ)
4. Η Ειδική Υπηρεσία Ολοκληρωμένου Πληροφοριακού Συστήματος (ΕΥΟΠΣ)
5. Η Ειδική Υπηρεσία Κρατικών Ενισχύσεων (ΕΥΚΕ)
6. Η Ειδική Υπηρεσία Συντονισμού & Παρακολούθησης Δράσεων ΕΚΤ (ΕΥΣΕΚΤ)

Σύμφωνα με το ίδιο άρθρο, η ΕΑΣ έχει τις ακόλουθες αρμοδιότητες:

α. Παρακολουθεί και συντονίζει θέματα που αφορούν στην οικονομική, κοινωνική και χωρική συνοχή συμπεριλαμβανομένου του πολυετούς δημοσιονομικού πλαισίου, καθώς και τον προγραμματισμό, την εξειδίκευση και την εφαρμογή των ΕΠ του ΕΣΠΑ για την περίοδο 2014-2020, μεριμνώντας τόσο για τη βέλτιστη συνέργεια μεταξύ των Ευρωπαϊκών Επενδυτικών και Διαρθρωτικών Ταμείων και των Προγραμμάτων τους, όσο και για τη συμβατότητά τους με τις πολιτικές και προτεραιότητες της ΕΕ, τις διατάξεις του Κανονισμού και τις εθνικές αναπτυξιακές ανάγκες και προτεραιότητες, όπως έχουν προσδιοριστεί στο εγκεκριμένο Εταιρικό Σύμφωνο για το Πλαίσιο Ανάπτυξης.

β. Παρακολουθεί και συντονίζει τη συγκέντρωση των πόρων για ειδικές κατηγορίες παρεμβάσεων που προβλέπονται από τους Κανονισμούς της ΕΕ, όπως για τη θεματική συγκέντρωση των Επενδυτικών και Διαρθρωτικών Ταμείων, την κατανομή πόρων ανά κατηγορία περιφέρειας και τις παρεμβάσεις για την αντιμετώπιση της κλιματικής αλλαγής, της αστικής και χωρικής ανάπτυξης και της καταπολέμησης της φτώχειας.

γ. Εκδίδει οδηγίες και παρέχει κατευθύνσεις σχετικές με τη διαχείριση και την εξειδίκευση των ΕΠ και για κάθε δραστηριότητα που υπάγεται στην αποστολή των Διαχειριστικών Αρχών και των Επιτελικών Δομών ΕΣΠΑ των Υπουργείων και των Περιφερειών.

δ. Έχει την ευθύνη για το σχεδιασμό των Συστημάτων Διαχείρισης και Ελέγχου (ΣΔΕ) όλων των ΕΠ, σύμφωνα με το άρθρο 72 του Κανονισμού και με τις απαιτήσεις

κάθε Ταμείου της ΕΕ και την κοινοποίησή του στην Επιτροπή, σύμφωνα με τα άρθρα 123 και 124 του Κανονισμού. Εποπτεύει και παρακολουθεί την ορθή, ενιαία και αποτελεσματική εφαρμογή των σχετικών κανόνων και διαδικασιών, από τις Αρχές Διαχείρισης, σχεδιάζει κατάλληλα διορθωτικά μέτρα και παρακολουθεί την εφαρμογή και αποτελεσματικότητά τους ώστε να διασφαλίζεται η συμμόρφωση των ΣΔΕ και των Αρχών που τα εφαρμόζουν με τις απαιτήσεις του Κανονισμού και εισηγείται τις αναγκαίες προσαρμογές στον Υπουργό Οικονομίας, Ανάπτυξης & Τουρισμού για τη λήψη σχετικής απόφασης.

ε. Παρακολουθεί την εφαρμογή των Προγραμμάτων, ιδίως ως προς επίτευξη των στόχων τους και αυτών που ορίζονται στο πλαίσιο επίδοσης και μεριμνά για την κατανομή του αποθεματικού επίδοσης στους Άξονες Προτεραιότητας και στα Προγράμματα όλων των ΕΔΕΤ που επιτυγχάνουν τους στόχους τους, σε συνεργασία με τις Διαχειριστικές Αρχές και την ΕΕ και με βάση τις οδηγίες της.

στ. Παρέχει οδηγίες και κατευθύνσεις για τη διενέργεια των αξιολογήσεων των ΕΠ, επεξεργάζεται τα πορίσματα των αξιολογήσεων και παρέχει κατευθύνσεις στις Διαχειριστικές Αρχές σχετικά με την αναθεώρηση των ΕΠ. Παρέχει οδηγίες και κατευθύνσεις σχετικά με τους δείκτες του ΕΣΠΑ και των Προγραμμάτων και διαμορφώνει σύστημα δεικτών, του οποίου παρακολουθεί την εφαρμογή.

ζ. Ενημερώνει και κατευθύνει τις Διαχειριστικές Αρχές σχετικά με την ορθή εφαρμογή του ευρωπαϊκού και εθνικού δικαίου και ενημερώνεται για τις σχετικές ενέργειες των Διαχειριστικών Αρχών για τη διασφάλιση της συμβατότητας των παρεμβάσεων με το ευρωπαϊκό και εθνικό δίκαιο, ιδίως σε ό,τι αφορά τις διατάξεις για τον ανταγωνισμό, τις δημόσιες συμβάσεις, την εξάλειψη ανισοτήτων, την προώθηση της ισότητας μεταξύ ανδρών και γυναικών.

η. Δίδει κατευθύνσεις, παρακολουθεί και αξιολογεί τη συστηματική και αποτελεσματική δημοσιότητα και πληροφόρηση για το ΕΣΠΑ και τα ΕΠ που χρηματοδοτούνται από τα ΕΔΕΤ, προκειμένου να διασφαλίζεται η ομοιογένεια, η συνοχή και ο συντονισμός των μέτρων δημοσιότητας και πληροφόρησης.

θ. Ειδικά για τις παρεμβάσεις του ΕΚΤ, συντονίζει το σχεδιασμό, την εφαρμογή και την αξιολόγηση αυτών.

ι. Μεριμνά για τη δημιουργία και λειτουργία μηχανισμού και διαδικασιών για την εξέταση καταγγελιών σε σχέση με τα συγχρηματοδοτούμενα έργα του ΕΣΠΑ της περιόδου 2014-2020, καθώς και για την καταπολέμηση της απάτης και παρακολουθεί

την αποτελεσματική εφαρμογή μέτρων κατά της απάτης στις Διαρθρωτικές Δράσεις, τα οποία υλοποιούνται από τις Υπηρεσίες που εμπλέκονται στη διαχείριση των ΕΠ.

ια. Αναπτύσσει και προσαρμόζει τη λειτουργία Ολοκληρωμένου Πληροφορικού Συστήματος (ΟΠΣ) και των επικουρικών πληροφοριακών συστημάτων, στις απαιτήσεις των Κανονισμών της ΕΕ, προκειμένου να αποτελεί εργαλείο διαχείρισης, παρακολούθησης, ελέγχου και αξιολόγησης των ΕΠ και διασφαλίζει τη διεπαφή του ΟΠΣ με το Ολοκληρωμένο Πληροφοριακό Σύστημα Αγροτικής Ανάπτυξης και Αλιείας. Διασφαλίζει επίσης ότι το ΟΠΣ ανταποκρίνεται στις κανονιστικές απαιτήσεις του ενωσιακού και εθνικού δικαίου ως προς την παρακολούθηση των ΕΠ, ιδίως ανά κατηγορία περιφέρειας και θεματική συγκέντρωση. Διασφαλίζει ότι μέσω του ΟΠΣ επιβάλλεται η απαγόρευση της υπέρβασης των εκάστοτε επιτρεπομένων επιπέδων υπερδέσμευσης, με την πρόβλεψη ελέγχων του συστήματος, αυτομάτων ειδοποιήσεων, καθώς και συγκεντρωτικών αναφορών.

ιβ. Επιβλέπει την εκπλήρωση των εκ των προτέρων αιρεσιμοτήτων, την τήρηση των μακροοικονομικών όρων και των δεσμεύσεων για την προσθετικότητα.

ιγ. Συμμετέχει στις συναντήσεις των Διαχειριστικών Αρχών των ΕΠ και της Επιτροπής, καθώς και στις συναντήσεις των προγραμμάτων Αγροτικής Ανάπτυξης, Αλιείας και Θάλασσας.

ιδ. Διαμορφώνει σε συνεργασία με την Αρχή Πιστοποίησης τους κανόνες για την επιλεξιμότητα των δαπανών και εκδίδει οδηγίες για την υποστήριξη των Διαχειριστικών Αρχών και των Δικαιούχων.

ιε. Διαχειρίζεται το ΕΠ «Τεχνική Βοήθεια».

ιστ. Διαμορφώνει, παρακολουθεί και συντονίζει το σχεδιασμό και την εφαρμογή των δράσεων κρατικών ενισχύσεων, των μέσων χρηματοοικονομικής τεχνικής και των δράσεων ενίσχυσης και στήριξης της επιχειρηματικότητας για τα ΕΠ ΕΣΠΑ της περιόδου 2014-2020.

ιζ. Διαμορφώνει και τηρεί όλα τα πληροφοριακά συστήματα που απαιτούνται για τη διαχείριση των δράσεων ενίσχυσης της επιχειρηματικότητας.

ιη. Παρακολουθεί και συντονίζει την υποβολή φακέλων μεγάλων έργων για τη διασφάλιση της ποιότητας και την πληρότητα αυτών.

ιθ. Υποστηρίζει την αποστολή και τις εργασίες της Επιτροπής Παρακολούθησης ΕΣΠΑ 2014-2020 και εισηγείται σχετικά.

κ. Εξασφαλίζει την τήρηση των αποφάσεων της Επιτροπής Παρακολούθησης ΕΣΠΑ και παρακολουθεί την εφαρμογή των αποφάσεων των Επιτροπών Παρακολούθησης

των ΕΠ από τις οικείες ΔΑ. Σε περίπτωση μη τήρησης ή πλημμελούς εφαρμογής των ανωτέρω Αποφάσεων, η ΕΑΣ θα προβεί σε συστάσεις για διορθωτικές ενέργειες και, ανάλογα με το βαθμό μη συμμόρφωσης, δύναται να προβεί σε ενέργειες αναστολής της χρηματοδοτικής ροής.

κα. Μεριμνά για την απλούστευση των διαδικασιών υλοποίησης των συγχρηματοδοτούμενων έργων υποδομής και την ανάληψη νομοθετικών πρωτοβουλιών σε βασικούς τομείς στους οποίους εντοπίζεται σημαντικός όγκος εμπλοκών, που δυσχεραίνουν ή/και καθυστερούν την ομαλή υλοποίηση των έργων, σε συνεργασία με τα συναρμόδια Υπουργεία.

κβ. Παρακολουθεί και συντονίζει θέματα που αφορούν το Μηχανισμό «Διευκόλυνση Συνδέοντας την Ευρώπη», το Ταμείο Αλληλεγγύης.

κγ. Παρακολουθεί και συντονίζει την υποβολή στην ΕΕ των ετήσιων εκθέσεων, καθώς και των προτάσεων αναθεώρησης των ΤΕΠ, ΠΕΠ και ΕΠ εδαφικής συνεργασίας.

3.4 Κεντρικό Πληροφοριακό Σύστημα ΟΠΣ

Στην Εθνική Αρχή Συντονισμού λειτουργεί το Ολοκληρωμένο Πληροφοριακό Σύστημα (ΟΠΣ - ΕΣΠΑ), το οποίο αποτελεί το κεντρικό πληροφοριακό σύστημα που υποστηρίζει την εφαρμογή των Διαδικασιών του Συστήματος Διαχείρισης και Ελέγχου (ΣΔΕ) συμπεριλαμβανομένης της ηλεκτρονικής ανταλλαγής δεδομένων μεταξύ των εμπλεκόμενων Αρχών/ φορέων (Δικαιούχων, Διαχειριστικών Αρχών/ Ενδιάμεσων Φορέων, Αρχής Πιστοποίησης, Αρχής Ελέγχου, Ευρωπαϊκής Επιτροπής).

Το λογιστικό σύστημα της Αρχής Πιστοποίησης, που χρησιμοποιείται ως βάση για την πιστοποίηση των λογαριασμών των δαπανών προς την Ευρωπαϊκή Επιτροπή, αποτελεί μέρος του ΟΠΣ.

Το ΟΠΣ έχει ήδη αξιοποιηθεί με επιτυχία στις προηγούμενες τρεις Προγραμματικές Περιόδους, ενώ σε κάθε νέα Περίοδο επανασχεδιάζεται, εμπλουτίζεται και επεκτείνεται με βάση τις απαιτήσεις των χρηστών του, αλλά και προκειμένου να ανταποκριθεί πλήρως στις αλλαγές του κανονιστικού και θεσμικού πλαισίου, καθώς και στην υποστήριξη της εφαρμογής των Διαδικασιών του ΣΔΕ.

Στο ΟΠΣ καταχωρίζονται δεδομένα που αφορούν στις Διαδικασίες και στα στοιχεία προγραμματισμού, διαχείρισης, ελέγχου και υλοποίησης του ΕΣΠΑ, των

Προγραμμάτων και των Πράξεων. Ο σχεδιασμός του πληροφοριακού συστήματος εξασφαλίζει:

- τη διαχείριση της πληροφορίας από το ανώτερο επίπεδο (ΕΣΠΑ και ΕΠ) έως το κατώτερο επίπεδο (Πράξη/Υποέργο, παραστατικά πληρωμής).
- Την κάλυψη όλων των διαδικασιών της διαχείρισης, στο πλαίσιο του προγραμματισμού και της υλοποίησης των Προγραμμάτων και Πράξεων.
- Την κάλυψη όλων των διαστάσεων της διαχείρισης, που περιλαμβάνουν οικονομικό και φυσικό αντικείμενο, χρονοδιάγραμμα, διοικητικό και θεσμικό πλαίσιο.
- Την κάλυψη των κανόνων λειτουργίας του, σε ότι αφορά στα στοιχεία τα οποία συμπεριλαμβάνονται αλλά και επηρεάζουν τις αιτήσεις πληρωμής (όπως αυτοί έχουν καθοριστεί από την Αρχή Πιστοποίησης), ώστε το ΟΠΣ να αποτελεί ένα άρτιο και αποδεκτό Λογιστικό σύστημα.
- Τη διενέργεια διαδικασιών διαχείρισης με ηλεκτρονικό – αυτοματοποιημένο τρόπο.
- Την αποτύπωση όλης της διαδρομής ελέγχου Πράξεων.
- Τη διασύνδεση με άλλα πληροφοριακά συστήματα για ηλεκτρονική ανταλλαγή δεδομένων.
- Τη μείωση του διοικητικού φόρτου.
- Τη μείωση της πιθανότητας σφαλμάτων ή καθυστερήσεων.
- Την επικοινωνία της απαιτούμενης πληροφορίας με τη βάση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής (ΕΕ) SFC.

Χρήστες του ΟΠΣ είναι όλες οι εμπλεκόμενες Αρχές/ Φορείς και ειδικότερα:

- Οι Δικαιούχοι Πράξεων
- Οι Αρχές/φορείς Διαχείρισης (Διαχειριστικές Αρχές, Ενδιάμεσοι Φορείς)
- Η Αρχή Πιστοποίησης
- Η Επιτροπή Δημοσιονομικού Ελέγχου (ΕΔΕΛ)
- Οριζόντιες Υπηρεσίες του ΕΣΠΑ
- Υπηρεσίες της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Η πρόσβαση στο ΟΠΣ είναι δυνατή είτε απευθείας μέσω διαδραστικής διεπαφής χρήστη (διαδικτυακή εφαρμογή) είτε μέσω τεχνικής διεπαφής που επιτρέπει τη διαβίβαση δεδομένων.

Οι συγκεκριμένοι ρόλοι χρηστών καθορίζονται σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στο ΣΔΕ και ακολουθούν τις λειτουργίες και αρμοδιότητες που έχει ο φορέας στον οποίον ανήκουν. Έτσι, για παράδειγμα οι χρήστες των Δικαιούχων έχουν δικαιώματα

καταχώρησης σε συγκεκριμένα πεδία των δελτίων και φορμών του ΟΠΣ, ενώ άλλοι χρήστες (π.χ. των Διαχ.Αρχών) επιβεβαιώνουν τις καταχωρήσεις των Δικαιούχων και προχωρούν σε δικές τους. Επιπλέον, συγκεκριμένοι ρόλοι έχουν μόνο δικαιώματα ανάγνωσης ή πρόσβαση σε επιτελικές αναφορές, σύμφωνα με τις απαιτήσεις που υπάρχουν.

Οι χρήστες που έχουν δικαιώματα καταχώρησης, προσθέτουν στο ΟΠΣ τα δεδομένα και τα έγγραφα για τα οποία έχουν αρμοδιότητα, καθώς και κάθε τυχόν επικαιροποίησή τους, σε συγκεκριμένη γραμμογράφηση (ηλεκτρονικό μορφότυπο), ενώ παρέχεται και δυνατότητα επισύναψης εγγράφων. Οι χρήστες έχουν την ευθύνη έγκαιρης καταχώρησης και την ευθύνη για την ακρίβεια, την ποιότητα και πληρότητα των στοιχείων αυτών. Το ΟΠΣ υποστηρίζει την καταχώρηση πραγματοποιώντας μια σειρά λογικών ελέγχων επικύρωσης, προσφέροντας πλήθος εργαλείων και αναφορών στους χρήστες προκειμένου να υλοποιήσουν την εργασία τους.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4

Η Επιτροπή Δημοσιονομικού Ελέγχου

Η ΕΔΕΛ ορίζεται ως η Αρχή Ελέγχου της παρ. 4 του άρθρου 123 του Κανονισμού (ΕΕ) 1303/2013, για όλα τα Επιχειρησιακά Προγράμματα του ΕΣΠΑ 2014-2020, του Επιχειρησιακού Προγράμματος «Αλιεία και Θάλασσα 2014-2020» και του Χρηματοδοτικού Μηχανισμού του Ευρωπαϊκού Οικονομικού Χώρου ΕΟΧ.²⁷

4.1 Η Οργάνωση της ΕΔΕΛ

Η Επιτροπή Δημοσιονομικού Ελέγχου (ΕΔΕΛ) η οποία συστήθηκε με το άρθρο 11 του Νόμου 4314/2014 (ΦΕΚ Α265/23.12.2014), αποτελεί τη μία και μόνη Αρχή Ελέγχου του άρθρου 127 του Κανονισμού (ΕΚ) 1303/2013. Ως αποστολή έχει τη διασφάλιση της τήρησης των αρχών της χρηστής δημοσιονομικής διαχείρισης των συγχρηματοδοτούμενων προγραμμάτων. Η ΕΔΕΛ δραστηριοποιείται στο σύστημα διαχείρισης και ελέγχου των προγραμμάτων του Εθνικού Στρατηγικού Πλαισίου Αναφοράς (ΕΣΠΑ) και είναι αρμόδια για την κατάρτιση της Στρατηγικής Ελέγχου του άρθρου 127, παρ. 4, του ίδιου Κανονισμού.

Η ΕΔΕΛ υπάγεται στη Γενική Γραμματεία Δημοσιονομικής Πολιτικής του Υπουργείου Οικονομικών. Είναι πενταμελής Επιτροπή και συγκροτείται από το Γενικό Διευθυντή Δημοσιονομικών Ελέγχων, ως Πρόεδρο, από τους Προϊσταμένους των Διευθύνσεων Σχεδιασμού και Αξιολόγησης Ελέγχων, Ελέγχου Διαχείρισης Συγχρηματοδοτούμενων Προγραμμάτων και Εκτάκτων και Ειδικών Ελέγχων, καθώς και από δύο εμπειρογνώμονες από το δημόσιο ή ιδιωτικό τομέα, με εμπειρία σε θέματα εφαρμογής δικαίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΕΕ) και ελέγχου συγχρηματοδοτούμενων προγραμμάτων ή δημοσίων έργων ή κρατικών ενισχύσεων, ως μέλη. Ανάλογα με το θέμα το οποίο εξετάζεται, εισηγητής της ΕΔΕΛ είναι ο καθ' ύλην αρμόδιος Προϊστάμενος εκ των μελών, ο οποίος μετέχει στη σύνθεση της Επιτροπής χωρίς δικαίωμα ψήφου.

Για τις ανάγκες της εκτέλεσης των ελέγχων και της λειτουργία της, η ΕΔΕΛ υποστηρίζεται από δύο (2) οργανικές μονάδες σε επίπεδο Διεύθυνσης, τη Διεύθυνση

---

²⁷ Άρθρο 11, Νόμος 4314/2014 (ΦΕΚ 265/Α/2014)

Ελέγχου Διαχείρισης Συγχρηματοδοτούμενων Προγραμμάτων (ΔΕΔΣΠ) και τη Διεύθυνση Σχεδιασμού και Αξιολόγησης Ελέγχων (ΔΣΑΕ).

Η ΕΔΕΑ έχει την ευθύνη για τον έλεγχο της ουσιαστικής λειτουργίας του συστήματος διαχείρισης και ελέγχου των επιχειρησιακών προγραμμάτων του ΕΣΠΑ, του επιχειρησιακού προγράμματος «Αλιεία», του Χρηματοδοτικού Μηχανισμού του Ευρωπαϊκού Οικονομικού Χώρου ΕΟΧ, κλπ.

Στο πλαίσιο αυτό η ΕΔΕΑ αναλαμβάνει τις ακόλουθες αρμοδιότητες:

(α) Διασφαλίζει τη διενέργεια ελέγχων για την επαλήθευση της αποτελεσματικής λειτουργίας του συστήματος διαχείρισης και ελέγχου των Επιχειρησιακών Προγραμμάτων.

(β) Διασφαλίζει ότι οι έλεγχοι των πράξεων πραγματοποιούνται σε κατάλληλο δείγμα για την επαλήθευση των δηλωθεισών στην Επιτροπή δαπανών.

(γ) Καταρτίζει, εντός οκτώ μηνών από την έγκριση του ΕΠ, στρατηγική έλεγχου που καλύπτει τη μεθοδολογία ελέγχου που θα χρησιμοποιηθεί, τη μέθοδο δειγματοληψίας για τους ελέγχους των πράξεων, καθώς και τον προγραμματισμό των ελέγχων για την τρέχουσα λογιστική χρήση και τις δύο επόμενες λογιστικές χρήσεις.

(δ) Μέχρι τη 15η Φεβρουάριου κάθε έτους από το 2016 έως το 2025 υποβάλλει στην Επιτροπή:

i) Γνωμοδότηση, σύμφωνα με το δεύτερο εδάφιο του στοιχείου β' της παρ. 5 του άρθρου 59 του Κανονισμού (ΕΕ, ΕΥΡΑΤΟΜ) 966/2012 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και Συμβουλίου, βάσει των ελέγχων που έχει πραγματοποιήσει δια των Διευθύνσεων του άρθρου 12 ή έχουν διενεργηθεί υπό την ευθύνη της.

ii) Ετήσια έκθεση έλεγχου, στην οποία παρατίθενται τα βασικά ευρήματα των ελέγχων που αφορούν το προηγούμενο λογιστικό έτος που λήγει στις 30 Ιουνίου, σύμφωνα με τη στρατηγική έλεγχου, συμπεριλαμβανομένων των ευρημάτων σε σχέση με τυχόν ανεπάρκειες των συστημάτων διαχείρισης και ελέγχου, καθώς και των διορθωτικών μέτρων που προτάθηκαν και εφαρμόστηκαν.

(ε) Συνεργάζεται με την Επιτροπή για το συντονισμό των σχεδίων και των μεθόδων του δημοσιονομικού ελέγχου και ανταλλάσσει τα αποτελέσματα των ελέγχων των συστημάτων διαχείρισης και ελέγχου, καθώς και απόψεις επί θεμάτων που αφορούν τη βελτίωση των εν λόγω συστημάτων, σύμφωνα με τα οριζόμενα στο άρθρο 128 του Κανονισμού (ΕΚ) 1303/2013.²⁸

---

²⁸ Όμοια

Τα στελέχη της ΕΔΕΛ:

- μεριμνούν για την προστασία της ανεξαρτησίας και του κύρους της ελεγκτικής αρχής
- υπηρετούν το σκοπό της ΕΔΕΛ ο οποίος συνίσταται στο να απευθύνει κατάλληλες συστάσεις για τη βελτίωση της λειτουργίας του συστήματος διαχείρισης και ελέγχου του ΕΣΠΑ και του ΕΣΣΑΑΛ
- λειτουργούν με αντικειμενικότητα και ανεξαρτησία, απαλλαγμένα από οποιαδήποτε προσωπικά ή άλλα συμφέροντα, από εξωτερικές ή εσωτερικές πιέσεις, από πολιτικές επιρροές, προκαταλήψεις, προηγούμενη επαγγελματική ή άλλη εμπλοκή με τον ελεγχόμενο φορέα, με άτομα ή με προγράμματα
- οφείλουν να επιδεικνύουν επαγγελματική ακεραιότητα και να εδραιώνουν την αξιοπιστία της κρίσης τους
- μεριμνούν για την προστασία των δικαιωμάτων κάθε συνεργαζόμενου, ελεγχόμενου ή τρίτου που χρησιμοποιεί υποχρεωτικά ή προαιρετικά τις υπηρεσίες της ΕΔΕΛ
- δεν συμμετέχουν σε δραστηριότητα στην περίπτωση που συντρέχει κατάσταση σύγκρουσης συμφερόντων, με σχετική μέριμνα και του προϊσταμένου
- σε ό,τι αφορά τη διενέργεια ελέγχων εκτός Αθήνας και Θεσσαλονίκης, η εντοπιότητα συνιστά λόγο εξαίρεσης ενός ελεγκτή από την ομάδα ελέγχου
- δεν αναλαμβάνουν εργασία πέραν της αρμοδιότητάς τους
- εφαρμόζουν τα ελεγκτικά πρότυπα, βασίζονται στις εγκεκριμένες μεθόδους και τηρούν τις διαδικασίες για όλα τα στάδια της ελεγκτικής διαδικασίας
- προβαίνουν σε αντικειμενικές και αμερόληπτες εκτιμήσεις σύμφωνα με τη επαγγελματική τους κρίση και με την απαιτούμενη επιμέλεια και σχολαστικότητα κατά τη διερεύνηση και αξιολόγηση των στοιχείων. Οι εκτιμήσεις διατυπώνονται με σαφήνεια, τεκμηριώνονται από επαρκή αποδεικτικά στοιχεία και λαμβάνουν υπόψη τις απόψεις όλων των εμπλεκόμενων φορέων, χωρίς να επηρεάζονται από τις τελευταίες
- επιδιώκουν τη συνεργασία και τις εποικοδομητικές σχέσεις τόσο μεταξύ των συναδέλφων όσο και με τους συνεργαζόμενους τρίτους και τους ελεγχόμενους φορείς
- δεν κοινοποιούν προφορικά ή γραπτά πληροφορίες που συλλέγουν κατά την ελεγκτική διαδικασία παρά μόνο στο επαγγελματικό πλαίσιο και όπου υπάρχει επαγγελματική ή νομική υποχρέωση
- ενεργούν με την επαγγελματική τους δεξιότητα, που προέρχεται από το συνδυασμό των προσόντων τους, της εκπαίδευσης/γνώσης και της εμπειρίας τους και

σε συνεργασία με τους προϊσταμένους τους, μεριμνούν για τη συνεχή βελτίωση των γνώσεων και των δεξιοτήτων τους

Επισημαίνεται ότι κάθε υπάλληλος του Υπουργείου Οικονομικών οφείλει να τηρεί τα προβλεπόμενα στον Κώδικα Ηθικής και Δεοντολογίας. Ωστόσο, σε περίπτωση που κάποιος υπάλληλος του Υπουργείου Οικονομικών, που εμπλέκεται στη διαδικασία ελέγχων, εκτιμά ότι συντρέχουν λόγοι επηρεασμού της επαγγελματικής του κρίσης από δευτερογενείς παράγοντες (προσωπικό/οικογενειακό οικονομικό ή μη συμφέρον, προσωπικές σχέσεις/αντιπαλότητες κλπ) οφείλει να ενημερώνει άμεσα τις αρμόδιες υπηρεσίες ελέγχου της ΕΔΕΛ προκειμένου να αξιολογηθεί αν είναι σκόπιμο να εξαιρεθεί από τον έλεγχο.

Τα μέλη της ΕΔΕΛ και οι εμπειρογνώμονες που συμμετέχουν στους ελέγχους οφείλουν να συμπληρώνουν και να υπογράφουν δηλώσεις δεοντολογίας με την έκδοση της απόφασης σύστασης ομάδας ελέγχου και τηρούνται στο φάκελο του ελέγχου με ευθύνη του συντονιστή. Οι δηλώσεις δεοντολογίας για τα μέλη της ΕΔΕΛ συλλέγονται από την γραμματεία της ΕΔΕΛ.

4.2 Ο Έλεγχος της ΕΔΕΛ²⁹

Ο σχεδιασμός των ελέγχων πραγματοποιείται από την Διεύθυνση Σχεδιασμού και Αξιολόγησης Ελέγχων (ΔΣΑΕ) και συνίσταται στην επιλογή των φορέων και θεμάτων που επιλέγονται για έλεγχο με βάση Ανάλυση Κινδύνου καθώς και των πράξεων τυχαίου και συμπληρωματικού δείγματος που επιλέγονται με κατάλληλη δειγματοληπτική μέθοδο. Ο σχεδιασμός γίνεται με βάση τους στόχους, τις προτεραιότητες ελέγχου και τη μεθοδολογία της ΕΔΕΛ και αποτελεί παράρτημα της Στρατηγικής Ελέγχου της ΕΔΕΛ.

Στη συνέχεια η ΔΕΔΣΠ εκτιμά τους απαιτούμενους πόρους, μεριμνά για την καταλληλότητα, την επάρκεια, τη διαθεσιμότητα και την κατανομή τους στην ελεγκτική περίοδο και προβαίνει στον προγραμματισμό των ελέγχων. Η διαδικασία προγραμματισμού των ελέγχων περιγράφεται αναλυτικά στο Εγχειρίδιο Ελέγχου της ΕΔΕΛ.

Ο ανωτέρω προγραμματισμός ελέγχων εγκρίνεται από την ΕΔΕΛ και κοινοποιείται στην ΕΕ, στο πλαίσιο της διαδικασίας συντονισμού των ελέγχων της ΕΕ και της ΕΔΕΛ.

---

²⁹ Εγχειρίδιο Ελέγχου, έκδοση (5η), όπως εγκρίθηκε από την ΕΔΕΛ στην 641/06.05.2015 Συνεδρίαση

Οι έλεγχοι που διενεργεί η ΕΔΕΑ είναι δύο ειδών, Συστήματος και Πράξεων. Ο έλεγχος Συστήματος πραγματοποιείται στους φορείς που έχουν αναλάβει καθήκοντα διαχείρισης και πιστοποίησης δαπανών. Μέσω του ελέγχου αυτού, αξιολογείται η αποτελεσματική λειτουργία του φορέα για την πρόληψη, εντοπισμό και διόρθωση των σφαλμάτων.

Ο έλεγχος Πράξεων πραγματοποιείται στις Διαχειριστικές Αρχές / ΕΦΔ και στους Δικαιούχους. Μέσω του ελέγχου των πράξεων επαληθεύεται η νομιμότητα και η κανονικότητα των δηλωθεισών στην ΕΕ δαπανών

Τα στάδια του ελέγχου παρουσιάζονται συνοπτικά ως εξής:

- Προετοιμασία του Ελέγχου
- Διενέργεια του Ελέγχου
- Αξιολόγηση στοιχείων του ελέγχου και Σύνταξη Έκθεσης Προσωρινών Αποτελεσμάτων Ελέγχου
- Οριστικοποίηση αποτελεσμάτων ελέγχου

4.2.1 Στρατηγική και προγραμματισμός των Ελέγχων

Η Στρατηγική Ελέγχου θέτει τους στόχους και περιγράφει συνοπτικά τη μεθοδολογία που ακολουθείται για το σύνολο του ελεγκτικού έργου, με σκοπό την ικανοποίηση των απαιτήσεων του άρθρου 62 του Κανονισμού (ΕΚ) 1083/2006 (και άρθρο 61 του Καν.1198/2006), όπως τροποποιήθηκε και ισχύει. Συντάσσεται με βάση το Παράρτημα V του Κανονισμού 1828/2006 (και Παράρτημα V του Καν.498/2007) και λαμβάνοντας υπόψη τις Κατευθύνσεις της ΕΕ.

Ουσιαστικά, πρόκειται για ένα κείμενο προγραμματισμού, το περιεχόμενο του οποίου εξασφαλίζει ότι η Αρχή Ελέγχου είναι σε θέση, μέχρι τις 31 Δεκεμβρίου κάθε έτους, να συντάσσει την ετήσια έκθεση ελέγχων και να διατυπώνει γνώμη για το σύστημα διαχείρισης και ελέγχου.

Η ΕΔΕΑ συντάσσει και υποβάλλει στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή τις παρακάτω Στρατηγικές:

1. Κοινή Στρατηγική Ελέγχου για τα προγράμματα των Στόχων «Σύγκλιση» (Στόχος 1) και «Περιφερειακή Ανταγωνιστικότητα και Απασχόληση» (Στόχος 2) του ΕΣΠΑ
2. Μια Στρατηγική Ελέγχου για το ΕΠ Αλιεία του ΕΣΣΑΑΛ
3. Στρατηγική του ΧΜ ΕΟΧ

Επίσης καταρτίζει συνοπτικό σχέδιο ελέγχων (audit plan) για:

1. Το Επιχειρησιακό Πρόγραμμα Ελλάδα- Αλβανία
2. Το Επιχειρησιακό Πρόγραμμα Ελλάδα- ΠΓΔΜ
3. Το Ταμείο Παγκοσμιοποίησης

Αρμόδιο για την κατάρτιση της Στρατηγικής Ελέγχου της ΕΔΕΛ είναι το «Τμήμα Στρατηγικής και Μεθοδολογίας» (Τμήμα Γ΄) της Διεύθυνσης Σχεδιασμού και Αξιολόγησης Ελέγχων .

Για την κατάρτιση κάθε Στρατηγικής Ελέγχου λαμβάνονται υπόψη:

- τα εθνικά και διεθνή ελεγκτικά πρότυπα
- τα κανονιστικά κείμενα και οι κατευθύνσεις της ΕΕ, όπως αυτά διαμορφώθηκαν μέσα από διαδικασίες διαβούλευσης στο πλαίσιο συνεδριάσεων επιτροπών της ΕΕ (CDCR/COCOF, τεχνικές συναντήσεις, συναντήσεις ομολόγων ελεγκτικών αρχών κ.ά.) και παρουσιάστηκαν σε ειδικά σεμινάρια

- η περιγραφή των συστημάτων διαχείρισης και ελέγχου
- τα εγκεκριμένα Επιχειρησιακά Προγράμματα
- τα αποτελέσματα της αξιολόγησης συμμόρφωσης σύμφωνα με τα άρθρο 71 των Κανονισμών 1083/2006 και Καν. 1198/2006
- οι μέθοδοι για την αξιολόγηση του συστήματος, την αντιμετώπιση των σφαλμάτων, τη δειγματοληψία και την αξιολόγηση κινδύνου
- τα κείμενα διαδικασιών της ΕΔΕΛ: παρακολούθησης, ετήσιας έκθεσης-γνωμοδότησης και κλεισίματος
- τα αποτελέσματα της αξιολόγησης των κινδύνων σύμφωνα με την «Μέθοδο Αξιολόγησης Κινδύνου» για την επιλογή φορέων και ειδικών θεμάτων προς έλεγχο
- οι διαθέσιμοι ανθρώπινοι πόροι που θα συμβάλλουν στην υλοποίησή της.

Με βάση τα ανωτέρω καταρτίζεται σχέδιο Στρατηγικής, το οποίο αποτελεί αντικείμενο διαβούλευσης μεταξύ των Διευθύνσεων Σχεδιασμού και Αξιολόγησης Ελέγχων και Ελέγχου Διαχείρισης Συγχρηματοδοτούμενων Προγραμμάτων.

Η ΕΔΕΛ, εγκρίνει το κείμενο της Στρατηγικής, το οποίο αποστέλλεται στην ΕΕ μέσω του συστήματος πληροφορικής για την ανταλλαγή δεδομένων SFC2007. Στη συνέχεια, λαμβάνοντας υπόψη τις παρατηρήσεις που υποβάλλονται από την ΕΕ, η ΕΔΕΛ προβαίνει στην αναθεώρηση της Στρατηγικής της με σκοπό την αποδοχή από την ΕΕ.

Σύμφωνα με το Άρθρο 62 του Κανονισμού (ΕΚ) 1083/2006 του Συμβουλίου, καθώς και τα άρθρα 16, 17 και το Παράρτημα IV (“Τεχνικές Παράμετροι της Στατιστικής

Δειγματοληψίας Τυχαίου Δείγματος Σύμφωνα με το Άρθρο 17 (Δειγματοληψία) του Κανονισμού (ΕΚ) 1828/2006 της Επιτροπής: «το δείγμα πράξεων που θα ελέγχονται ετησίως βασίζεται, κατά πρώτον, σε μέθοδο στατιστικής δειγματοληψίας τυχαίου δείγματος». Επιπλέον, σε περίπτωση που η Αρχή Ελέγχου κρίνει ότι το τυχαίο δείγμα δεν είναι επαρκές ως προς την αντιπροσωπευτικότητα ή την κάλυψη περιοχών κινδύνου, δύναται να προχωρήσει στη λήψη συμπληρωματικού δείγματος με τυχαίο ή μη τυχαίο τρόπο (Άρθρο 17, Παρ.1 Κανονισμού (ΕΚ) 1828/2006).

Για τις επιλεγείσες πράξεις του τυχαίου και του συμπληρωματικού δείγματος απαιτείται καθολικός έλεγχος των αντίστοιχων παραστατικών δαπανών. Εξαιρέση αποτελούν μόνο οι πράξεις όπου το πλήθος των παραστατικών είναι πολύ μεγάλο και επιπλέον υπάρχει μεγάλος αριθμός παρόμοιων παραστατικών (π.χ. τιμολόγια, μισθοδοτικές καταστάσεις). Στις περιπτώσεις αυτές η Αρχή Ελέγχου δύναται να προχωρήσει στην επιλογή τυχαίου δείγματος παραστατικών (“Guidance on Sampling Methods for Audit Authorities”, Ενότητα 8.6 Two-stage Sampling).

Εκτός από τους ελέγχους πράξεων, ανάγκη δειγματοληψίας προκύπτει και κατά τη διενέργεια των ελέγχων συστήματος. Συγκεκριμένα, η Αρχή Ελέγχου έχει τη δυνατότητα να προχωρήσει, σύμφωνα με την επαγγελματική της κρίση, σε εφαρμογή στατιστικής προσέγγισης για την εκτίμηση της συχνότητας των ελλείψεων σε ορισμένες από τις ερωτήσεις του «Ερωτηματολογίου Ελέγχου Συστήματος», μέσω της δειγματοληψίας του χαρακτηριστικού (Attribute Sampling) (Άρθρο 62 του 1083/2006 και “Guidance on Sampling Methods for Audit Authorities” Ενότητα 8.8 Sampling technique applicable to system audits).

Τέλος, αναφορές στη χρήση δειγματοληπτικών μεθόδων στον τομέα της Ελεγκτικής γίνονται σε όλα τα διεθνή ελεγκτικά πρότυπα (π.χ. INTOSAI 2.2.37 και 3.5.2, Guideline 23 of the European Implementing Guidelines for the INTOSAI Auditing Standards, International Standard on Auditing 530), αλλά και στα αντίστοιχα Ελληνικά (5530: «Ελεγκτική Δειγματοληψία και άλλες Επιλεγμένες Διαδικασίες Δοκιμασίας»).

Η εφαρμογή των μεθόδων δειγματοληψίας αποτελεί αρμοδιότητα του Τμήματος Γ΄ της ΔΣΑΕ. Ειδικά για τις περιπτώσεις όπου απαιτείται η επιλογή δείγματος παραστατικών για μια πράξη η επιλογή του δείγματος διενεργείται είτε από το τμήμα Γ΄ της ΔΣΑΕ είτε από την αρμόδια Ομάδα Ελέγχου.

Ο προγραμματισμός των ελέγχων αποτελεί αρμοδιότητα της ΔΕΔΣΠ της ΕΔΕΛ, η οποία έχει στη διάθεσή της την επικαιροποιημένη Στρατηγική Ελέγχων ένα μήνα πριν την έναρξη της ελεγκτικής περιόδου.

4.2.2 Έλεγχος Συστήματος

Μετά τον ετήσιο προγραμματισμό των ελέγχων ακολουθεί η εκτέλεση του προγράμματος. Κάθε έλεγχος νοείται ως ο έλεγχος που διενεργείται σε κάθε φορέα για συγκεκριμένο ΕΠ και Ταμείο. Μέσω του ελέγχου συστήματος επαληθεύεται η αποτελεσματική λειτουργία του φορέα. Για κάθε έναν από αυτούς τους ελέγχους ακολουθείται ξεχωριστά η Διαδικασία Ελέγχου Συστήματος και συντάσσεται ξεχωριστή έκθεση. Στην περίπτωση που ένας έλεγχος αφορά φορέα ο οποίος δραστηριοποιείται με την ίδια ιδιότητα σε περισσότερα από ένα ΕΠ ή Ταμεία, εφαρμόζεται από κοινού για όλα τα ΕΠ/Ταμεία η Διαδικασία Ελέγχου Συστήματος και συντάσσεται μία κοινή έκθεση.

Ο έλεγχος συστήματος διενεργείται στη βάση ερωτηματολογίου. Το ερωτηματολόγιο ελέγχου περιέχει όλα τα αντικείμενα του ελέγχου, δομημένα κατά τέτοιο τρόπο ώστε, μέσω της επαλήθευσης αυτών, ο ελεγκτής να αξιολογεί τη λειτουργία του ελεγχόμενου φορέα και να αποφαινεται για την αξιοπιστία του. Συγκεκριμένα, έχουν ορισθεί οι ερωτήσεις οι οποίες ανήκουν σε ένα κριτήριο αξιολόγησης (assessment criterion), το οποίο μαζί με άλλα κριτήρια ανήκουν σε μία θεμελιώδη απαίτηση (key requirement). Ο φορέας αξιολογείται με βάση τη συμμόρφωσή του στις θεμελιώδεις απαιτήσεις. Η συμμόρφωση προς τις θεμελιώδεις απαιτήσεις αποτιμάται με βάση τη συμμόρφωση στα κριτήρια αξιολόγησης. Η συμμόρφωση στα κριτήρια αξιολόγησης αποτιμάται με βάση τη συμμόρφωση στις ερωτήσεις. Οι εργασίες, από τη διερεύνηση των ερωτήσεων μέχρι και την αξιολόγηση της λειτουργίας του ελεγχόμενου φορέα, αποτελούν αρμοδιότητα κάθε ομάδας ελέγχου.

Για την ερώτηση όπου απαιτείται διερεύνηση με επιλογή δείγματος φακέλων, ο ελεγκτής εξάγει το δείγμα είτε κατά τη φάση προετοιμασίας είτε και κατά την διενέργεια του ελέγχου. Το δείγμα είναι τυχαίο, είτε εξάγεται κατόπιν στατιστικής δειγματοληψίας (π.χ. μέθοδος δειγματοληψίας χαρακτηριστικού), είτε προσδιορίζεται κατόπιν συστηματικής δειγματοληψίας (σταθερό βήμα δειγματοληψίας π.χ. έγγραφο 5, 10, 15, 20, 25 κλπ). Σε ορισμένες ερωτήσεις ενδείκνυται το δείγμα να είναι στοχευμένο (π.χ. επαλήθευση ολοκλήρωσης των δημοσιονομικών διορθώσεων). Ο ελεγκτής αποφαινεται για την ερώτηση σύμφωνα με το πλήθος των θετικών απαντήσεων του δείγματος σε σχέση με τα καθορισμένα όρια ανοχής.

Οι ερωτήσεις του ερωτηματολογίου ελέγχου διερευνώνται στο σύνολό τους προκειμένου ο ελεγκτής με εύλογη βεβαιότητα να αξιολογεί το κριτήριο αξιολόγησης. Επίσης, τα κριτήρια αξιολόγησης (με τις ερωτήσεις που ανήκουν σε αυτά) διερευνώνται στο σύνολό τους, προκειμένου ο ελεγκτής με εύλογη βεβαιότητα να αξιολογεί τη θεμελιώδη απαίτηση. Εάν μία ερώτηση/κριτήριο αξιολόγησης/θεμελιώδης απαίτηση δεν ελεγχθεί, αυτό συνιστά περιορισμό στην επίτευξη των στόχων του ελέγχου. Η μη διερεύνηση δεν συνιστά περιορισμό στην περίπτωση όπου τεκμηριώνεται ότι η ερώτηση/κριτήριο αξιολόγησης/θεμελιώδης απαίτηση δεν αφορά τον συγκεκριμένο έλεγχο και επομένως «δεν ελέγχεται».

4.2.3 Έλεγχοι Πράξης

Μετά τον ετήσιο προγραμματισμό των ελέγχων πράξεων (υποέργων) του τυχαίου δείγματος, ακολουθεί η εκτέλεση του προγράμματος. Ως «έλεγχος» νοείται ο έλεγχος που διενεργείται σε κάθε υποέργο για τις δαπάνες του έτους αναφοράς (όπως αναφέρεται και παρακάτω, αυτό δεν αποκλείει την επέκταση του ελέγχου και σε δαπάνες εκτός του έτους αναφοράς.)

Μέσω του ελέγχου αυτού επαληθεύεται η πλήρωση των προϋποθέσεων για την ένταξη/ υπαγωγή και χρηματοδότηση της πράξης, η υλοποίηση του υποέργου σύμφωνα με την απόφαση έγκρισης και το κανονιστικό πλαίσιο καθώς και η συμφωνία των δαπανών που δηλώνονται με τους εθνικούς και κοινοτικούς κανόνες.

Για κάθε έναν από τους ελέγχους του τυχαίου δείγματος πράξεων ακολουθείται ξεχωριστά η Διαδικασία Ελέγχου Πράξης και συντάσσεται ξεχωριστή έκθεση.

Επισημαίνεται ότι παρόμοια διαδικασία ακολουθείται και κατά τον έλεγχο πράξεων που επιλέγονται προς έλεγχο στα πλαίσια του συμπληρωματικού δείγματος, το οποίο δεν συνδέεται απαραίτητα με ένα έτος αναφοράς.

4.2.4 Φάσεις του Ελέγχου

Κάθε έλεγχος πραγματοποιείται σε τέσσερις (4) φάσεις, οι οποίες αναλύονται ακολούθως:

ΦΑΣΗ Ι. Προετοιμασία του Ελέγχου

<i>Οργάνωση Ομάδας Προετοιμασίας</i>	Η προετοιμασία του ελέγχου διενεργείται από την Ομάδα Προετοιμασίας στο γραφείο. Η Ομάδα Προετοιμασίας έχει οριστεί κατά τον προγραμματισμό των ελέγχων από τον προϊστάμενο της διεύθυνσης και αποτελείται από δύο έως τρία μέλη, ένα εκ των οποίων ορίζεται ως συντονιστής. Ο συντονιστής οργανώνει τον τρόπο εργασίας της ομάδας, διευθετεί τους ρόλους μεταξύ των μελών της και εκπροσωπεί την ομάδα προς τρίτους. Τα μέλη της Ομάδας Προετοιμασίας συγκροτούν κατά κανόνα την αντίστοιχη Ομάδα Ελέγχου, η οποία συγκροτείται πριν την ολοκλήρωση της Φάσης Ι.
<i>Δημιουργία φακέλου του ελέγχου</i>	Η Ομάδα Προετοιμασίας δημιουργεί το φάκελο του ελέγχου σε έντυπη και ηλεκτρονική μορφή. Στο φάκελο αυτό τοποθετούνται όλα τα έγγραφα και το λοιπό υποστηρικτικό υλικό που σχετίζονται με τον έλεγχο.
<i>Προκαταρκτική επικοινωνία με το φορέα</i>	Η Ομάδα Προετοιμασίας επικοινωνεί (τηλεφωνική ή ηλεκτρονική επικοινωνία) με τον ελεγχόμενο φορέα και αν κρίνεται απαραίτητο και με την αρμόδια ΔΑ/ΕΦΔ, προκειμένου να τους ενημερώσει για την επικείμενη διενέργεια του ελέγχου και να συγκεντρώσει όλα τα απαραίτητα στοιχεία νωρίτερα από την επιτόπια επίσκεψη στο δικαιούχο. Η αρχική αυτή επικοινωνία δίνει επίσης τη δυνατότητα στον ελεγχόμενο φορέα και τους λοιπούς εμπλεκόμενους φορείς να προετοιμαστούν εγκαίρως, ώστε η διενέργεια του ελέγχου να είναι κατά το δυνατόν σύντομη και αποτελεσματική.
<i>Συγκέντρωση και μελέτη στοιχείων και πληροφοριών για την πράξη/ υπόεργο</i>	Η Ομάδα Προετοιμασίας συγκεντρώνει και μελετά όλα τα απαραίτητα στοιχεία και πληροφορίες για τον ελεγχόμενο φορέα/υπόεργο. Βασικές πηγές στις οποίες θα ανατρέξει η ομάδα από τη φάση της προετοιμασίας έως και την ολοκλήρωση του ελέγχου είναι:

- οι δηλώσεις δαπανών του υποέργου για το έτος αναφοράς, οι οποίες αποτελούν τις ελεγχθείσες δαπάνες για τους ελέγχους πράξεων,
- τα στοιχεία από το κανονιστικό πλαίσιο (κοινοτικό και εθνικό, γενικό και ειδικό για την κατηγορία της πράξης συμπεριλαμβανομένων όλων των πληροφοριών από την περιγραφή, τον οδηγό και το εγχειρίδιο διαδικασιών του ΣΔΕ),
- τα καταχωρηθέντα στοιχεία στο ΟΠΣ ΕΣΠΑ και ΟΠΣΑΛ,
- τα ευρήματα και οι συστάσεις προηγούμενων ελέγχων της ΕΔΕΛ στον ίδιο φορέα ή στην ίδια πράξη,
- οι περιοχές κινδύνου όπως προσδιορίστηκαν από την αξιολόγηση των σφαλμάτων της ΔΣΑΕ και αποτυπώνονται στην Ετήσια Έκθεση και στη Στρατηγική
- οι εκθέσεις άλλων ελεγκτικών αρχών (ΔΣΑΕ/Β').

Η μελέτη γίνεται με σκοπό την κατανόηση του ελεγχόμενου περιβάλλοντος και την εκτίμηση των κινδύνων του.

Το βασικό κανονιστικό πλαίσιο βρίσκεται στην ηλεκτρονική βιβλιοθήκη της ΕΔΕΛ, η οποία ενημερώνεται με ευθύνη του τμήματος Γ' της ΔΣΑΕ.

Καθορισμός των στόχων του ελέγχου

Από τη μελέτη των στοιχείων και των πληροφοριών που προηγήθηκε, προκύπτουν οι στόχοι και η διεξοδικότητα (ένταση) του ελέγχου για κάθε στόχο. Επισημαίνεται ότι κατά την αποτίμηση των κινδύνων λαμβάνονται υπόψη και οι δείκτες απάτης. Τόσο οι στόχοι όσο και οι κίνδυνοι καταγράφονται στο Μνημόνιο Προγράμματος Ελέγχου (βλ. σχετικό στάδιο παρακάτω).

Διαμόρφωση Ερωτηματολογίου του ελέγχου

Για τους ελέγχους πράξεων η ΕΔΕΛ διαθέτει Ερωτηματολόγια Ελέγχου Συστήματος και Πράξεων/ Υποέργων, τα οποία είναι δομημένα ιεραρχικά (στόχοι, θέματα, ερωτήσεις).

Για τη διερεύνηση κάθε στόχου υπάρχουν ερωτήσεις, ορισμένες από τις οποίες περιλαμβάνουν περισσότερα του ενός ζητήματα για διερεύνηση, τα σημεία ελέγχου. Για όσες ερωτήσεις κρίνεται αναγκαίο, παρέχονται οδηγίες με στόχο την ενιαία ελεγκτική προσέγγιση.

Η Ομάδα Προετοιμασίας διαμορφώνει το Ερωτηματολόγιο του ελέγχου μέσω του ΟΠΣ ΕΔΕΛ, επιλέγοντας τους στόχους και τα θέματα.

<i>Προσδιορισμός των αναγκαίων αποδεικτικών στοιχείων</i>	Σε κάθε ερώτηση του ερωτηματολογίου προσδιορίζονται τα αποδεικτικά στοιχεία που η Ομάδα Προετοιμασίας κρίνει ότι πρέπει να ζητήσει από τον ελεγχόμενο φορέα/δικαιούχο και τους λοιπούς εμπλεκόμενους φορείς. Τα αποδεικτικά στοιχεία συγκεντρώνονται μέχρι και την ολοκλήρωση του ελέγχου.
<i>Επιλογή δείγματος παραστατικών</i>	Σε περίπτωση που το πλήθος εγγράφων που σχετίζονται με τον έλεγχο υποέργο ή με κάποια κατηγορία δαπανών του υποέργου δεν είναι εφικτό να ελεγχθεί στο σύνολό του και επιπλέον τα παραστατικά είναι ομοειδή, η ίδια η Ομάδα Προετοιμασίας είτε από μόνη της, είτε σε συνεργασία με το τμήμα Γ΄ της ΔΣΑΕ έχει τη δυνατότητα να επιλέξει δείγμα παραστατικών.
<i>Εκτίμηση των αναγκαίων πόρων</i>	Η Ομάδα Προετοιμασίας εκτιμά τους αναγκαίους πόρους και τις πιθανές ανάγκες σε πρόσθετο εξειδικευμένο προσωπικό για την ομαλή και αποτελεσματική ολοκλήρωση του ελέγχου. Επίσης, εκτιμά τον αναγκαίο και κατάλληλο χρόνο για την ολοκλήρωση όλων των επομένων φάσεων του ελέγχου και προτείνει στον προϊστάμενο του τμήματος και της διεύθυνσης σχετικά.
<i>Έκδοση απόφασης σύστασης ομάδας ελέγχου</i>	Στη βάση της πρότασης της ομάδας προετοιμασίας, ο Διευθυντής της ΔΕΔΣΠ σε συνεργασία με τον αρμόδιο τμηματάρχη μεριμνά για την εξασφάλιση των προϋποθέσεων της σύστασης της Ομάδας Ελέγχου.

Η Ομάδα Προετοιμασίας με ευθύνη του Συντονιστή συντάσσει το σχέδιο απόφασης μέσω του ΟΠΣ ΕΔΕΛ, το οποίο υπογράφεται από τον πρόεδρο της ΕΔΕΛ και αποτελεί την Απόφαση Σύστασης Ομάδας Ελέγχου (η τελική έκδοση της Απόφασης αναρτάται στο ΟΠΣ ΕΔΕΛ).

*Μνημόνιο
προγράμματος
ελέγχου*

Η Ομάδα Ελέγχου εισηγείται την οριστικοποίηση των όρων διεξαγωγής του ελέγχου (π.χ. στόχοι, χρόνος, κατανομή ελεγκτικών εργασιών) και συμπληρώνει το Μνημόνιο Προγράμματος Ελέγχου. Σε αυτό αναφέρονται, μεταξύ άλλων, οι στόχοι του ελέγχου, οι τυχόν κίνδυνοι (με βάση τους οποίους αποφασίζεται η διεξοδικότητα/ ένταση του ελέγχου), το χρονοδιάγραμμα και τα υπεύθυνα μέλη της Ομάδας για κάθε εργασία. Αν υπάρχει ως στόχος η παρακολούθηση συστάσεων προηγούμενων ελέγχων, δηλώνεται διακριτά. Στο Μνημόνιο επισυνάπτεται το ερωτηματολόγιο του ελέγχου. Το Μνημόνιο υπογράφεται από την Ομάδα Ελέγχου και τους προϊσταμένους του Τμήματος και της Διεύθυνσης (η τελική έκδοση του Μνημονίου αναρτάται στο ΟΠΣ ΕΔΕΛ).

*Επικοινωνία με
το δικαιούχο*

Η Ομάδα Ελέγχου επικοινωνεί με τον ελεγχόμενο φορέα προκειμένου να τον ενημερώσει, μεταξύ άλλων, για τους στόχους του ελέγχου, το χρονοδιάγραμμα, τα στοιχεία που πρέπει να είναι διαθέσιμα κατά τη διενέργεια (π.χ. δείγμα παραστατικών), τους εκπροσώπους του δικαιούχου που πρέπει να παρευρίσκονται κατά τον επιτόπιο έλεγχο. Η ενημέρωση αυτή γίνεται εγγράφως σε εύλογο χρόνο πριν από την καθορισμένη ημερομηνία έναρξης της διενέργειας του ελέγχου (η τελική έκδοση του ενημερωτικού εγγράφου προς τον ελεγχόμενο αναρτάται στο ΟΠΣ ΕΔΕΛ). Προτείνεται ως καλή πρακτική η κοινοποίηση του ερωτηματολογίου στον ελεγχόμενο.

ΦΑΣΗ II. Διενέργεια του Ελέγχου

Η Ομάδα Ελέγχου επισκέπτεται τα γραφεία του ελεγχόμενου φορέα προκειμένου να ελέγξει τη νομιμότητα και κανονικότητα των δηλωθεισών δαπανών στην ΕΕ.

Αρχικά, παρουσιάζεται συνοπτικά ο ρόλος της ΕΔΕΛ και η διαδικασία διενέργειας του ελέγχου, επιβεβαιώνεται η παρουσία των αρμόδιων στελεχών του δικαιούχου και συμφωνείται με τους εκπροσώπους του δικαιούχου το χρονοδιάγραμμα του ελέγχου. Σε καθημερινή βάση συμπληρώνεται η Κατάσταση Παρευρισκομένων.

Η Ομάδα Ελέγχου χρησιμοποιεί το Ερωτηματολόγιο Ελέγχου Συστήματος ή Πράξεων/ Υποέργων, η συμπλήρωση του οποίου πραγματοποιείται με βάση τα αποδεικτικά στοιχεία που συλλέγει η ομάδα καθώς και τις συνεντεύξεις των εκπροσώπων του δικαιούχου.

Κατά τον επιτόπιο έλεγχο απαντώνται οι ερωτήσεις που συμπεριλαμβάνονται στο ερωτηματολόγιο. Η Ομάδα Ελέγχου καταγράφει στο ερωτηματολόγιο τις παρατηρήσεις και τα βασικά αποδεικτικά στοιχεία που επαληθεύουν το ζητούμενο κάθε ερώτησης.

Σε περίπτωση που η Ομάδα Ελέγχου κρίνει ότι απαιτείται δύναται να επεκτείνει τον έλεγχο προκειμένου να οδηγηθεί σε ασφαλέστερα συμπεράσματα και να διορθώσει τυχόν προβλήματα που εμφανίζονται.

Τα σημεία ελέγχου τα οποία έχουν χαρακτηριστεί ως «Κίνδυνοι» στο Μνημόνιο Προγράμματος Ελέγχου, ελέγχονται με μεγαλύτερη διεξοδικότητα/ ένταση.

Επιπλέον, διερευνάται η συμμόρφωση του δικαιούχου προς τις συστάσεις προηγούμενων ελέγχων της ΕΔΕΛ και των κοινοτικών οργάνων στην πράξη, με βάση τον Πίνακα Παρακολούθησης (των συστάσεων) και τους κοινοτικούς ελέγχους που τηρεί το Τμήμα Β΄ της ΔΣΑΕ, σε περίπτωση όπου έχει τεθεί τέτοιος στόχος ελέγχου.

Η Ομάδα Ελέγχου αναζητά αποδεικτικά στοιχεία ελέγχου σε έγγραφη ή ηλεκτρονική μορφή, τα οποία επιθεωρεί ιδίως όμμασι.

Τα αποδεικτικά στοιχεία τα οποία συλλέγονται τόσο κατά τη φάση της προετοιμασίας του ελέγχου όσο και κατά τη διενέργειά του διασταυρώνονται, επαληθεύονται και αξιολογούνται ως προς την αξιοπιστία τους, τη συνάφειά τους με τις ερωτήσεις του ελέγχου και την επάρκειά τους, προκειμένου να εκτιμηθεί η ανάγκη αναζήτησης πρόσθετων αποδεικτικών στοιχείων.

Η Ομάδα Ελέγχου, πριν ολοκληρώσει τη φάση της διενέργειας ελέγχου, προβαίνει στις ακόλουθες ενέργειες:

- επισημαίνει στο δικαιούχο τυχόν πρόσθετες πληροφορίες και στοιχεία που απαιτείται να της αποσταλούν εντός συγκεκριμένου χρόνου
- επισημαίνει προφορικά στον ελεγχόμενο φορέα ζητήματα που αφορούν καλές πρακτικές υλοποίησης και υποβάλλει σχετικές προτάσεις βελτίωσης του τρόπου αντιμετώπισης συγκεκριμένων προβλημάτων που έχουν προκύψει από τον διενεργηθέντα έλεγχο, με στόχο την αποτελεσματικότερη αντιμετώπισή τους
- ενημερώνει το δικαιούχο για τις πρώτες εκτιμήσεις της όσον αφορά τα ευρήματα του ελέγχου.

ΦΑΣΗ ΙΙΙ. Αξιολόγηση στοιχείων του ελέγχου και Σύνταξη Έκθεσης Προσωρινών Αποτελεσμάτων Ελέγχου

Ταξινόμηση και ανασκόπηση του αποδεικτικού υλικού

Τα στοιχεία που συγκεντρώθηκαν κατά τον επιτόπιο έλεγχο ταξινομούνται στο φάκελο του ελέγχου από την Ομάδα Ελέγχου. Η ομάδα προβαίνει σε μια συνολική ανασκόπηση προκειμένου να διαπιστωθούν τυχόν ελλείψεις στοιχείων τα οποία θα πρέπει να αναζητηθούν από το δικαιούχο.

Αντιμετώπιση των σφαλμάτων και διατύπωση ευρημάτων και συστάσεων

Η Ομάδα Ελέγχου αφού ολοκληρώσει τη συγκέντρωση των τεκμηρίων, προβαίνει στην οριστικοποίηση των απαντήσεων του ερωτηματολογίου.

Για κάθε σφάλμα που εντοπίζεται, η ομάδα ελέγχου επιλέγει την αντιστοίχισή του με την κατάλληλη ερώτηση του ερωτηματολογίου. Στη συνέχεια, διατυπώνει ευρήματα και συστάσεις, μεριμνώντας για τη διόρθωση του προβλήματος και την αποφυγή επανάληψης του ίδιου ευρήματος στο μέλλον.

Αποτύπωση των αποτελεσμάτων ελέγχου

Η ομάδα ελέγχου καταγράφει στο ΟΠΣ ΕΔΕΛ τα αποτελέσματα του ελέγχου (απαντήσεις στις ερωτήσεις, ευρήματα με την ανάλυσή τους, συστάσεις, παρακολούθηση προηγούμενων ελέγχων και στοιχεία ελεγχθεισών και μη επιλέξιμων δαπανών)

Κατά την καταγραφή των αποτελεσμάτων του ελέγχου θα πρέπει να λαμβάνονται υπόψη τα παρακάτω:

- οι διατυπώσεις να είναι περιεκτικές και ταυτόχρονα σαφείς και ακριβείς
- τα ευρήματα να αναλύονται και να τεκμηριώνονται επαρκώς και να συνδέονται με ένα και μόνο πρόβλημα
- οι συστάσεις να πείθουν ότι βελτιώνουν τη διαδικασία υλοποίησης της πράξης
- οι συστάσεις να απευθύνονται σ' αυτούς που έχουν την ευθύνη για

την ανάληψη των μέτρων συμμόρφωσης. Στις περιπτώσεις συστάσεων με δημοσιονομική επίπτωση ο αποδέκτης σύστασης είναι η ΕΔΕΛ όμως στο κείμενο της σύστασης θα πρέπει να αναγράφεται με σαφήνεια ο φορέας ο οποίος καταλογίζεται.

- το χρονοδιάγραμμα υλοποίησης να είναι εύλογο, να έχει διερευνηθεί η δυνατότητα συμμόρφωσης και να ορίζεται σε μήνες μετά την αποστολή της έκθεσης οριστικών αποτελεσμάτων ελέγχου
- σε περίπτωση παρακολούθησης συστάσεων από προηγούμενους ελέγχους της ΕΔΕΛ, για τις συστάσεις που δεν υπάρχει συμμόρφωση, η ομάδα ελέγχου διατυπώνει εκ νέου το εύρημα και την κατάλληλη σύσταση, έτσι ώστε αυτή να παρακολουθείται, ως προς τη συμμόρφωση, σε συνέχεια του νεότερου ελέγχου.
- να υπάρχει συνάφεια μεταξύ ευρήματος–σύστασης–αξιολόγησης με σκοπό την ομοιόμορφη αντιμετώπιση από την ΕΔΕΛ όμοιων διαπιστώσεων σε διαφορετικούς ελέγχους, οι ομάδες ελέγχου και οι υπεύθυνοι για την επίβλεψη των ελέγχων να προβαίνουν σε ανασκόπηση (μέσω του ΟΠΣ ΕΔΕΛ) των ευρημάτων προηγούμενων ελέγχων που έχουν κοινά χαρακτηριστικά (κωδικός ευρήματος) με τα ευρήματα των νέων ελέγχων και να αντλούν πληροφορίες αναφορικά με την κωδικοποίηση των ευρημάτων και τις συστάσεις που έχουν διατυπωθεί.
- στις περιπτώσεις των ελέγχων όπου καταγράφονται σημεία κινδύνου στο Μνημόνιο Προγράμματος Ελέγχου, η ομάδα ελέγχου θα πρέπει να μνημονεύει στο ερωτηματολόγιο ή στην έκθεση αποτελεσμάτων ελέγχου τις διαπιστώσεις επί των σημείων αυτών

*Σύνταξη έκθεσης
προσωρινών
αποτελεσμάτων
ελέγχου*

Η έκθεση προσωρινών αποτελεσμάτων ελέγχου εξάγεται από το ΟΠΣ ΕΔΕΛ και περιλαμβάνει τα αποτελέσματα του ελέγχου που έχουν καταγραφεί στο ΟΠΣ ΕΔΕΛ στα προηγούμενα βήματα. Η έκθεση υπογράφεται από όλα τα μέλη της Ομάδας Ελέγχου και υποβάλλεται στη ΔΕΔΣΠ μετά την ολοκλήρωση της διενέργειας του ελέγχου.

<i>Έλεγχος πληρότητας και θεώρηση της έκθεσης προσωρινών αποτελεσμάτων ελέγχου</i>	Οι αρμόδιοι προϊστάμενοι (τμήματος και διεύθυνσης) ελέγχουν την πληρότητα της έκθεσης προσωρινών αποτελεσμάτων ελέγχου, συμπληρώνουν το σχετικό Πίνακα Σημείων Επίβλεψης και υπογράφουν την έκθεση (η τελική έκδοση της έκθεσης προσωρινών αποτελεσμάτων ελέγχου και το ερωτηματολόγιο του ελέγχου συμπληρωμένο αναρτώνται στο ΟΠΣ ΕΔΕΛ).
<i>Κοινοποίηση έκθεσης προσωρινών αποτελεσμάτων ελέγχου</i>	Η ελεγκτική ομάδα υποβάλει την έκθεση προσωρινών αποτελεσμάτων στον προϊστάμενο και στην συνέχεια, το αυτοτελές γραφείο γραμματειακής υποστήριξης της ΔΕΔΣΠ αναλαμβάνει να κοινοποιήσει την έκθεση στον ελεγχόμενο φορέα και σε ΔΑ/ΑΠ/ΕΑΣ με σχετικό έγγραφο.

ΦΑΣΗ IV. Οριστικοποίηση αποτελεσμάτων ελέγχου

<i>Υποβολή και εξέταση αντιρρήσεων και παρατηρήσεων από την Ομάδα Ελέγχου</i>	Ο ελεγχόμενος φορέας και οι λοιποί εμπλεκόμενοι φορείς (ΔΑ, ΕΦΔ, ΕΑΣ, ΑΠ) έχουν δικαίωμα έγγραφης υποβολής αντιρρήσεων ή/και παρατηρήσεων εντός δεκαπέντε (15) ημερών από την ημέρα επίδοσης της έκθεσης προσωρινών αποτελεσμάτων ελέγχου. Σε περίπτωση υποβολής αντιρρήσεων από τους εμπλεκόμενους φορείς, το αυτοτελές γραφείο γραμματειακής υποστήριξης της ΔΕΔΣΠ τις παραλαμβάνει και τις διαβιβάζει στην Ομάδα Ελέγχου. Η Ομάδα Ελέγχου τις εξετάζει σε συνεργασία με τον προϊστάμενο.
<i>Μεταγενέστερα γεγονότα και εξέτασή τους από την Ομάδα Ελέγχου</i>	Εάν, κατά την περίοδο που παρεμβάλλεται από την κοινοποίηση της έκθεσης προσωρινών αποτελεσμάτων μέχρι την οριστικοποίηση των αποτελεσμάτων του ελέγχου, η Ομάδα Ελέγχου καταστεί γνώστης γεγονότων που ενδέχεται να επηρεάζουν ουσιωδώς τα αποτελέσματα του ελέγχου, οφείλει να τα εξετάζει σε συνεργασία με τον προϊστάμενο.
<i>Σύνταξη</i>	Η αρμόδια Διεύθυνση συντάσσει εισήγηση προς την ΕΔΕΛ στην

- εισήγησης για
την
οριστικοποίηση
των
αποτελεσμάτων
του ελέγχου*
- οποία περιλαμβάνονται οι απόψεις της επί των αντιρρήσεων ή παρατηρήσεων και των μεταγενέστερων γεγονότων.
- Η εισήγηση αφορά:
- σε αποδοχή των αντιρρήσεων/ μεταγενέστερων γεγονότων για μία σύσταση. Στην περίπτωση αυτή η σύσταση διαγράφεται καθώς επίσης διαγράφεται και ό,τι από το εύρημα και την ανάλυσή του αντιστοιχίζεται στη διαγραφείσα σύσταση (ή όλο το εύρημα σε περίπτωση που υπάρχει μια και μόνο σύσταση για το εύρημα αυτό). Επισημαίνεται ότι σε περίπτωση που ο φορέας συμμορφώθηκε μετά τη διενέργεια του ελέγχου και πριν από την σύνταξη της εισήγησης της ομάδας ελέγχου, το αντίστοιχο εύρημα παραμένει χωρίς να τροποποιηθεί ο αρχικός χαρακτηρισμός της σημαντικότητας (ουσιαστικό/ τυπικό), όμως, η σύσταση αντικαθίσταται από παρατήρηση που τεκμηριώνει τη συμμόρφωσή του ,
  - σε απόρριψη του συνόλου των αντιρρήσεων/ μεταγενέστερων γεγονότων για μία σύσταση. Στην περίπτωση αυτή η σύσταση, το αντίστοιχο εύρημα και η ανάλυσή του εξακολουθούν να ισχύουν ως έχουν,
  - σε αποδοχή μέρους των αντιρρήσεων/ μεταγενέστερων γεγονότων για μία σύσταση. Στην περίπτωση αυτή η σύσταση, το αντίστοιχο εύρημα και η ανάλυσή του αναδιατυπώνονται σύμφωνα με τα νέα τεκμήρια,
  - σε εν μέρει συμμόρφωση σε μια σύσταση. Στην περίπτωση αυτή αναδιατυπώνεται καταλλήλως η σύσταση και αναφέρονται στο εύρημα και στην ανάλυσή του και οι ενέργειες μερικής συμμόρφωσης του φορέα,
  - σε άλλες περιπτώσεις, όπως π.χ. αναφορά τυχόν παρατηρήσεων του φορέα για αποδοχή μιας σύστασης.

Επιπλέον στην εισήγηση επισυνάπτονται: η έκθεση προσωρινών αποτελεσμάτων ελέγχου και τα έγγραφα των αντιρρήσεων ή παρατηρήσεων ή μεταγενέστερων γεγονότων.

Κατά τη φάση αξιολόγησης των αντιρρήσεων και μέχρι την οριστικοποίηση της έκθεσης αποτελεσμάτων ελέγχου, κατά κανόνα, δεν τροποποιούνται τα αποτελέσματα του ελέγχου ώστε ο ελεγχόμενος φορέας να βρεθεί σε δυσμενέστερη θέση. Αν όμως, με βάση νεότερα στοιχεία που προσκομίζονται στην αρμόδια διεύθυνση, απαιτηθεί η επιβολή δυσμενέστερων συστάσεων, τότε η διεύθυνση της Ε.Δ.ΕΛ. που έχει την ευθύνη του ελέγχου μεριμνά ώστε ο ελεγχόμενος (ή άλλος εμπλεκόμενος φορέας) να ασκήσει εκ νέου το δικαίωμα υποβολής αντιρρήσεων.

Σε περίπτωση που δεν υποβληθούν αντιρρήσεις ή παρατηρήσεις ούτε υπάρξουν μεταγενέστερα γεγονότα τα οποία θα μπορούσαν να μεταβάλουν το περιεχόμενο της έκθεσης προσωρινών αποτελεσμάτων ελέγχου υποβάλλεται σχετική εισήγηση προς την ΕΔΕΛ .

Επισημαίνεται ότι η Ομάδα Ελέγχου συνεργάζεται με τους αρμόδιους προϊσταμένους για την εξέταση στοιχείων τα οποία δημιουργούν υπόνοια της απάτης. Σε αυτή την περίπτωση, στο εισηγητικό σημείωμα για την οριστικοποίηση των αποτελεσμάτων ελέγχου (σε διακριτή ενότητα) ενημερώνεται η ΕΔΕΛ περί της υπόνοιας απάτης, προκειμένου να προβεί σε κατάλληλες ενέργειες.

Οριστικοποίηση των αποτελεσμάτων του ελέγχου από την ΕΔΕΛ

Η ΕΔΕΛ, εξετάζει τα στοιχεία που υποβλήθηκαν από την αρμόδια Διεύθυνση προκειμένου να οριστικοποιήσει τα αποτελέσματα του ελέγχου. Οι σχετικές αποφάσεις του οργάνου καταγράφονται στα πρακτικά της συνεδρίασης.

Η απόφαση της ΕΔΕΛ αφορά:

- σε αποδοχή των αντιρρήσεων/ μεταγενέστερων γεγονότων για μία σύσταση. Στην περίπτωση αυτή η σύσταση διαγράφεται καθώς

επίσης διαγράφεται και ό,τι από το εύρημα και την ανάλυσή του αντιστοιχίζεται στη διαγραφείσα σύσταση (ή όλο το εύρημα σε περίπτωση που υπάρχει μια και μόνο σύσταση για το εύρημα αυτό). Επισημαίνεται ότι σε περίπτωση που ο φορέας συμμορφώθηκε μετά τη διενέργεια του ελέγχου και πριν από την οριστικοποίηση της έκθεσης, το αντίστοιχο εύρημα παραμένει αλλά η σύσταση αντικαθίσταται από παρατήρηση που τεκμηριώνει τη συμμόρφωσή του,

- σε απόρριψη του συνόλου των αντιρρήσεων/ μεταγενέστερων γεγονότων για μία σύσταση. Στην περίπτωση αυτή η σύσταση, το αντίστοιχο εύρημα και η ανάλυσή του εξακολουθούν να ισχύουν ως έχουν,
- σε αποδοχή μέρους των αντιρρήσεων/ μεταγενέστερων γεγονότων για μία σύσταση. Στην περίπτωση αυτή η σύσταση, το αντίστοιχο εύρημα και η ανάλυσή του αναδιατυπώνονται σύμφωνα με τα νέα τεκμήρια,
- σε εν μέρει συμμόρφωση σε μια σύσταση. Στην περίπτωση αυτή αναδιατυπώνεται καταλλήλως η σύσταση και αναφέρονται στο εύρημα και στην ανάλυσή του και οι ενέργειες μερικής συμμόρφωσης του φορέα,
- σε άλλες περιπτώσεις, όπως π.χ. αναφορά τυχόν παρατηρήσεων του φορέα για αποδοχή μιας σύστασης.

Σε περίπτωση απόκλισης της απόφασης της ΕΔΕΛ από την εισήγηση της ομάδας ελέγχου, αυτή τεκμηριώνεται επαρκώς και τροποποιούνται καταλλήλως τα ευρήματα, η ανάλυση των ευρημάτων, οι συστάσεις και τα κείμενα συνοπτικής αξιολόγησης για το υπόεργο, τους στόχους και τα θέματα.

Σε περίπτωση εισήγησης περί υπόνοιας απάτης η ΕΔΕΛ αποφασίζει για την κοινοποίηση της έκθεσης στην OLAF και σε κάθε αρμόδια εθνική αρχή για την περαιτέρω διερεύνησή της. Ειδικότερα, σύμφωνα με το πρωτόκολλο συνεργασίας μεταξύ

ΣΕΕΔΔ και ΕΔΕΛ, η έκθεση οριστικών αποτελεσμάτων ελέγχου κοινοποιείται στο ΣΕΕΔΔ όταν ο έλεγχος αφορά φορείς κοινού ενδιαφέροντος μεταξύ ΕΔΕΛ και ΣΕΕΔΔ και διατυπώνεται σε αυτόν ουσιαστικό εύρημα ή υπόνοια απάτης. Σε περίπτωση υπόνοιας απάτης ενημερώνεται η ΑΠ κατά την κοινοποίηση της έκθεσης οριστικών αποτελεσμάτων ελέγχου προκειμένου να προχωρήσει στην εξαίρεση των σχετικών δαπανών του υποέργου μέχρι την ολοκλήρωση της σχετικής διερεύνησης.

Τα πρακτικά, εγκρίνονται από τα μέλη της ΕΔΕΛ με την ηλεκτρονική αποστολή επιβεβαίωσης στη Γραμματεία της ΕΔΕΛ. Στη συνέχεια υπογράφονται από τον πρόεδρο και το γραμματέα της ΕΔΕΛ. Η Γραμματεία της ΕΔΕΛ μετά την έγκριση των πρακτικών τα κοινοποιεί ηλεκτρονικά στην ΔΕΔΣΠ καθώς και στην ΔΣΑΕ.

*Σύνταξη έκθεσης
οριστικών
αποτελεσμάτων
ελέγχου*

Σύμφωνα με τις αποφάσεις της ΕΔΕΛ όπως αυτές αποτυπώνονται στα πρακτικά, η αρμόδια Δ/ση μεριμνά για τη διαμόρφωση της έκθεσης οριστικών αποτελεσμάτων. Η έκθεση οριστικών αποτελεσμάτων ελέγχου υπογράφεται από τα μέλη της ομάδας ελέγχου και τους αρμόδιους προϊσταμένους. Επίσης, οι αρμόδιοι προϊστάμενοι συμπληρώνουν το σχετικό Πίνακα Σημείων Επίβλεψης.

Η έκθεση, συνοδευόμενη από τον πίνακα σημείων επίβλεψης, διαβιβάζεται στον Πρόεδρο της ΕΔΕΛ, ο οποίος την υπογράφει (η τελική έκδοση της έκθεσης οριστικών αποτελεσμάτων ελέγχου αναρτάται στο ΟΠΣ ΕΔΕΛ).

Η υπογεγραμμένη από τον Πρόεδρο της ΕΔΕΛ έκθεση διαβιβάζεται στο αυτοτελές γραφείο γραμματειακής υποστήριξης της ΔΕΔΣΠ, το οποίο μεριμνά για την αναπαραγωγή της και τη διαβίβαση του πρωτοτύπου στη Γραμματεία της ΕΔΕΛ (σε φυσική

και ηλεκτρονική μορφή).

<i>Κοινοποίηση έκθεσης οριστικών αποτελεσμάτων ελέγχου</i>	Το αυτοτελές γραφείο γραμματειακής υποστήριξης της ΔΕΔΣΠ κοινοποιεί την έκθεση οριστικών αποτελεσμάτων ελέγχου με σχετικό έγγραφο στο δικαιούχο, στην αρμόδια ΔΑ/ΕΦΔ, στην ΑΠ, στην ΕΑΣ, στη ΔΣΑΕ και σε οποιονδήποτε άλλο φορέα που αναφέρεται στην απόφαση της ΕΔΕΛ. Επίσης, ενημερώνει ηλεκτρονικά (μέσω του ΟΠΣ ΕΔΕΛ) το Τμήμα Β΄ της ΔΣΑΕ για την κοινοποίηση της έκθεσης οριστικών αποτελεσμάτων ελέγχου, προκειμένου να ξεκινήσει η παρακολούθηση των συστάσεων.
<i>Κλείσιμο φακέλου ελέγχου και επιβεβαίωση εισαγωγής δεδομένων στο ΟΠΣ ΕΔΕΛ</i>	Μετά την ολοκλήρωση όλων των φάσεων του ελέγχου, η ομάδα ελέγχου μεριμνά για την ενημέρωση του φακέλου του ελέγχου και επιβεβαιώνει την εισαγωγή των δεδομένων στο ΟΠΣ ΕΔΕΛ. Ο συντονιστής και τα λοιπά μέλη της ομάδας ελέγχου συμπληρώνουν και υπογράφουν τον Πίνακα Επιβεβαίωσης Πληρότητας Φακέλου και Εισαγωγής Δεδομένων στο ΟΠΣ ΕΔΕΛ).

4.3 Κατάρτιση Ετήσιας έκθεσης και Γνωμοδότησης

Η ΕΔΕΛ, σύμφωνα με το άρθρο 127 του Κανονισμού 1303/2013, καταρτίζει Ετήσια Έκθεση ελέγχου για τους ελέγχους συστημάτων και πράξεων που διενεργεί κατά τη διάρκεια κάθε ελεγκτικής περιόδου.

Η Ετήσια Έκθεση του έτους Ν συντάσσεται και αποστέλλεται στην ΕΕ έως τις 15/02/N+2 και αναφέρεται στη λειτουργία του Συστήματος και στις δηλώσεις δαπανών του έτους Ν. Η Έκθεση περιλαμβάνει τους ελέγχους που διεξάγονται κατά την ελεγκτική περίοδο 1/7/N έως 30/6/N+1.

Σκοπός της Ετήσιας Έκθεσης είναι η αναφορά προς την ΕΕ και τους φορείς διαχείρισης και πιστοποίησης των συμπερασμάτων της Αρχής Ελέγχου σε σχέση με την αξιοπιστία του Συστήματος και τη σημαντικότητα, τη φύση και την έκταση του

σφάλματος στις δηλωθείσες δαπάνες, καθώς και η διατύπωση συστάσεων για τη λήψη διορθωτικών μέτρων που θα συμβάλλουν στη συμμόρφωση του Συστήματος.³⁰

Ειδικότερα υποβάλλεται μια ετήσια έκθεση και μία γνωμοδότηση για κάθε Στρατηγική Ελέγχου, δηλαδή:

1. Κοινή Ετήσια Έκθεση για τα προγράμματα των Στόχων «Σύγκλιση» (Στόχος 1) και «Περιφερειακή Ανταγωνιστικότητα και Απασχόληση» (Στόχος 2) του ΕΣΠΑ
2. Μια Ετήσια Έκθεση και Γνωμοδότηση για το ΕΠ Αλιεία του ΕΣΣΑΑΛ
3. Μια Ετήσια Έκθεση και Γνωμοδότηση για κάθε ένα από τα ΕΠ ΕΕΣ Ελλάδα-Αλβανία και Ελλάδα-ΠΓΔΜ

Η ΕΔΕΛ, σύμφωνα με το άρθρο 62 του Καν. 1083/2006 και 61 του Καν. 1198/2006, οφείλει να συντάσσει και να υποβάλει στην ΕΕ Ετήσια Γνωμοδότηση για τη λειτουργία του Συστήματος. Η δομή και το περιεχόμενο της Ετήσιας Γνωμοδότησης αποτυπώνονται στο υπόδειγμα του Παραρτήματος VII των Καν. 1828/2006 και 498/2006 και αναλύονται σε κατευθυντήριες οδηγίες της Ε.Ε.

Σκοπός αυτού του εγγράφου είναι η γνωμοδότηση, με εύλογη βεβαιότητα, για τη λειτουργία του Συστήματος, την ορθότητα των καταστάσεων δαπανών που υποβλήθηκαν στην Επιτροπή και την νομιμότητα και κανονικότητα των πράξεων.

Το Τμήμα Β΄ της ΔΣΑΕ, σύμφωνα με τα στοιχεία και τα συμπεράσματα που παραθέτει στην Ετήσια Έκθεση σε σχέση με την αξιοπιστία του Συστήματος και το ποσοστό σφάλματος, καταλήγει στη διατύπωση μιας γνώμης για το Σύστημα. Η γνώμη μπορεί να είναι:

1. «Ανεπιφύλακτη»: όταν τα συστήματα διαχείρισης και ελέγχου λειτουργούν αποτελεσματικά
2. «Με Επιφυλάξεις»: όταν τα συστήματα διαχείρισης και ελέγχου λειτουργούν αποτελεσματικά με εξαίρεση ορισμένες περιοχές.
3. «Αρνητική»: όταν τα συστήματα διαχείρισης και ελέγχου δε λειτουργούν αποτελεσματικά.

Σημειώνεται ότι, προκειμένου η ετήσια γνώμη να δοθεί με το ορισθέν υψηλό επίπεδο βεβαιότητας, απαιτείται να βασιστεί στο σύνολο του ελεγκτικού έργου που προγραμματίστηκε για τη σχετική ελεγκτική περίοδο. Στην περίπτωση που, για κάποιες εκθέσεις ελέγχου, η διαδικασία των αντιρρήσεων δεν έχει ολοκληρωθεί πριν την υποβολή της Ετήσιας Έκθεσης, θα πρέπει να εξεταστεί το ενδεχόμενο αναφοράς

---

³⁰ Όμοια

περιορισμών στο πεδίο της εξέτασης (limitation of scope) και διατύπωσης ετήσιας γνώμης με επιφύλαξη, ειδικά εάν πρόκειται για εκθέσεις ελέγχου του τυχαίου δείγματος.

Η ΕΕ απαντά, μέσω SFC2007, εντός δύο μηνών σχετικά με την ετήσια έκθεση και γνωμοδότηση που έχει λάβει από την ΕΔΕΛ. Υπάρχουν τρεις τύποι απαντήσεων:

- Αποδεκτή.
- Αποδεκτή με παρακολούθηση – Σε αυτή την περίπτωση η ΕΔΕΛ οφείλει να παράσχει επιπρόσθετες πληροφορίες ιδίως σχετικά με την παρακολούθηση της συμμόρφωσης των αρμόδιων φορέων προς τις συστάσεις που έχει διατυπώσει στην έκθεση.
- Επιστρέφεται για διορθώσεις – Σε αυτή την περίπτωση η ΕΔΕΛ οφείλει να αναθεωρήσει την υποβληθείσα έκθεση ή και γνωμοδότηση και να την επανυποβάλλει στην ΕΕ.

ΕΠΙΜΕΤΡΟ

1. Διαπιστώσεις

Προκειμένου να ενισχυθεί η συνεισφορά των αξιολογήσεων στην αποτελεσματικότητα των παρεμβάσεων, απαιτείται η κατάρτιση Σχεδίων Αξιολόγησης στην αρχή της Προγραμματικής Περιόδου 2014-2020. Τα Σχέδια Αξιολόγησης παίζουν σημαντικό ρόλο καθώς δύναται να ενδυναμώσουν την ποιότητα των αξιολογήσεων και την αποτελεσματική χρήση τους, να διευκολύνουν την ανταλλαγή γνώσεων και τελικά να συνεισφέρουν στο σχεδιασμό και την υλοποίηση τεκμηριωμένων Προγραμμάτων και Πολιτικών.

Σύμφωνα με τον Κανονισμό Κοινών Διατάξεων (CPR) 1303/2013, ένα Σχέδιο Αξιολόγησης θα πρέπει να καταρτίζεται από τη Διαχειριστική Αρχή για ένα ή περισσότερα Επιχειρησιακά Προγράμματα και να υποβάλλεται στην Επιτροπή Παρακολούθησης (ΕπΠα) το αργότερο ένα έτος μετά την έγκριση του Προγράμματος.

Το Σχέδιο Αξιολόγησης, και κάθε τροποποίηση αυτού, εξετάζεται και εγκρίνεται από την ΕπΠα του ΕΠ. Η ΕπΠα εξετάζει κατά τη διάρκεια της Προγραμματικής περιόδου την πρόοδο στην εφαρμογή του Σχεδίου Αξιολόγησης και την παρακολούθηση των συμπερασμάτων των αξιολογήσεων. Για την πρόοδο αυτή θα γίνεται αναφορά στις Ετήσιες Εκθέσεις υλοποίησης που υποβάλλονται το 2017 και το 2019, οι οποίες θα πρέπει να παραθέτουν και αξιολογούν, σύμφωνα με το άρθρο 50 παράγραφοι 4 και 5, μεταξύ άλλων και την πρόοδο στην εφαρμογή του Σχεδίου Αξιολόγησης και της συνέχειας που δίνεται στα πορίσματα των αξιολογήσεων. Επίσης ο Διαχειριστικές Αρχές υποβάλλουν στην Επιτροπή για κάθε Πρόγραμμα, έως τις 31 Δεκεμβρίου 2022, Έκθεση που παρουσιάζει συνοπτικά τα συμπεράσματα των αξιολογήσεων που πραγματοποιήθηκαν κατά τη διάρκεια της περιόδου Προγραμματισμού και τις κύριες εκροές και αποτελέσματα του Προγράμματος.

Στην παρούσα φάση διατυπώνονται προβληματισμοί για τις δυνατότητες πλήρους ολοκλήρωσης του αρχικού σχεδιασμού και για την συνολική απορρόφηση της κοινοτικής συμβολής.

Σύμφωνα με το αισιόδοξο σενάριο, η υλοποίηση της προγραμματικής περιόδου έχει πλέον εισέλθει σε φάση ταχείας προόδου, η οποία θα επιτρέψει την ολοκλήρωση όλων των προγραμματισμένων παρεμβάσεων μέσα στο χρονικό πλαίσιο της Προγραμματικής

Περίοδου (με σταδιακή αύξηση των ρυθμών υλοποίησης) και επομένως και την απορρόφηση του συνόλου των προϋπολογισμένων κοινοτικών πόρων.

Ενώ, σύμφωνα με το απαισιόδοξο σενάριο δεν θα πρέπει να αποκλείεται το ενδεχόμενο μερικής ολοκλήρωσης του Προγράμματος και επομένως απώλειας κοινοτικών πόρων, λαμβανομένου υπόψη την μέχρι τώρα πορεία υλοποίησής του καθώς και του ότι το μεγαλύτερο μέρος της περιόδου εφαρμογής έχει παρέλθει.

Σε ότι αφορά τα Συστήματα Διαχείρισης και Ελέγχου, λειτουργούν με επάρκεια και η βελτίωσή τους είναι διαρκής. Παρόλα αυτά απαιτείται και περαιτέρω βελτίωση της λειτουργίας τους, όσον αφορά:

- τους μηχανισμούς διαχείρισης του ΕΣΠΑ 2014-2020 και
- την υποστήριξη των Τελικών Δικαιούχων.

Συγκεκριμένα, όσον αφορά τους μηχανισμούς διαχείρισης του ΕΣΠΑ 2014-2020, προτείνεται:

- Βελτίωση των μηχανισμών και διαδικασιών εφαρμογής, επικεντρωμένη στην απλοποίηση διαδικασιών, την αποτελεσματική διαχείριση, το σύστημα παρακολούθησης φυσικού και οικονομικού αντικειμένου, τη στήριξη των Τελικών Δικαιούχων, τη διαδικασία συντονισμού, τους ελέγχους, την εταιρική σχέση και την αξιοποίηση της τεχνικής βοήθειας.

- Ενίσχυση των προσπαθειών για περαιτέρω απλοποιήσεις των διαδικασιών με ενέργειες σε κεντρικό επίπεδο (Επιτροπή Παρακολούθησης - Διαχειριστικές - ΜΟΔ), με σκοπό τον εντοπισμό συγκεκριμένων πεδίων όπου υπάρχει περιθώριο βελτίωσης (π.χ. διαδικασίες ένταξης, έντυπα αιτήσεων, δελτία και διαδικασίες παρακολούθησης) και την παρακολούθηση της εφαρμογής των σχετικών μεταρρυθμίσεων, ιδιαίτερα σε έργα με πλήθος υποέργων, ή στασιμότητα εξέλιξης.

- Επιτάχυνση της διαδικασίας λήψης των αποφάσεων με καθορισμό σχετικών χρονικών ορίων, συντονισμό και επικοινωνία των επί μέρους μηχανισμών (π.χ. στάδιο αξιολόγησης, συντονισμού, συμβασιοποίησης).

- Βελτίωση της αποτελεσματικότητας της διαδικασίας συντονισμού και εξαίρεση από αυτήν περιπτώσεων με διαπιστωμένη τη μη ύπαρξη ουσιαστικής σκοπιμότητας.

- Ολοκλήρωση της στελέχωσης των ελεγκτικών μηχανισμών, καθώς και των στελεχών των Ειδικών Υπηρεσιών Διαχείρισης, διάχυση τεχνογνωσίας και ευαισθητοποίηση, συντονισμός επιπέδων ελέγχου και εντατικοποίηση επιτόπιων ελέγχων, παράλληλα με την προσπάθεια παγίωσης μιας σχετικής με τον έλεγχο κουλτούρας στο σύνολο των εμπλεκόμενων φορέων.

- Ολοκλήρωση της στελέχωσης των Ειδικών Υπηρεσιών Διαχείρισης με όλες τις απαραίτητες επιστημονικές ειδικότητες.

- Περαιτέρω ενίσχυση της ποιότητας της στελέχωσης των μηχανισμών εφαρμογής αλλά και της τεχνικής υποστήριξής τους σε θέματα περαιτέρω αποτύπωσης διαδικασιών, μεταφοράς τεχνογνωσίας και αντιμετώπιση ειδικών θεμάτων υψηλής εξειδίκευσης και σημαντικού μεγέθους.

- Περαιτέρω τυποποίηση των διαδικασιών και των διαχειριστικών/ ελεγκτικών εργαλείων καθώς και της πλήρους ενσωμάτωσης του Κοινοτικού Δικαίου στις διαδικασίες ανάθεσης δημοσίων συμβάσεων.

- Ανάπτυξη, ή/και βελτίωση των υφιστάμενων Οδηγών Διαχείρισης / διαδικασιών - Οδικών Χαρτών προς Τελικούς Δικαιούχους, με πλήρεις και αναλυτικές οδηγίες για την κάλυψη όλων των πτυχών της υλοποίησης.

- Περαιτέρω ενίσχυση των ενεργειών των Ειδικών Υπηρεσιών Διαχείρισης, όσον αφορά την παρακολούθηση της τήρησης των υποχρεώσεων των Τελικών Δικαιούχων καθώς και της συμμόρφωσης αυτών προς τις συστάσεις ελέγχων. Στο πλαίσιο αυτό καθίσταται αναγκαία η ενίσχυση των διαδικασιών ενημέρωσης των Τελικών Δικαιούχων για την τήρηση των υποχρεώσεων, που απορρέουν από τις αποφάσεις ένταξης των προς υλοποίηση έργων.

- Απλοποίηση της λειτουργίας του Προγράμματος Δημοσίων Επενδύσεων, επιτάχυνση της διαδικασίας έκδοσης συλλογικών αποφάσεων του ΠΔΕ και εξορθολογισμό της κατανομής των πιστώσεων του ΠΔΕ, για το συγχρηματοδοτούμενο σκέλος, κατευθύνοντας την απαραίτητη πληροφορία από τις ΕΥΔ προς τη Διεύθυνση Δημοσίων Επενδύσεων.

Διαρκή θεραπεία αδυναμιών, τόσο στο καθαρά τεχνικό επίπεδο του ίδιου του ΟΠΣ, όσο και στο ζήτημα της έγκαιρης και έγκυρης καταχώρησης των στοιχείων σε αυτό από τις Ειδικές Υπηρεσίες Διαχείρισης και τους Τελικούς Δικαιούχους. Η αξιοποίηση του ΟΠΣ, μέσω της ενσωμάτωσης λειτουργιών, οι οποίες θα παρέχουν την δυνατότητα χρήσης του ως εργαλείου διαμόρφωσης επιτελικών επιλογών, κρίνεται ως απόλυτα απαραίτητη. Αξιοποίηση ΟΠΣ για παρακολούθηση οριζόντιων πολιτικών.

Συγκεκριμένα, όσον αφορά την υποστήριξη των Τελικών Δικαιούχων, επιβάλλεται:

- Να λαμβάνεται υπόψη η ικανότητα και οι επιχειρησιακές δυνατότητες των Φορέων, καθώς η ωριμότητα των μηχανισμών τους είναι καθοριστική ως προς την ποιότητα, την αρτιότητα και τη χρονική ακολουθία υλοποίησης των έργων.

- Η συνεχής ενημέρωση των εν δυνάμει Τελικών Δικαιούχων και Φορέων Υλοποίησης, προκειμένου να αποφεύγονται καθυστερήσεις στη ροή ένταξης και αξιολόγησης των πράξεων, καθώς και η ενδυνάμωση της πληροφόρησης και ευαισθητοποίησής τους στις αυξημένες διαχειριστικές και ελεγκτικές απαιτήσεις των Προγραμμάτων.
- Η ολοκλήρωση των οργανωτικών μεταρρυθμίσεων στους Τελικούς Δικαιούχους και Αποδέκτες των πράξεων.
- Η στοχευμένη υποστήριξη των Τελικών Δικαιούχων και των Φορέων Υλοποίησης, με την περαιτέρω ανάπτυξη και βελτίωση υποστηρικτικών εργαλείων και μηχανισμών και τη συνεχή ανάπτυξη του ανθρώπινου δυναμικού.
- Η διαμεσολάβηση στην επίλυση προβλημάτων που απαιτούν άμεσο συντονισμό ενεργειών.

2. Συμπεράσματα

Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή με τη μεταρρύθμιση των διαρθρωτικών Ταμείων, κατήθυνε τα κράτη μέλη προκειμένου να θεσμοθετήσουν οργανωτικές δομές και διαδικασίες εξασφάλισης αποτελεσματικότητας για την ορθή χρησιμοποίηση των κοινοτικών κονδυλίων, αφήνοντας στη διακριτική ευχέρεια των κρατών μελών τον τρόπο και τη μορφή οργάνωσής τους.

Στο πλαίσιο αυτό η χώρα μας κατέβαλε σημαντικές προσπάθειες προκειμένου να προσαρμοστεί στις απαιτήσεις του νέου θεσμικού κανονιστικού πλαισίου της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, μεταβάλλοντας το θεσμικό της πλαίσιο και αναπτύσσοντας ένα ικανό, να εγγυηθεί τη χρηστή δημοσιονομική διαχείριση των κοινοτικών κονδυλίων, σύστημα διαχείρισης και ελέγχου.

Η ανάγκη βελτίωσης της αποτελεσματικότητας, της ποιότητας και της διαφάνειας στην αναπτυξιακή προσπάθεια, οι ιδιαίτερα αυστηρές απαιτήσεις των κανονισμών που διέπουν την εφαρμογή του ΕΣΠΑ 2014-2020, αλλά και οι δυσκολίες που αντιμετωπίστηκαν κατά τη διάρκεια του ΕΣΠΑ 2007-2013 προκειμένου να ανταποκριθεί η χώρα στις ποιοτικές και ποσοτικές απαιτήσεις μιας τέτοιας εμβέλειας παρέμβασης, επέβαλαν την υιοθέτηση του συστήματος διοίκησης, διαχείρισης και ελέγχου του ΕΣΠΑ 2014-2020, που θεσμοθετήθηκε με το Ν. 4314/2014.

Με την ψήφιση του Ν. 4314/2014 επιδιώχθηκε η θέσπιση ενός αξιόπιστου και υψηλού επιπέδου μηχανισμού για την ορθή και αποτελεσματική διοίκηση των

παρεμβάσεων. Το σύστημα κανόνων που εισήγαγε ο παραπάνω νόμος χαρακτηρίζεται από αρτιότητα και αξιοπιστία, προβλέποντας μια σειρά από διοικητικές αρχές, διευθύνσεις και υπηρεσίες ανεξάρτητες μεταξύ τους, με αντίστοιχες αρμοδιότητες και διοικητικές διαδικασίες, δίνοντας καταρχήν ένα σαφές και συνεκτικό πλαίσιο κανόνων, το οποίο φιλοδοξεί να εξασφαλίσει σε λειτουργικό επίπεδο τη βέλτιστη απόδοση του εγκαθιδρυμένου μηχανισμού διοίκησης.

Με το σύστημα διαχείρισης και ελέγχου που έθεσε σε λειτουργία, επιτυγχάνεται η ανεξαρτησία των αρχών διαχείρισης και πληρωμής, ο συντονισμός με τη μορφή της καθοδήγησης από την κεντρική διοίκηση, η ύπαρξη ελεγκτικών μηχανισμών τόσο σε επίπεδο διαχείρισης όσο και σε επίπεδο εξωτερικής ελεγκτικής υπηρεσίας, η διασφάλιση της πιστοποίησης των δαπανών από ανεξάρτητη, από την έγκριση των πληρωμών, υπηρεσία και η πλήρης ανεξαρτησία της αρχής που αναλαμβάνει την παροχή της δήλωσης κατά την περάτωση των παρεμβάσεων. Τέλος, διαπιστώνεται η λειτουργία πληροφοριακών συστημάτων ενημέρωσης της ΕΕ και η ύπαρξη μηχανισμών και διαδικασιών για τη λήψη διορθωτικών μέτρων μετά την εξακρίβωση παράτυπης συμπεριφοράς.

Ωστόσο είναι γεγονός ότι παρά τη συνεχή βελτίωση των συστημάτων διαπιστώνονται ακόμα αδυναμίες και προβλήματα, που έχουν σχέση κυρίως με τους μηχανισμούς εφαρμογής του ΕΣΠΑ 2014-2020 και την ετοιμότητα των Τελικών Δικαιούχων.

Η αυξανόμενη αποκέντρωση της διαχείρισης των προγραμμάτων συνεπάγεται το ιδιαίτερα σημαντικό έργο που επιφορτίζονται οι μηχανισμοί ελέγχου, που υπάγονται στην αρμοδιότητα των κρατών μελών. Σε επίπεδο ΕΣΠΑ 2014-2020 οι έλεγχοι έχουν ως σκοπό να εξασφαλίζεται και να επαληθεύεται η αποτελεσματική και ορθή διαχείριση των πόρων των διαρθρωτικών Ταμείων. Επιπλέον, δημιουργηθεί μια νέα αντίληψη για τον έλεγχο, καθώς η διοίκηση πέρασε από τον εμπειρικό έλεγχο του παρελθόντος σε ουσιαστικό έλεγχο, χρησιμοποιώντας διεθνή πρότυπα και καλύτερες πρακτικές. Ο έλεγχος αποβλέπει ουσιαστικά στην αναζήτηση των αιτίων της εμφάνισης της παρατυπίας, δηλαδή της αποτυχίας του συστήματος. Τα αποτελέσματα του συστημικού λάθους επαληθεύουν τα συστημικά ευρήματα. Τα μέτρα αποτροπής / πρόληψης / διόρθωσης αποβλέπουν κατά πρώτο λόγο στην αποφυγή / πρόληψη / διόρθωση των συστημικών λαθών και κατά δεύτερο στα αποτελέσματα τους (παρατυπίες), κάτι που καθιστά αποτελεσματικότερο το σύστημα.

Η Επιτροπή εξασφαλίζει η ίδια μέσω ελέγχων την αποτελεσματικότητα των συστημάτων, η λειτουργία των οποίων εναπόκειται στις αρχές διαχείρισης και πληρωμών. Η μη ορθή τήρηση των κανονιστικών διατάξεων μπορεί να οδηγήσει σε επιβολή εκ μέρους της ΕΕ δημοσιονομικών διορθώσεων και απώλεια της κοινοτικής χρηματοδότησης.

Συνεπώς, η χώρα μας καλείται να αποδείξει την ικανότητα των συστημάτων διαχείρισης και ελέγχου, που έχει υιοθετήσει, και όλες οι εμπλεκόμενες υπηρεσίες καλούνται να ανταποκρίνονται με τον ορθότερο και αποδοτικότερο τρόπο, ώστε να βελτιωθεί και να αναπτυχθεί το συνολικό σύστημα διαχείρισης και να αποφευχθούν οι όποιες παρατυπίες και συνέπειες. Επίσης, θα πρέπει να βρίσκεται σε ετοιμότητα και να προβαίνει άμεσα στις αναγκαίες αλλαγές, όταν αυτό κρίνεται απαραίτητο από τους εθνικούς και κοινοτικούς ελεγκτικούς μηχανισμούς.

Η χώρα μας έχει τη μοναδική ευκαιρία να κερδίσει το χαμένο έδαφος με την ορθολογική αξιοποίηση των πόρων της προγραμματικής περιόδου 2014-2020, ώστε να επιτευχθεί τόσο αναδιάρθρωση και εκσυγχρονισμός της οικονομίας όσο και βελτίωση της ποιότητας ζωής των πολιτών. Για το λόγο αυτό, πρέπει να γίνει κατανοητό ότι το τελικό ζητούμενο και ο τελικός στόχος δεν είναι καθ' αυτού η απορρόφηση αλλά ο αποτελεσματικός τρόπος διάθεσης των κοινοτικών κονδυλίων, μέσω της προσθετικότητας της ευρωπαϊκής ενίσχυσης σε σχέση με τις εθνικές επιδοτήσεις, με στόχο την μεγιστοποίηση των πολλαπλασιαστικών αναπτυξιακών ωφελημάτων.

Είναι σαφές ότι μετά από τέσσερεις Προγραμματικές Περιόδους, ένα πολύ μεγάλο μέρος ελλείψεων σε ότι αφορά τεχνικές και κοινωνικές υποδομές της χώρας έχει καλυφθεί. Στην παρούσα Προγραμματική Περίοδο, στρατηγικός στόχος για την Ελλάδα αποτελεί η επίτευξη της πραγματικής σύγκλισης και συνοχής προς το μέσο ευρωπαϊκό επίπεδο. Για το λόγο αυτό θα πρέπει να δοθεί έμφαση στην ποιότητα του ανθρώπινου κεφαλαίου, την αποτελεσματικότητα των θεσμών, τη λειτουργία των αγορών, τη μείωση του φορολογικού βάρους, τον περιορισμό των ελλείψεων και του υψηλού κόστους της δημόσιας διοίκησης, τη βελτίωση ποιότητας της ελληνικής επιχειρηματικότητας και της δυνατότητας να καινοτομεί.

Καθοριστική προϋπόθεση για αποτελεσματική αξιοποίηση των πόρων αποτελεί η ύπαρξη μιας διοίκησης αποδοτικής, ευέλικτης, αποτελεσματικής και υψηλής ποιότητας, ικανής να ανταποκριθεί στην τήρηση των αυστηρών κανόνων, προκειμένου να επιτύχει την ορθή υλοποίηση των κοινοτικών προγραμμάτων. Επίσης, καθοριστικής σημασίας κρίνεται, τόσο η ύπαρξη δεσμευτικού σχεδιασμού και η τήρηση κανόνων, γιατί χωρίς

δεσμευτικό σχεδιασμό δεν θα προκύψει η ανάγκη για σοβαρή σκέψη, σε σχέση με τους στόχους και τις προτεραιότητες, καθώς και την στρατηγική και τις επιχειρησιακές πρακτικές επίτευξής τους, όσο και η προώθηση και διεύρυνση της ουσιαστικής συνεργασίας και συντονισμού μεταξύ των επιμέρους φορέων που εμπλέκονται στην υλοποίηση των παρεμβάσεων, με ταυτόχρονη, όμως, διασφάλιση της τήρησης μιας αποτελεσματικής διαδικασίας λήψης των αποφάσεων, η οποία προϋποθέτει απόλυτη αντιστοιχία ευθύνης και εξουσίας.

Τέλος, ιδιαίτερη βαρύτητα έχει δοθεί στον έλεγχο των Συστημάτων και των επί μέρους πράξεων, με βασικό στόχο πρωτίστως τη διασφάλιση του ευρωπαϊκού προϋπολογισμού και δευτερευόντως του κρατικού. Επιπλέον, χρησιμοποιώντας ως εργαλείο τον έλεγχο της ΕΔΕΛ, επιδιώκεται η συνεχής βελτίωση των διαδικασιών διαχείρισης των συγχρηματοδοτούμενων προγραμμάτων, εκ μέρους των Ειδικών Υπηρεσιών Διαχείρισης, των δικαιούχων και λοιπών φορέων του συστήματος.

Η ΕΔΕΛ από την σύστασή της, διασφαλίζει, με αξιοσημείωτη επιτυχία και παρά τις αντιξοότητες που αντιμετωπίζει, την τήρηση των αρχών της χρηστής δημοσιονομικής διαχείρισης των συγχρηματοδοτούμενων προγραμμάτων. Αυτό, επιβεβαιώνεται και από τα πορίσματα των ελέγχων που κατά καιρούς διενεργούν η Ευρωπαϊκή Επιτροπή και το Ευρωπαϊκό Ελεγκτικό Συνέδριο. Εντούτοις, στο πλαίσιο του νέου ΕΣΠΑ, για το οποίο μόλις πέρυσι δηλώθηκαν δαπάνες, υπάρχουν τόσο περιθώρια βελτίωσης στις διαδικασίες που ακολουθεί η ΕΔΕΛ όσο και ανάγκη ενίσχυσης της δομής της.

Ενδεικτικά αναφέρονται:

1. Απλοποίηση ερωτηματολογίου ελέγχου (check list).
2. Εστίαση του ελέγχου σε περιοχές υψηλού κινδύνου.
3. Καλύτερη αντιπροσωπευτικότητα δείγματος ελέγχου.
4. Ενίσχυση ανθρώπινου δυναμικού διαφόρων ειδικοτήτων.
5. Συνεχής κατάρτιση του προσωπικού σε ελεγκτικά θέματα (πχ Διεθνή Λογιστικά Πρότυπα).

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

- Παπαγιάννης Δ. (1999), «Εισαγωγή στο Ευρωπαϊκό Δίκαιο», 2^η έκδοση, εκδ. Αντ. Ν. Σάκκουλα, Αθήνα

Διαδικτυακές Πηγές

- www.espa.gr
- <https://www.espa.gr/el/Pages/staticEurope2020.aspx> (29.01.2016)
- <https://www.espa.gr/el/Pages/staticCohesionPolicy.aspx> (29.01.2016)
- https://www.espa.gr/elibrary/Metafores_Perivallon_2014GR16M1OP001_1_5_e1.pdf (07.07.2016)
- http://ec.europa.eu/europe2020/index_el.htm (29.01.2016)
- <http://ec.europa.eu/esf/home.jsp> (29.01.2016)
- <http://ec.europa.eu/esf/main.jsp?catId=62&langId=el> (21.07.2016)
- http://ec.europa.eu/fisheries/index_el.htm (29.01.2016)
- http://ec.europa.eu/regional_policy/el/funding/erdf/ (29.01.2016)
- http://ec.europa.eu/regional_policy/index.cfm/el/funding/cohesion-fund/ (29.01.2016)
- <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EL/TXT/?uri=URISERV%3A160032> (29.01.2016)

Νομοθεσία

- Απόφαση 1999/352/ΕΚ, ΕΚΑΧ, Ευρατόμ της Επιτροπής, της 28ης Απριλίου 1999
- Εγχειρίδιο Ελέγχου ΕΔΕΛ (5η έκδοση, Μάιος 2015)
- Έκδοση 1.2 του επιχειρησιακού προγράμματος 2014GR05M2OP001, που εστάλη μέσω του συστήματος SFC2014
- Έκδοση 1.3 του επιχειρησιακού προγράμματος 2014GR16M3TA001, που εστάλη μέσω του συστήματος SFC2014
- Έκδοση 1.4 του επιχειρησιακού προγράμματος 2014GR05M9OP001, που εστάλη μέσω του συστήματος SFC2014
- Κανονισμός (ΕΕ) 508/2014 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου

- Κανονισμός (ΕΕ) 1300/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου
- Κανονισμός (ΕΚ) 1303/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου
- Νόμος 4314/2014 (ΦΕΚ 265/Α/23.12.2014)